

revista del **COPC**

231

AGOST/SETEMBRE 2011

**Festa de la Psicologia i
Exposició: Rostres del
Patiment Psíquic**

**COPC DESCOMPTES.
Nou servei**

**Entrevista:
Giorgio Nardone**

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

Sumari

Editorial	1
------------------------	---

La Junta Informa

– Festa de la Psicologia – 1 st International Congress of Coaching Psychology Spain	
– Nova sala al COPC – Psicofundación – Resultats eleccions Divisió PTORH	
– Acreditació d'Expertesa en Neuropsicologia Clínica	2

Ultima hora

– Cultura y corrupción	10
------------------------------	----

Espai d'ètica i deontologia

– Del secret professional a la confidencialitat.....	14
--	----

El col·legi informa

– Nou servei: COPC DESCOMPTES – Obertura TIP	
– Bases convocatòria 0,7% (2011)	
– 1st International Congress of Coaching Psychology Spain.....	16

PsicoTecnologia

– Xarxes socials professionals	27
--------------------------------------	----

Activitats

– Presentació, <i>Conversaciones, notas y textos</i> de Jorge Alemán – Comunicació en la empresa	
– I Jornada de Benestar a la Feina – Psicologia i arbitratge al futbol	
– Cinesport – Un diagnòstic de TDAH – El rol del psiquiatre a la xarxa assistencial de salut mental	
– La pràctica de la psicoteràpia relacional	28

Serveis col·legials	39
----------------------------------	----

Entrevista: Giorgio Nardone	41
--	----

Articles

– Pornografia	48
– Rehabilitació al trastorn mental sever	51
– Divulgación científica de la inteligencia emocional	54

Altres/ Otras lectur@s

Para un diálogo posible entre la ciencia y la clínica.....	58
--	----

Més Informació

Properes activitats.....	63
Comunicació i premsa.....	73
Biblioteca - Centre de Documentació.....	75
Demarcacions territorials.....	77
Estat de la col·legiació.....	84
Agenda i petits Anuncis.....	87

CONSELL DE REDACCIÓ:

Josep Vilajoana
Ricard Cayuela
M. Claustre Jané
Antonio Antón
Jordi Tous

DIRECCIÓ:

Ricard Cayuela

COMITÈ ASSESSOR:

ARC: Núria Mestres
Clínica: Gemma Baulenas i
Regina Bayo-Borràs
Educativa:
Joaquim Serrabona i
Leopold Carreras
Intervenció Social:
Ana I. Ibar i Núria Casanovas
SPOT:
Carmen Santos
i M. José Poza
Jurídica: Asunción Molina i
Núria Vázquez
Dona: Mercè Rigo
Esport: Josep Pla

COL·LABORACIONS:

Carlos Rey

PREMSA I COMUNICACIÓ:

Estel Carbó

COORDINACIÓ:

Montserrat Ruiz

DIPÒSIT LEGAL: B-20.713

ISSN: 1887-9039

DISSENY/MAQUETACIÓ:

imaginarte.net

DISTRIBUÏDORA:

Capacidad de Respuesta S.L.

EDITA:

**Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya**
Rocafort, 129
08015 Barcelona.
Tel. 932 478 650
Fax 932 478 654
www.copc.cat

PUBLICITAT I COL·LABORACIONS:

publi@copc.cat

El Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya no es fa responsable de les opinions que no han estat emeses directament pel Col·legi en les seccions que li pertocuen, ni del contingut dels actes que no hagin estat directament organitzats pel COPC

Editorial

«Darrerament, no havia anat tantes vegades al COPC com en aquest últim any». Aquesta és una dada qualitativa, per tant, no sotmesa a fiabilitat estadística. No obstant això, en la mesura que comentaris similars es comencen a repetir, amb mencions del mateix estil, com per exemple, «estic molt contenta de pertànyer al Col·legi» o «gràcies per l'interès que heu posat en les nostres demandes», podem entendre que es tracta de manifestacions que permetrien ubicar una categoria que es podria etiquetar de «satisfacció col·legial significada», i que aportaria, per tant, validesa a l'afirmació.

Després d'un any desenvolupant les tasques de govern de la institució, aquest fet és, sens dubte, el millor reconeixement i el que més ens reafirma en la certesa d'estar en la bona direcció. Pretenem, doncs, ampliar aquesta afirmació fins que esdevingui un valor quantitatiu i, per tant, fiable.

Com sabeu, el nostre principal objectiu és aconseguir, primer, l'atenció i, a continuació, la satisfacció dels col·legiats i les col·legiades. Estem rebent indicadors que ens diuen que el COPC és útil, però que encara ho pot ser molt més, i és en aquest punt on ens trobem. Els nostres àmbits d'intervenció són, però, molt diversos, i no és fàcil cridar l'atenció i arribar a tothom amb senyals nous i, a la vegada, atractius.

Aquesta vegada, sí, comptem amb una proposta «d'oportunitat» que, per la seva universalitat, hauria d'arribar i impactar la totalitat dels i de les col·legues. Com sabeu, el volum del nostre col·lectiu fa possible l'obtenció de descomptes en serveis, però potser fins ara ningú s'hi havia dedicat tan a fons com calia. Ara ho hem fet i ho hem aconseguit de debò.

En la pàgina 16 d'aquesta revista queda ben explicat; es tracta d'un servei personal de descomptes *molt significatiu* per a col·legiats, col·legiades i familiars propers. Cal donar-se d'alta particularment. No deixeu de fer-ho i començar a aprofitar-ho des del primer dia (a partir del mes de setembre).

Pel que fa a la comunicació, seguim avançant en la posada en marxa de la finestra única, però, fins i tot abans de disposar d'aquesta, us proposarem, ja en l'últim trimestre de l'any, una nova forma de comunicació *inter* i *intra* seccions mitjançant «**Els blogs de les Seccions**». Aquesta eina, aplicada als nostres àmbits, permetrà agilitzar el que es feia fins ara, optimitzant les noves propostes i obrint un camp extraordinari que capgirarà el concepte de la interrelació comunicativa que fins ara hi havia al COPC.

Quant a la formació, i en l'espera d'enllestir un projecte macro que pretén enaltir el valor de l'aprenentatge que es pot fer al Col·legi, hem obert un nou format d'habilitats per a l'exercici professional lliure amb un notable èxit d'inscripcions.

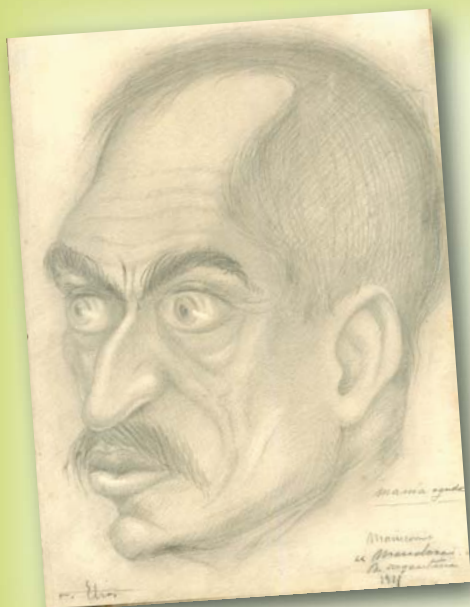
En publicar-se aquesta revista, les demarcacions territorials ja hauran fet els seus traspasos i tindrem noves juntes rectores per tal de compartir i sumar. Així mateix, la Junta de Govern ha seguit amb especial cura el desenvolupament de les eleccions de les coordinadores mitjançant el vot electrònic, en les divisions del Consell General de Col·legis Oficials de Psicòlegs, com una opció de futur en els nostres processos de decisió col·legial.

Finalment, Irene Rigau, consellera d'Educació de la Generalitat i psicòloga, va rebre, el 8 de juliol, alguns membres de la Junta de Govern. Durant les gairebé dues hores de reunió, va quedar palesa la necessitat d'obrir canals de connexió àgils per conjuntar les expectatives i sensibilitats de la consellera envers les possibilitats d'escoltar el que pot dir el COPC en l'amplíssima problemàtica de l'àmbit escolar a Catalunya i, paral·lelament, atendre les demandes i inquietuds de les psicòlogues i psicòlegs educatius, en la seva tasca. Aquesta entrevista confirma el necessari engranatge que cal aconseguir entre cada un dels nostres àmbits professionals i les institucions corresponents.

Bon estiu i millor retorn!

La Junta de Govern

La Junta Informa

Festa de la Psicologia i Exposició: Rostres del Patiment Psíquic

La Festa de la Psicologia serà traslladada aquest any a la tardor (mitjan novembre) i coincidirà amb una exposició inèdita de làmines originals de principi de segle, de malalts mentals interns diagnosticats.

Amb aquesta exposició pretenem obrir un cicle d'anàlisi i reflexió sobre la diversitat del nostre exercici professional, amb l'objectiu d'aconseguir l'aproximació, el respecte, el reconeixement i la tolerància que mereix cada tipus d'intervenció psicoterapèutica. I, d'aquesta manera, mostrar-nos solidaris davant dels ciutadans que poden requerir els

nostres serveis, diversificats en el tipus d'atenció, tractant aquesta diferència com un valor i no com un impediment.

1st International Congress of Coaching Psychology Spain (ICCPs)

Els dies **11 i 12 d'octubre** els i les professionals que es relacionen amb el coaching no es poden perdre el 1st International Congress of Coaching Psychology Spain (ICCPs). L'esdeveniment,

organitzat pel Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya (COPC), i patrocinat pel Consell General de Col·legis Oficials de Psicòlegs (COP), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Psicofundació, sorgeix com una iniciativa itinerant entre diversos països, que permetrà compartir el coneixement sobre aquesta àrea en expansió entre els professionals.

El principal objectiu d'aquesta edició és reunir la comunitat internacional del moviment de la Coaching Psychology i contribuir a l'impuls de la investigació i la intervenció d'aquest mateix àmbit. Al Congrés, hi estan

convidats molt especialment psicòlegs i psicòlogues *coaches*, així com psicòlegs i psicòlogues d'altres àrees que s'interessin en el tema.

El programa inclourà sis interessants conferències de la mà de psicòlegs i psicòlogues *coaches* com Roberto Luna, Giorgio Nardone, Stephen Palmer, Joan Quintana, Alison Whybrow o Peter Zarris, entre d'altres. Així mateix, estarà integrat per altres activitats com *papers* d'investigació, tallers i pòsters, que poden ser presentats per totes les persones participants.

Tota la informació (hotels, comitès, programa, comunicacions, etc.) es troba a l'adreça <http://coaching.psychology.congress.spain.copc.cat>.

L'assistència al ICCPS rebrà crèdits universitaris i mèrits per optar a l'acreditació en *coaching psychology* que s'obrirà al COPC l'any 2012.

Nova sala d'ordinadors al COPC

El COPC disposa d'una nova sala d'esbarjo i negoci TIC&TAC a la seu del COPC (c/ Rocafort – 08015 Barcelona), a disposició dels seus/ves membres col·legiats/des. La sala compta amb servei de vuit ordinadors amb Internet, wi-fi, Skype, i videoconferència. A més, també es pot comptar amb l'assessor informàtic (petició prèvia) per optimitzar les possibilitats del hardware i software a disposició dels col·legiats i col·legiades.

PSICOFUNDACIÓN

El Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya se incorpora al Patronato de Psicofundación, representado por **Don Juan Luis Carratalá Alastruey**.

Asimismo se incorporan como miembros del Patronato **Don Josep Vilajoana i Celaya**, Decano del COP de Catalunya y Vicepresidente Segundo del Consejo General de Colegios Oficiales de

Psicólogos y **Don Ricardo Cayuela i Dalmau**, Vicedecano del COPC.

En la reunión del Patronato de Psicofundación, celebrada en Madrid, el día 28 de mayo de 2011, fueron aprobadas estas incorporaciones y se nombró a Don Josep Vilajoana i Celaya, Vicepresidente Tercero del Patronato.

Des del COPC estem segurs que aquesta incorporació serà beneficiosa per a tothom, obrint la possibilitat i les expectatives d'aportar noves iniciatives i activitats per a la Fundación

RESULTATS ELECTORALS I PROCLAMACIÓ DE CANDIDATURES ELECTES

En el termini previst en la **normativa electoral** de la **Divisió de Psicologia del Treball, de les Organitzacions i dels Recursos Humans (PTORH)**, amb data d'1 de juliol, el Comitè Electoral procedeix a proclamar les candidatures electes.

PROCLAMACIÓ DE CANDIDATURES ELECTES PER VOTACIÓ

M. Carmen Santos Chocán, col·legiada núm. C-02133

M. Pilar del Pueblo López, col·legiada núm. CV03467

Luis Picazo Martínez, col·legiat núm. M-00691

La reclamació contra els resultats electorals es podrà interposar mitjançant un recurs ordinari davant la Junta de Govern del Consell General de Col·legis Oficials de Psicòlegs, en el termini d'un mes (30 dies naturals).

La participació ha estat del **49,5 %**: han votat **342** membres, sobre un total de 692 membres de la PTORH, amb dret a vot.

Per a més informació de l'escrutini, <http://www.cop.es/PTORH/eo/escrutinio.html>.

Enhorabona a tothom i felicitacions pel bon desenvolupament del procés electoral!

Acreditació d'Expertesa en Neuropsicologia Clínica

INTRODUCCIÓ

La neuropsicologia clínica té com a finalitat avaluar, diagnosticar i tractar les alteracions cognitives, conductuals i emocionals degudes a una alteració funcional i/o estructural del sistema nerviós, tant en l'edat adulta com en la infància.

La necessitat social i sanitària de la figura del neuropsicòleg ha fet créixer l'activitat en aquest àmbit i ens fa plantejar el deure de definir i defensar el perfil dels professionals de la psicologia especialitzats en aquest camp, així com vetllar pels drets dels usuaris, de manera que ofereixi uns serveis que satisfacin les demandes en un marc professional fiable.

La creació de l'acreditació d'expert en neuropsicologia clínica pel Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya (COPC) ha facilitat el reconeixement social i la capacitat del psicòleg expert en aquest camp.

Entre l'octubre de l'any 2006 i el febrer de 2007 es va obrir el primer procés d'acreditació que va culminar amb l'entrega de 118 acreditacions. Passats uns anys des d'aquella primera convocatòria, es fa necessari obrir una segona convocatòria per continuar el procés d'acreditació de professionals experts en neuropsicologia clínica.

En el present document s'especifiquen els criteris, terminis i procediments per a l'obtenció de l'acreditació professional del psicòleg / de la psicòloga expert/a en neuropsicologia clínica en la convocatòria 2010/2011.

CRITERIS PER OBTENIR L'ACREDITACIÓ

1) Criteris generals

1. Tenir la llicenciatura de psicologia o un títol homologat o declarat equivalent.
2. Estar col·legiat al Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya (COPC) i estar al corrent del pagament de les quotes col·legials.

3. No estar complint cap sanció col·legial, ni cap altra que comporti inhabilitació per a un càrrec públic.

2) Criteris específics

Via A:

1. Formació de postgrau específica en neuropsicologia que compleixi un mínim de:
  - a. 320 hores de formació teòrica.
  - b. 2.400 hores de pràctica clínica supervisada.
    - El 100 % d'aquestes hores pràctiques han d'haver estat tutoritzades per un neuropsicòleg acreditat o que compleixi els criteris d'acreditació i treballi en el mateix centre i/o servei en el qual s'han realitzat les pràctiques.
2. Exposició d'un cas neuropsicològic real a través d'un informe (el sol·licitant escollirà un informe d'entre tres realitzats per ell mateix durant el present any, seguint el format especificat a la secció «Documentació a aportar») davant d'un comitè tècnic integrat per membres de la comissió d'expertesa de neuropsicologia clínica del COPC.

Via B:

Durant el 2011 s'obre en última convocatòria i de manera extraordinària la possibilitat d'acreditar-se a aquells professionals que van iniciar la seva pràctica clínica abans de l'1 de gener de 2006. Els criteris específics són els següents:

1. Un **mínim de 5 anys consecutius** (en els últims 10 anys) de dedicació professional específica a la neuropsicologia clínica. S'ha de demostrar un mínim de dedicació a temps parcial no inferior a 20 hores setmanals de manera exclusiva a les funcions de neuropsicòleg clínic (avaluació i intervenció neuropsicològiques) en un centre que per-

meti exercir la professió de neuropsicòleg clínic garantint un ampli tipus de pacients i patologies.

2. La dedicació professional específica a la neuropsicologia clínica ha de quedar demostrada amb l'entrega d'una memòria d'activitat clínica que segueixi el model adjunt (vegeu l'annex iii).
3. Exposició d'un cas neuropsicològic real a través d'un informe (el sol·licitant escollirà un informe d'entre tres realitzats per ell mateix durant el present any, seguint el format especificat a la secció «Documentació a aportar») davant d'un comitè tècnic integrat per membres de la comissió d'expertesa de neuropsicologia clínica del COPC.

DOCUMENTACIÓ A APORTAR

La sol·licitud s'ha d'acompanyar amb els originals i les fotocòpies de la documentació següent o només amb els fotocòpies degudament compulsades de la documentació següent, en cas d'enviar-la per correu certificat.

1.a) Documentació a aportar per a la VIA A:

- Sol·licitud d'acreditació.
- DNI.
- Carnet de col·legiat/da al COPC.
- Títol de psicologia. Estar en possessió del títol de llicenciat en psicologia o d'algun dels títols universitaris oficials espanyols legalment homologats o declarats equivalents a aquest, o haver obtingut del Ministeri d'Educació i Cultura, conforme a la legislació aplicable, el reconeixement o homologació de títol estranger equivalent al mateix.
- Títol o resguard de formació de postgrau específica en neuropsicologia (màster, postgrau).
  - Document compulsat per la secretaria de la universitat (per exemple, expedient acadèmic), acreditant el nombre de crèdits de la formació teòrica específica (màster, postgrau).
- Currículum **segons model (vegeu l'annex i)**.

- Carta de la persona neuropsicòloga tutora de les pràctiques **segons model (vegeu l'annex ii)** especificant: període de pràctiques supervisades, horari, nombre total d'hores, funcions realitzades, tipologia de pacients visitats i signatura de la persona tutora demostrant la pertinença al centre.
- Tres informes **neuropsicològics** reals realitzats en l'últim any eliminant les dades personals del pacient.

1.b) Documentació a aportar per a la VIA B:

- Sol·licitud d'acreditació.
- DNI.
- Carnet de col·legiat/da al COPC.
- Títol de psicologia. Estar en possessió del títol de llicenciat en psicologia o d'algun dels títols universitaris oficials espanyols legalment homologats o declarats equivalents a aquest, o haver obtingut del Ministeri d'Educació i Cultura, conforme a la legislació aplicable, el reconeixement o homologació de títol estranger equivalent al mateix.
- Currículum **segons model (vegeu l'annex i)**.
- Carta especificant l'activitat clínica realitzada durant els últims 5 anys signada pel cap de la unitat, en la qual s'especifiqui l'antiguitat, horari habitual, funcions realitzades, tipologia de pacients vistos **segons model (vegeu l'annex iii)**.
- Tres informes **neuropsicològics** reals realitzats en l'últim any eliminant les dades personals del pacient.

QUOTA I FORMA DE PAGAMENT

Per sol·licitar l'acreditació, s'ha de pagar la quantitat de **110 euros** en concepte de taxes per al tràmit de l'acreditació. El pagament s'ha de fer mitjançant una transferència bancària al compte del COPC: 0081 0137 21 0001194320 (Banc de Sabadell). S'ha d'indicar que el concepte de l'ingrés és «quota extraordinària per expedir el certificat d'expertesa en neuropsicologia clínica». És imprescindible que en el moment de lliurar la documentació es presenti el comprovant del banc. La manca d'aquest comprovant o el no-pagament de les taxes comporta no acceptar la sol·licitud.

PRESENTACIÓ DE LES SOL·LICITUDS

Les sol·licituds es poden presentar:

- Personalment, a la seu del COPC de Barcelona o a les delegacions territorials lliurant l'original i la fotocòpia dels documents requerits i en l'horari següent: de dilluns a divendres de les 16.00 a les 19.00 hores. Amb **cita prèvia**.
- Per correu certificat, amb justificant de recepció lliurant la fotocòpia compulsada dels documents requerits a:
Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Rocafort, 129, 08015, Barcelona

Les consultes relacionades amb el procés d'acreditació del psicòleg / de la psicòloga expert/a en neuropsicologia clínica es poden fer per telèfon (93 247 86 50), de dilluns a divendres, de les 16.00 a les 19.00 hores.

TERMINI DE PRESENTACIÓ

La documentació s'ha de presentar dins el **termini comprès entre el 19 de setembre de 2011 i el 18 de novembre de 2011 (inclosos)**.

TRAMITACIÓ DE LES SOL·LICITUDS

Un cop acabat el termini de presentació de les sol·licituds, s'estudiaran les peticions fetes i s'elaborarà la resolució relativa a cadascuna.

Es crearà una comissió d'experts formada per professionals reconeguts, amb la finalitat d'estudiar els casos presentats. Les persones que l'integraran seran nomenades per la Junta de Govern del COPC. Estarà constituïda per:

- Tres membres del Grup de Treball de Neuropsicologia del COPC
- Un representant de la Societat Catalana de Neuropsicologia
- Un representant de l'àmbit universitari
- Un representant de la primera comissió d'experts en neuropsicologia clínica

La comissió comunicarà la resolució presa a cada col·legiat en el termini màxim de 6 mesos des del tancament de la presentació de la documentació

i mitjançant correu certificat a l'adreça que hagi fet constar en la sol·licitud.

Els sol·licitants que no hagin complert els requisits rebran una notificació amb la indicació de les causes d'exclusió. Les persones interessades podran presentar una reclamació en el termini de 30 dies hàbils a comptar des de l'endemà de la recepció de la notificació. Els aspirants que no esmenin o rectifiquin dins d'aquest termini el defecte o error que ha motivat la seva exclusió quedaran exclosos.

ANNEX I MODEL DE CURRÍCULUM

1. DADES PERSONALS
2. DADES PROFESSIONALS
3. DADES ACADÈMIQUES
  - Formació universitària: títols i graus acadèmics obtinguts, centres i dates
  - Formació de postgrau: títols, centres i dates
4. EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL
  - Llocs de treball i tipus de centres
  - Tipus de contracte amb dates d'inici i finalització i/o alta de l'IAE
  - Activitats fetes en els diferents centres (valoració, rehabilitació, etc.)
5. EXPERIÈNCIA DOCENT
  - Experiència docent universitària: disciplines impartides, àrea de coneixement i departament a què pertany; tipus de contracte (cal especificar les dates d'inici i finalització del mateix)
  - Experiència docent no universitària; s'ha d'especificar el nombre d'hores i els centres on s'ha adquirit aquesta experiència docent.
6. MÈRITS D'INVESTIGACIÓ
  - Publicacions
    - llibres
    - capítols de llibres
    - articles
    - participació en congressos (conferències, ponències, comunicacions i pòsters)
  - Projectes subvencionats d'investigació (cal especificar l'organisme que subvenciona, la durada del projecte i el lloc que ocupa)

- Altres mèrits d'investigació
7. FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA
- Formació posterior a la llicenciatura i relacionada amb l'àmbit de la neuropsicologia clínica

8. ALTRES MÈRITS

El currículum s'ha d'acompanyar de la documentació que sigui necessària per certificar l'experiència laboral referida. S'hi han d'incloure els originals o les còpies compulsades de la documentació que sigui necessària per certificar les dades acadèmiques i qualsevol altre contingut rellevant.

ANEX II - CARTA DE LA PERSONA NEUROPSICÒLOGA TUTORA DE LA FORMACIÓ PRÀCTICA

- **Lloc de pràctiques:** cal especificar el servei o serveis on s'han realitzat les pràctiques.
- **Període de pràctiques:** cal especificar el període de pràctiques. En cas d'haver-hi hagut rotació per diferents serveis, caldrà especificar el període en cada servei.
- **Horari de pràctiques**
- **Nombre total d'hores realitzades**
- **Funcions realitzades:** cal especificar cadascuna de les funcions realitzades, tals com exploracions neuropsicològiques, consultes externes, interconsultes hospitalàries, sessions d'estimulació i/o rehabilitació, entre d'altres. Per a totes aquestes activitats, s'ha d'especificar la dedicació (en percentatge d'hores setmanals).
- **Tipologia de pacients visitats:** cal especificar les diferents patologies dels pacients visitats, així com el percentatge aproximat per cada patologia.
- **Instruments neuropsicològics / proves utilitzades**
- **Signatura de la persona tutora responsable:** aquesta ha d'estar acreditada com a experta en neuropsicologia (cal incloure en la signatura «acreditat/da com a expert en neuropsicologia pel

COPC») o ha de complir els criteris d'acreditació com a experta en neuropsicologia clínica.

ANEX III - MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT CLÍNICA

- **Lloc de treball i antiguitat:** cal especificar el servei o serveis on s'ha realitzat l'activitat clínica (si és més d'un lloc, cal especificar-ho), així com les dates.
- **Horari laboral:** cal especificar l'horari laboral i la dedicació setmanal (per exemple, mitja jornada, jornada completa o horari parcial a tantes hores).
- **Funcions realitzades:** cal especificar cadascuna de les funcions realitzades, tals com exploracions neuropsicològiques, consultes externes, interconsultes hospitalàries, sessions d'estimulació i/o rehabilitació, etc. Per a totes aquestes activitats, s'ha d'especificar la dedicació (en percentatge d'hores setmanals).
- **Nombre de pacients visitats (cal especificar la càrrega assistencial):** cal indicar l'agenda setmanal de visites i/o el nombre de pacients visitats, especificant les visites d'avaluació i les de rehabilitació (diferenciant, també, les sessions grupals de les individuals) i les realitzades a consultes externes o en interconsulta hospitalària.
- **Tipologia de pacients visitats:** cal especificar la tipologia de pacients visitats expressat en percentatges mensuals segons patologies.
- **Instruments neuropsicològics / proves utilitzats:** en cas de tenir protocols específics d'exploració per patologies, també cal especificar-les.
- **Derivació dels pacients:** cal especificar la via o procedència de derivació principal dels pacients visitats (per exemple, servei de neurologia, CAP zona, etc.).
- **En cas de tenir alumnes tutoritzats:** cal especificar el nombre d'alumnes autoritzats, així com la procedència (màster, postgrau, via PIR, etc.).
- **Signatura de la persona cap de la unitat responsable del centre**

SOL·LICITUD D'ACREDITACIÓ DE PSICÒLEG EXPERT / PSICÒLOGA EXPERTA EN NEUROPSICOLOGIA CLÍNICA

Nom i cognoms: _____

NIF: _____ Número de col·legiat: _____

Adreça: _____

Codi postal i població: _____

Telèfon: _____ Telèfon mòbil: _____

Adreça electrònica: _____

EXPOSO:

Que, complint els criteris generals i específics que s'estableixen en el procediment d'acreditació de psicòleg expert /psicòloga experta en neuropsicologia clínica del COPC, havent abonat les taxes corresponents, aportant el comprovant bancari i havent presentat la següent documentació (originals i fotocòpies o només fotocòpies compulsades en cas de presentar-la per correu certificat):

- Sol·licitud d'acreditació
- DNI
- Carnet de col·legiat del COPC
- Títol de llicenciat en psicologia o títol homologat o declarat equivalent
- Títol de formació específica en neuropsicologia
- Currículum segons el model establert i els documents acreditatius corresponents
- Altra documentació

SOL·LICITO:

Que em sigui lliurada la certificació corresponent.

_____, _____ de _____ de 2011

Senyor degà del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Rocafort, 129
08015, Barcelona

Àrea de Psicologia Clínica

Màsters

- **Psicologia Clínica i de la Salut**
- Psicologia Clínica Infantil Juvenil
- Neuropsicologia Clínica
- Sexologia Clínica i Teràpia de Parelles

Àrea de Psicopedagogia

Màsters

- **Intervenció en Dificultats de l'Aprenentatge**
- Atenció Primerenca. Prevenció, Diagnòstic i Tractament
- Musicoteràpia
- Psicologia de l'Educació

Àrea de Logopèdia

Màsters

- **Patologies del Llenguatge i la Parla**
- Logopèdia Clínica
- Logopèdia Educativa

Postgrau

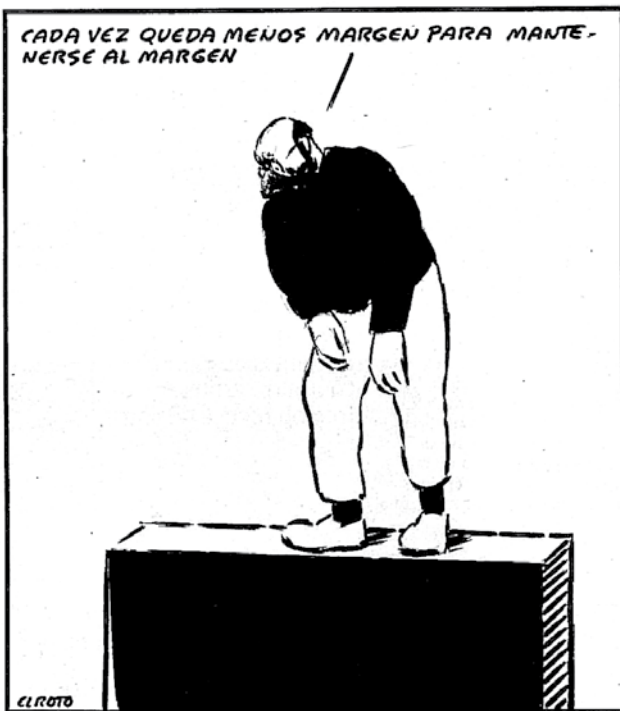
- Especialització en Teràpia Miofuncional

CULTURA Y CORRUPCIÓN

«El pirata era él»

Cuando el atreverse a silbar, por la calle, alguna “cancioncilla” conocida, empezaba ya a suponer un serio riesgo de ser interceptado, perseguido y multado como «pirata» por la SGAE (Sociedad General de Autores y Editores), por no pagar el canon de los derechos de autoría de la citada canción, resulta que el auténtico presunto «pirata» era el mismísimo eterno presidente (1995) de esta misma sociedad, Teddy Bautista, respetado rockero de los años sesenta por la música de calidad que él y su grupo, “Los Canarios”, supieron crear. Cuarenta y tres años mas tarde, y tras 34 de formar parte de la SGAE, esta misma persona es detenida y acusada de organizar una trama corrupta con abuso de cargo, desviación de fondos (es decir saqueo), administración fraudulenta, mala praxis societaria, denegación de información, gestión absolutista y manipulación de proceso electoral, en el que trataría de repetir como Presidente por doceava vez, de una sociedad polémica y mal vista por la ciudadanía por su desmedido afán recaudatorio.

Con un liderazgo artístico prescrito y una imagen de defensor de artistas devaluada, el Sr. Bautista parece que no habría tenido bastante con los elevados beneficios de su actividad recaudatoria (24.500 € anua-

les cuando se jubile), y habría caído en el ya conocido formato del sentimiento de poder absoluto que conduce al; «quiero más» o “lo quiero todo por que para eso soy el amo”, para terminar diciendo “yo no he sido” “yo no se nada”, “esto es un complot”. Cuando la primera ilegalidad sale bien, se suele repetir y es esa repetición continuada, fruto de la ambición, la que cuando se intenta reconducir, es en un extremo temporal tan límite, que no se llega a tiempo. Este es el caso que nos ocupa ya que al parecer es justo el día antes de la intervención policial cuando la principal empresa fantasma, se liquida; demasiado tarde. El característico entramado empresarial tejido en torno a la sociedad de autores y editores (9/10) empresas instrumentales vacías, pero que en seis años movieron veinticinco millones de euros) delata ya por sí mismo una estrategia fraudulenta, que finalmente la Guardia Civil habría desmantelado.

Más allá de constatar un nuevo presunto hecho delictivo, –cometido una vez mas por un “famoso y poderoso”–, de este caso nos llama la atención, dos factores complementarios: A/ El paradójico marco en el que se produce el hecho, en el que los que persiguen piratas pasan a serlo ellos mismos, y B/ El apartado actitudinal o de comportamiento mediático, que suele acompañar a estos sujetos. Veamos primero lo paradójico; por una parte, la entidad intervenida es una sociedad tan impopular como antipática, con un objetivo central: recaudar, pero recaudar de malos modos, amenazando, persiguiendo, denunciando, humillando, sin entender de negociación, ni de concesiones. El consejo directivo de esta opaca sociedad formado por gente famosa, nada menos que el admirado Víctor Manuel (el de «el abuelo que trabajaba en la mina») o el cantante de recia figura y de origen canario Senante. Descorazona verlos pues a ambos en la pequeña pantalla con cara de circunstancias, pero echando las culpas a sabotajes internos o «manos negras». Llama la atención la defensa que hacen de la honorabilidad de su jefe y amigo, así como su consideración del “impecable” reciente proceso electoral acontecido, – aunque para la guardia civil, habrían sido unas elecciones claramente manipuladas –. También tardan más de lo razonable en

pedir la dimisión de su presidente –que él, por supuesto, de “motu proprio” no ofrece–, y se resisten así mismo a animar a que la propia sociedad se persone como acusación particular.

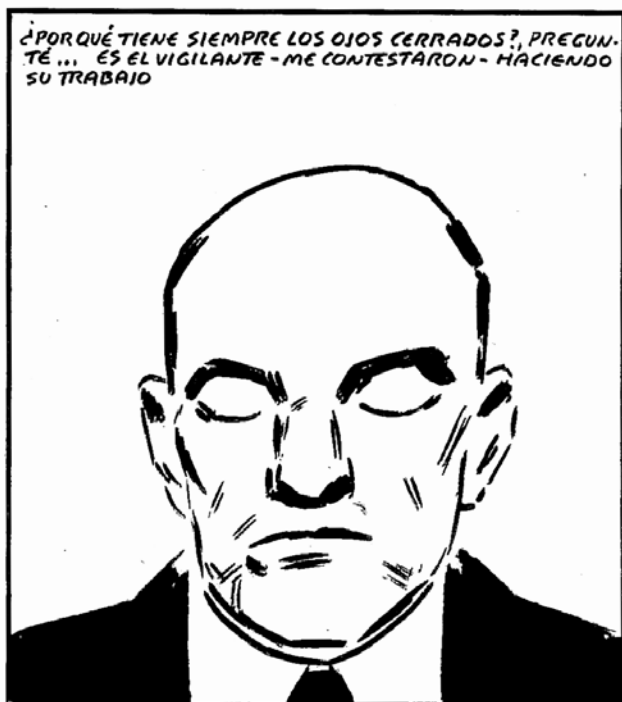
¿Cómo van a explicar Víctor Manuel y Senante el entramado empresarial en el que la distribuidora principal anexa (SDAE) a la SGAE, pierde ocho millones de euros, pero facilita una facturación a las otras sociedades “parasitarias” de veintitrés millones? A menos que Bautista haya replicado con la SGAE su antiguo papel teatral de Judas Iscariote en la producción de Jesucristo Superstar, la sospecha de estar todos en la misma «pomada», parecería de lo más evidente. De no ser así, la acusación más suave que en todo caso podríamos acordar, es la de que estos consejeros eran unos auténticos ingenuos, pero en medio de tanto amiguismo es una valoración que cuesta creer.

De la existencia y la extensión de la corrupción ya no nos queda mucho por sorprendernos, pero como psicólogos sí nos puede llamar la atención, algunos factores actitudinales acompañantes que subrayan el desprecio y la burla de estos inculpados hacia la misma sociedad que esquilman. Veamos pues ahora algunas de estas actitudes; la primera en referencia al sarcasmo burlesco de Mario Conde que, tras cumplir su condena en prisión, da cuenta en TV de los cuatro mil euros de dinero habitual «de bolsillo» que lleva encima siempre “para imprevistos”. Destaca así mismo la petición de Roca (caso Malaya) de cobrar sus atrasos como funcionario municipal al no haber podido ir a trabajar por estar en la cárcel. También impacta el conocer la suerte del también eterno Presidente de la Diputación de Alicante, Carlos Fabra, siete veces ganador en la lotería... También la reciente “actuación teatral” de Ruiz Mateos, quien tras destruir dos veces un imperio empresarial, culpa en el 85 al Gobierno («que te pego, leche») y ahora al banquero Botín, y que nos dice, sin pestañear, que si no fuera porque es católico, se suicidaría si los inversores no recuperan su dinero. Algunos de estos delincuentes “de cuello blanco” llegan incluso a caer simpáticos a un determinado público que sigue sus andanzas, los vota si se presentan a unas elecciones o cae de nuevo en sus redes confiando todos sus ahorros a cambio de unas acciones, de “crónica anunciada”.

El escándalo de la corrupción parece ya como algo propio de la condición humana, en la que se busca un eximente de culpa aparentemente racional pero falta de la mas mínima ética: “*si lo hace todo el mundo por que no yo*”. El caso SGAE estará un tiempo en el aire y aún queda mucho por decir y posiblemente por descubrir. Estafa, fraude, corrupción, pura desviación de fondos, mal endémico universal, pero el caso es que en nuestro país tampoco en esto nos quedamos atrás y la lista sería interminable. Repasemos una “micro muestra”, pero eso sí, de casos “sonados”, en los que hay que destacar la ocupación de unos inculpados, casi todos condenados por la justicia: Así con Baldomera Larra (siglo XIX), tenemos a la 1ª estafadora reconocida como tal, pasando por De la Rosa (comisionista), Huguet y Aguiar (inspectores de hacienda), Estivill (juez), Roca (funcionario, caso Malaya), Ruiz Mateos (empresario que hunde dos veces su imperio), Correa o Bárcenas (caso Gürtel), *el Pocero* (constructor), Fabra (político), Cardona (apodado el Madoff español), sin olvidar la profunda herida catalana con Prenafeta y Alavedra (ex consejeros de la Generalitat), y especialmente con Millet, “se-

ñor de Barcelona”, con los respectivos escándalos Pretoria y caso Palau, cuyos ecos han ido menguando hasta casi desaparecer totalmente en el olvido, coincidiendo, sin duda casualmente, con la llegada del nuevo Gobierno, aunque por si acaso la implicada fundación Trias Fargas ya cambió prudentemente de nombre.

Incrementar el propio patrimonio con dinero ajeno necesita sobre todo de una total amoralidad, descaño y falta de escrúpulos, pero también se hace necesario formar equipo, llegar a acuerdos de reparto y conseguir connivencias y comisiones con figuras de paja. También hay una ingeniería financiera que se inventó hace años y que sólo hay que copiar. Bastantes de estos delincuentes de cuello blanco, por no decir todos, destacan por una particular y aparente “disonancia cognitiva” con la que escamotean

su culpa. Esta disonancia les hace creer que «ellos» son los absolutos “amos” de las sociedades que dirigen por delegación y tienen todo el derecho en hacer lo que les venga en gana, bien «porque ellos se lo merecen todo por sus esfuerzos y dedicación», bien porque en realidad no están haciendo nada malo, o finalmente no fue su intención, o sencillamente por que «todo fue un hábil complot urdido en su contra por sus numerosos enemigos». El caso es encontrar una excusa para exonerar su culpa y poder dormir tranquilos porque, además, saben que entre rejas estarán poco tiempo: errores de forma, elevada edad, enfermedades sorpresa o pura astucia al no haber firmado nada, los suele librar del castigo y, como no existe ley alguna que cambie años de prisión por la devolución de lo robado, al final acaban disfrutando del botín guardado en alguno de los muchos paraísos fiscales que aún campan por sus fueros.

Si algún resto de perplejidad quedaba a los ciudadanos de a pie, sin trabajo o en serio riesgo de perderlo, acorralados por los bancos «de presa», que fueron salvados con el dinero de los mismos que ellos ahora persiguen y despojan, la caída de Teddy Bautista se nos antoja como una patética gota más en un vaso ya rebosante de definitiva pérdida de la confianza en el ser humano. Hay momentos en los que más de uno está pensando que sólo nos queda el 15-M.

El martes 12 de julio en una tensa sesión a la que no asiste Víctor Manuel, Teddy Bautista es relevado de todos sus cargos en la SGAE quedando sujeto a las investigaciones en curso. No deja de ser tan curioso como impactante el comprobar como esta nueva corrupción sale invariablemente en los medios siempre durante estos días en el mismo apartado: “Cultura”.

Consell de Redacció de la Revista del COPC

Referencias periodísticas

La Vanguardia 2 de Julio de 2011 Cultura; “El presidente de la SGAE, acusado de desvío de fondos”

El País 3 de Julio de 2011 Cultura; “Y ahora, ¿que pasa con la SGAE?”

El País 4 de Julio de 2011 Cultura; “Ocho claves de la trama?”

La Vanguardia 5 de Julio de 2011 Cultura; “El juez dicta prisión con fianza para el cerebro del fraude”

El País 5 de Julio de 2011 Cultura; “Yo estoy aquí por el rubio”.

El País 4 de Julio de 2011 Cultura; “Un fraude de hasta 10 años de cárcel”?

La Vanguardia 6 de Julio de 2011 Cultura; “La SGE mantiene a Bautista a pesar de los cargos”

El País 8 de Julio de 2011 Cultura; “Mas de un centenar de socios exige la refundación de la SGAE”

El País 12 de Julio de 2011 Cultura; “Teddy Bautista se queda solo”.

El País 13 de Julio de 2011 Cultura; “Teddy Bautista se marcha a casa.”

Formació psicoanalítica de psicoterapeutes 9ª edició

Dos masters independents i complementaris de dos anys cada un.

Programa reconegut per la FEAP i d'Interès sanitari per la Generalitat de Catalunya

Psicoanàlisi: Bases teòriques i clíniques

450 h. (280 h. teòriques i 120 h. pràctiques)
50 h. seminaris complementaris

Teràpia psicoanalítica

630 h. (345 h. teòriques i 300 h. pràctiques)
50 h. Seminaris complementaris

- Formació teòrica rigorosa i eminentment clínica.
- Grups de classe reduïts.
- Tutoria i orientació individualitzada.
- Supervisió individual i grupal.
- Pràctica clínica a la mateixa institució.

El programa de formació de quatre anys (els dos màsters) està reconegut per la FEAP. Aquesta acreditació comporta el reconeixement com a psicoterapeuta per la Generalitat de Catalunya.

DOCENTS: J. Aguilar, C. Amorós, J. Aragonés, M. R. Arriaga, V. Barenblit, D. Barenblit, J. Belinsky, C. Blinder, E. Braier, M. Canal, M. A. Díaz, L. Elstein, M. V. Fuentes, M. C. Giménez, A. Gràcia, A. Grinberg, V. Korman, J. Leal, J. Pijuan, M. Pugès, R. Roca, I. Rosales, M. E. Sammartino, M. Sedó, A. Segura, F. Schutt, C. Tabbia, R. Vaimberg, A. R. Vidal.

Per a informació i preinscripcions:

Demanar entrevista al telèfon **93 417 96 97**
(horari de secretaria de 10 a 14 i de 15 a 19 hores)
centreipsi@comb.es www.centreipsi.com

I JORNADAS DE PSICOLOGÍA Y LEY

BARCELONA,
16 y 17 de Septiembre de 2011

Palau de les Heures. Campus
Mundet. Universidad de
Barcelona

INSCRIPCIONES:

a través de la página web www.jornadaspsicologiayley.com hasta el 1 de septiembre de 2011

POSTGRAU 2011-2012 MÀSTER 2011-2012

MÀSTER: APLICACIONS DE LA PSICOLOGIA DINÀMICA AL DIAGNÒSTIC, A LA INTERVENCIÓ I LA INVESTIGACIÓ

FACULTAT DE PSICOLOGIA DEPARTAMENT DE PERSONALITAT, AVALUACIÓ I TRACTAMENT PSICOLÒGICS

FORMACIÓ TEÒRICA: Psicologia i Psicopatologia dinàmiques. L'entrevista clínica. Avaluació i intervenció de nens i adolescents. Tests psicomètrics, Psicodiagnòstic de Rorschach i tests projectius. La intervenció psicològica: diferents tipus de psicoteràpia psicoanalítica. La indicació de tractament i anàlisi dels canvis. Avaluació neuropsicològica. Diagnòstic clínic i pericial. Avaluació i intervenció en pacients immigrants. Investigació a la clínica i en el procés psicoterapèutic.

PROFESSORAT I TUTORS DE CENTRES: Pere Barbosa, Glòria Callicó, Cristina Fabregà, Lluís Farré, Joan Guàrdia, Lluís Isern, Isabel Laudo, Mercè Leonhardt, Lluís Mauri, Mercè Mitjavila, Montserrat Palau, Jaume Patuel, Rosa Ramos, Jordi Roig, Victòria Sastre, Antoni Talarn, Remei Tarragó, Jorge Tió, Mercedes Torres, Teresa Pont, María Vives.

Per una informació més detallada:
www.ub.es/personal/master/vives.htm

CENTRES COL·LABORADORS DE PRÀCTIQUES

- Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil i Hospital de dia, de la Fundació Orienta.
- Departament d'Orientació Psicopedagògica de l'Escola Tècnica i Professional del Clot
  - Fundació Hospital Sant Pere Claver. Barcelona
  - Servei de Psicologia de l'Escola d'Educació Especial Mare de Déu de Montserrat. Barcelona
- Societat Catalana del Rorschach i Mètodes Projectius
  - Unitat de Salut Mental de l'Hospitalet
  - Fundació Puigvert

Direcció: Dra. Maria Vives Gomila

Crèdits ECTS MÀSTER: 72: 1.800 hores (teoria i pràctica).
Crèdits ECTS POSTGRAU: 48: 1.200 hores (teoria i pràctica)
Places limitades: 20 alumnes

INSCRIPCIONES:

Maribel Xufré. Dimarts de 10,30 h a 13,30 h.
Telf. 34 93 3125117 - A/e: mdvives@ub.edu

Espai d'ètica i deontologia

Del secret professional a la confidencialitat

Des de l'inici de la professió de psicòleg, s'ha plantejat el problema de la confidencialitat de la informació a la qual tenim accés a través de la nostra intervenció i de quins són els límits de la mateixa. Què estem obligats a comunicar, a denunciar..., què hem de fer si en l'exercici de la nostra professió tenim accés a informació sensible que pot afectar terceres persones...

A la Comissió Deontològica ens arriben queixes i consultes que, en la major part dels casos, estan relacionades amb el tema de la confidencialitat. En aquest article intentarem fer una aproximació al concepte amb la intenció d'entrar en temes concrets en escrits posteriors.

Per tractar de donar resposta a alguns dels interrogants, la nostra professió s'emmiralla en la medicina, que té un llarg recorregut en els segles i que, en el tema concret que ens ocupa, guarda una extraordinària similitud.

En l'àmbit clínic, quan ens disposem a parlar de confidencialitat és inevitable fer referència al jurament hipocràtic. No deixa de ser curiós que un document que es va escriure en el segle IV aC hagi estat model d'ètica professional fins a l'actualitat.

El secret professional no ha tingut el mateix significat al llarg de la història.

En la tradició antiga, medieval i ben entrada l'època moderna, el secret era un deure de les professions d'excel·lència: sacerdot o metge. Eren ells els que decidien quines coses es podien revelar i quines no. A l'edat mitjana, les legislacions civils i penals no preveïen la ruptura del secret profes-

sional com un delictes ni obligaven a declarar en qualitat de professional davant dels tribunals.

Durant els segles XV, XVII i ben entrat el XVIII, els metges eren cridats a declarar en casos excepcionals i com a testimonis en casos de bruixeria, enverinament o agressions violentes.

Però a finals del segle XVIII tot va començar a canviar: el dret que emanava de l'esperit de la Il·lustració havia de ser científic, i la justícia va veure en la medicina el seu aliat; els tribunals van començar a sol·licitar l'ajut dels metges com a perits i, de manera especial, dels psiquiatres. Neix la medicina legal. El Segle de les Llums va estendre el valor de la llibertat de consciència i, per tant, el dret a la intimitat. El secret mèdic va passar a ser un dret del ciutadà i, com a conseqüència, una obligació per al metge derivada dels drets dels seus pacients.

A l'Estat espanyol no arriben els canvis fins a la Constitució de 1978, que en l'article 18.1 garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. I en l'article 20.1d fa referència al secret professional.

Posteriorment, la Llei general de sanitat 14/1986, impulsada per Ernest Lluch, protegeix, en l'article 10.1, la intimitat com a dret del malalt i, en el 10.3, recull el dret a la confidencialitat sobre la malaltia i l'estada en les institucions sanitàries públiques i privades.

Aquest dret s'amplia amb la Llei bàsica 41/2002, reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.

En el nostre país, tenim la Llei 21/2000 sobre els drets a la informació relatiu a la salut, autonomia del pacient i documentació clínica. En aquesta, entre altres temes, es regula el dret a la intimitat i a la informació, qui és el titular de la mateixa i en quins casos es poden donar dades a altres persones o entitats i de quina manera. En el capítol 5é es recull el reglament relatiu a la història clínica, definició i tractament, contingut, utilització i conservació. En el capítol 6é es regulen els drets d'accés i els relacionats amb els continguts.

El juliol de 2001, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar la Carta de Drets i Deures dels Ciutadans amb Relació a la Salut i l'Atenció Sanitària, en la qual es reconeixen, entre d'altres, els drets a la intimitat, a la confidencialitat, a la informació i a l'accés a la documentació clínica.

Aquestes lleis, i altres de similars en altres països, neixen inspirades en els valors que condensa la

Declaració dels Drets Humans de les Nacions Unides de 1948.

Els codis deontològics de la segona meitat del segle XIX i del segle XX han seguit la tradició de considerar el secret professional com un deure del professional i no encara com un dret del pacient.

La pràctica de la psicologia se sustenta en la confiança del pacient respecte a la discreció del psicòleg. No hi pot haver una bona praxis professional, per efectives que siguin les tècniques, sense una relació empàtica adequada entre el psicòleg i el pacient, que no es podria aconseguir si el pacient no comptés implícita o explícitament amb el secret professional del psicòleg. No es tracta només de la responsabilitat legal o jurídica, sinó també de la responsabilitat deontològica. Però aquesta realitat està plena de matisos, i és la nostra voluntat anar-los plantejant en altres articles.

Bibliografia

ECHEBURÚA, Enrique. «El secreto profesional en la práctica de la psicología clínica y forense: Alcance y límite de la confidencialidad». *Análisis y Modificación de Conducta*, vol. 28 (2002), núm. 120.

GRACIA, Diego. *Como arqueros al blanco: Estudios de bioética*. Madrid: Triacastela, 2004.

COPC DESCOMPTE.

SERVEI PER ALS/LES COL·LEGIATS/ADES AMB MÉS DE 350 DESCOMPTE DISPONIBLES A PARTIR DE L'1 DE SETEMBRE DE 2011

DESCOMPTE

OFERTES EXCLUSIVES

ESTALVI AL TEU COMPTE VIP

-15% *en tu producto favorito
Presentando este cupón en tu tienda o espacio Sephora más cercano.

SEPHORA

Sinònims d' optimització dels descomptes:

REBAIXA, ECONOMIA, RESTA, DEDUCCIÓ, ABONAMENT, REDUCCIÓ, DETRACCIÓ, ESTALVI

Per fi gaudir de descomptes molt significatius en multitud de productes i serveis és fa realitat per als col·legiats i les col·legiades.

Pel fet de ser col·legiat/da del COPC: una oportunitat immillorable i fora de mercat de reduir les despeses mensuals, tant en oci, com en negoci.

Una formula senzilla d'accedir a reduccions de preu en múltiples serveis, cercant un registre particular (password) al que poden tenir accés fins a tres familiars.

El Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, mitjançant un conveni signat amb l'empresa especialitzada Colectivos VIP, posa en marxa el COPC DESCOMPTE, un nou servei que ofereix al/la col·legiat/da més de 350 descomptes preferents a tot tipus d'empreses.

Per què puguis gaudir de preus especials per pertànyer al COPC a:

- Viatges
- Oci i Restauració
- Roba i complements
- Electrònica

Accedir al COPC DESCOMPTE serà molt fàcil a partir de l'1 de SETEMBRE:

- Des del web del COPC: <http://www.copc.cat>
- Registra't amb el teu e-mail i una contrasenya
- Navega lliurement per totes les promocions i segueix les instruccions per gaudir del descompte.

Incorpora els teus familiars a COPC DESCOMPTE. Disposes de 4 invitacions al portal per a que el puguin utilitzar fins a 4 familiars teus.

El dia 1 de setembre, el COPC enviarà la informació més detallada al correu electrònic dels/de les col·legiats/des. Si encara no ha facilitat el teu o l'has d'actualitzar, pots enviar un correu electrònic inicant a l'assumpte COPC DESCOMPTE i la teva adreça a copc.b@copc.cat

Amb la col·laboració de ColectivosVip

NikeStore

PARADORES
Hotels desde 1928

SEPHORA
THE BEAUTY AUTHORITY

DESTINIA
.com

BURGER
KING

SONY

fnac
www.fnac.es

Obertura de les llistes, per a noves inscripcions, del torn d'intervenció professional en l'àmbit civil i penal

D'acord amb el que estableixen l'article 9è punt 16è del Estatuts del COPC, la Llei 1/2000 d'enjudiciament civil, la Llei 38/2002 d'enjudiciament criminal, s'inicia un procés de renovació del torn d'intervenció professional —civil i penal—, per tal d'elaborar una llista dels col·legiats que estiguin en disposició d'actuar com a perits en els jutjats.

Requisits generals per entrar a formar part d'aquestes llistes

- Estar donat d'alta en el COPC i al corrent del pagament de les quotes col·legials.
- No estar complint cap sanció col·legial ni cap altra que comporti inhabilitació per a un càrrec públic.
- Estar donat d'alta de l'IAE (impost d'activitats econòmiques) o tenir contracte laboral.
- Tenir cobertura de responsabilitat civil.
- Acceptar el compliment de la

normativa dels torns d'intervenció professional i les decisions de la seva Comissió Recтора i de la Junta de Govern.

Requisits específics*

- Estar acreditat pel COPC com a expert en psicologia forense.
- Complir els requisits exigits en qualsevol de les opcions demandades per l'acreditació.

*Des que es va començar a parlar de fer l'expertesa, ja es va acordar que aquesta és la millor manera d'unificar criteris de l'expertesa i el TIP.

Procediment d'inscripció

- Emplenar la sol·licitud d'inscripció
- Entregar un currículum
- Presentar els certificats acreditatius

Un cop acceptada la sol·licitud, i abans de formar part de les llistes, els nous membres estan obligats a assistir a les sessions

informatives sobre el funcionament del torn d'intervenció professional que es realitzen al COPC.

Us informem

La LEC preveu que el procediment de designació dels professionals el durà a terme la mateixa Administració de Justícia.

La LEC estableix que les llistes del torn d'intervenció professional especifiquin l'àmbit d'actuació territorial.

Per mantenir-se a la llista del TIP al qual pertany, el psicòleg haurà d'acreditar un mínim de 10 hores anuals de formació continuada relativa als continguts tècnics del torn d'intervenció professional. Aquesta formació pot ser organitzada pel COPC o per qualsevol altra institució de reconegut prestigi dins de l'àmbit d'intervenció pericial.

Les sol·licituds s'hauran d'enviar abans del **19 de setembre de 2011** a:

COPC, carrer de Rocafort, 129, 08015, Barcelona. Isabel Clemente, telèfon 932 478 650 ext. 1
Seu Territorial de Girona, plaça del Marquès de Camps, 17, 4t 2a, 17001, Girona. Pilar Subirós, telèfon 972 222 710.

Seu Territorial de Lleida, C. Acadèmia, 14 4t 25002, Lleida. Joan Farran, telèfon 973 230 437.
Seu Territorial de Tarragona, carrer de Ramón y Cajal, 11, 1r 2a, 43001, Tarragona. Emi Andújar, telèfon 977 214 102.

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

SOL·LICITUD D'INSCRIPCIÓ EN EL TORN D'INTERVENCIÓ PROFESSIONAL DEL COPC 2012

TIP CIVIL

TIP PENAL

FAMÍLIA

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Codi postal i població .....

Telèfon ..... Mòbil ..... Fax .....

Adreça electrònica ..... Número de col·legiat .....

**ACCEPTO SER PÈRIT SEGONS L'ORDRE JUS 419/2009
(PÈRIT D'OFICI PAGAT PEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA)**

ADREÇA PROFESSIONAL

Adreça .....

Codi postal i població .....

Telèfon ..... Mòbil ..... Fax .....

Especialitat i àmbit de població .....

.....

.....

**MARQUEU ELS PARTITS JUDICIALS DE LA PROVÍNCIA A QUÈ PERTANYEU
(per actuar en una altra província heu de justificar una adreça de despatx)**

BARCELONA

Barcelona i l'Hospitalet

- Barcelona ciutat
- Barcelona nord

- Ciutat de la Justícia de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat
- Barcelona sud

Província de Barcelona

- Arenys de Mar
- Cerdanyola del Vallès
- Esplugues de Llobregat
- Igualada
- Mataró
- Sabadell
- Sta. Coloma de Gramenet
- Vilafranca del Penedès

- Badalona
- Cornellà de Llobregat
- Gavà
- Manresa
- Mollet del Vallès
- Sant Boi de Llobregat
- Terrassa
- Vilanova i la Geltrú

- Berga
- El Prat de Llobregat
- Granollers
- Martorell
- Rubí
- Sant Feliu de Llobregat
- Vic

GIRONA

Partits judicials de la província de Girona

- Blanes
- La Bisbal d'Empordà
- Ripoll

- Figueres
- Olot
- Sant Feliu de Guíxols

- Girona
- Puigcerdà
- Santa Coloma de Farners

LLEIDA

Partits judicials de la província de Lleida

- Balaguer
- Lleida
- Vielha

- Cervera
- Solsona

- La Seu d'Urgell
- Tremp

TARRAGONA

Partits judicials de la província de Tarragona

- Amposta
- Gandesa
- Terres de l'Ebre

- El Vendrell
- Reus
- Tortosa

- Falset
- Tarragona
- Valls

Segons la Llei Orgànica 15/1999, de Protecció de dades, autorizo la cessió de les meves dades professionals per tal de formar part de les llistes del TIP

Signatura .....

Barcelona ..... de ..... de 2011

Bases de la convocatòria d'ajuts 0'7 del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya -2011-

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

Introducció

L'objectiu de les presents bases és regular la convocatòria per accedir als ajuts a projectes socials de Cooperació Internacional al Desenvolupament i/o Projectes Humanitaris, als que hi hagi participació de professionals de la Psicologia.

Sol·licitants

Entitats degudament constituïdes o grups de treball membres de les seccions professionals del COPC.

Els projectes es poden presentar conjuntament per més d'una entitat, grup de treball, o secció professional.

Condicions i requisits

Altres criteris dels projectes i/o activitats d'interès públic o social elegibles són que:

- S'inscriguin dins de qualsevol camp d'aplicació de la Psicologia.
- Millorin el benestar de les persones, afavoreixin l'estat psicològic d'un grup o comunitat i/o fomentin el desenvolupament del país o col·lectiu desfavorits.
- Incrementin la cooperació entre el COPC i altres entitats vinculades a la intervenció social.
- Fomentin l'intercanvi de coneixements entre els països i/o col·lectius participants.
- Han d'afavorir la igualtat entre les persones, sigui quina sigui la seva ètnia, edat, sexe, fomentant l'atenció en els col·lectius més desfavorits.
- Que representin un ajut per iniciar accions, o que donin resultats, que perdurin en el temps.

Els sol·licitants hauran de complir els següents requisits i condicions:

- El/La responsable del Projecte haurà de ser Llicenciat/da en Psicologia i col·legiat/da.
- Els grups o entitats han de tenir uns partners o

contraparts en el país d'implantació del projecte.

- En el cas d'haver-se presentat en anteriors edicions, han d'haver justificat degudament les subvencions i/o ajuts rebuts.
- Els projectes han de tenir viabilitat i sostenibilitat econòmica i tècnica.
- Les contraparts hauran de finançar una part del projecte.

Despeses elegibles

Amb els ajuts només es podran justificar despeses directes de la implantació del projecte: adquisició de material, sous¹...

No es podran incloure despeses de gestió, ni compensació econòmica de les entitats al país d'origen.

Duració dels projectes

Els projectes tindran una durada d'un any, encara que es podran valorar projectes plurianuals si són clarament justificats.

Seguiment i avaluació

Els projectes escollits assignaran una persona representant que es mantindrà en contacte amb la Junta Directiva de la Secció Psicologia de la Intervenció Social del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.

Aquesta informarà de l'evolució tècnica del projecte, i qualsevol altre requeriment que la Junta Directiva els demani.

L'avaluació final es farà amb la presentació de la justificació tècnica final.

Els aspectes pressupostaris es coordinaran amb l'Administració del COPC.

¹ En el cas dels sous, només es podrà incloure els del personal al país de destí, vinculat al desenvolupament directe del projecte.

Justificació final

Una vegada concedit l'ajut, les entitats o grups es comprometen a presentar una justificació econòmica i tècnica del projecte. La tècnica serà una memòria de les activitats realitzades i una valoració de la implementació del projecte així com la seva base lògica i el nivell d'assoliment dels objectius. La econòmica consistirà en la presentació de les factures de les despeses que corresponguin a les sol·licitades al projecte aprovat.

Comunicació i imatge

Tots els projectes aprovats, hauran de presentar com a mínim 2 articles que es publicaran a la revista del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya. El primer, serà un breu resum i presentació del projecte que es portarà a terme. I el segon, un resum i exposició dels resultats finals del projecte.

Com a reconeixement extraordinari, s'escollirà un dels projectes per ser publicat a la revista del Consejo General de Colegios de Psicología de España, que arriba a més de 50.000 psicòlegs/logues de l'Estat Espanyol.

Per a qualsevol altre presentació pública o difusió que es faci del projecte, els/les beneficiaris/àries hauran de fer constar el patrocini i la col·laboració del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.

Termini de presentació de sol·licituds

La data límit de recepció de projectes serà el dia 15 de novembre, amb registre d'entrada segellat a la recepció del COPC.

Sol·licituds

S'haurà de presentar al COPC (carrer Rocafort 129 de Barcelona) la següent documentació:

- Dades de l'entitat o grup: NIF, nom, adreça, e-mail i telèfon de contacte.
- Nom i dades de la persona responsable.
- Objectius del grup o centre.
- Memòria o descripció del grup o entitat.
- Projecte per escrit amb els següents apartats (extensió màxima 10 pàgs. Arial 12, interlineat simple):
  - Títol del projecte
  - Objectius
  - Justificació / Necessitat detectada
  - Breu descripció del projecte
  - Resultats esperats
  - Fases i calendari bàsic

- Recursos necessaris (humans i materials)
  - Pressupost (despeses previstes, cost del projecte...)
  - Sostenibilitat tècnica i econòmica
  - Altres entitats que donen suport al projecte
  - Difusió del projecte
  - Participació dels professionals de la psicologia i funcions específiques
  - Perspectives de futur
- Dades de la contrapart i de la persona responsable al país.
  - Memòria o descripció de la contrapart.

Procediment d'adjudicació

Un cop tancat el termini de recepció de sol·licituds, en 30 dies laborals la Junta Directiva de la Secció Psicologia de la Intervenció Social del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, farà una primera valoració inicial avaluant cadascun dels projectes en funció del criteris de valoració marcats en aquesta convocatòria.

Es farà una proposta de projecte/s adjudicatari/s d'import subvencionat, que s'eleva a la Junta de Govern del COPC, qui donarà el vist i plau a la valoració presentada, en la propera Junta de Govern.

Es farà pública la resolució a la pàgina web del COPC, i es contactarà amb els/les beneficiaris/àries, indicant-los el suport als projectes presentats i l'import concedit.

En un termini de 15 dies laborals, es podran presentar esmenes i al·legacions. Un cop acabat aquest període, es signarà el conveni de patrocini i col·laboració.

Criteris de valoració dels projectes

- Justificació tècnica de l'entitat o grup de treball
- Anàlisi de necessitats
- Adequació i coherència lògica del projecte (metodologia)
- Resultats esperables del projecte
- Relació cost-benefici del projecte
- Participació dels professionals de la psicologia
- Sostenibilitat del projecte i opcions de futur
- Solidesa de la contrapart
- Co-finançament per part d'altres entitats

Contacte

Per informació general, podeu contactar amb la recepció del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.

congress coaching psychology

11 y 12 de octubre 2011 - Barcelona

COACHING PSYCHOLOGY

La Coaching Psychology es una **disciplina** donde convergen enfoques y corrientes de la ciencia de la psicología así como modelos contrastados de coaching.

Coaching Psychology es también un **movimiento** internacional con nombre propio impulsado desde instituciones oficiales de psicólogos, siendo los pioneros Gran Bretaña y Australia. Nace en el 2002 y desde el año 2004 se viene realizando eventos periódicos principalmente en Londres y Sydney.

El **Ámbito de intervención** es tanto profesional y personal

OBJETIVOS:

- Promover el desarrollo de la profesión de la coaching psychology alrededor del mundo.
- Reunir a la comunidad de la coaching psychology.
- Compartir con la comunidad de los psicólogos/as la teoría, investigación y práctica del coaching y de la coaching psychology.
- Atraer a todas y todos los profesionales interesados en el coaching y en la coaching psychology

INSTITUCIONES

El **COPC** es el colegio oficial profesional que representa a más de 11.000 psicólogos y psicólogas en Cataluña (NE de España). Desde 2008 y a través de la Sección de Trabajo y Organizaciones desarrolla actividades de psicología y coaching.

El COPC impulsa y realiza el evento español del **1st International Congress of Coaching Psychology Spain** con el propósito de sumarse a los objetivos comunes y con los siguientes objetivos específicos:

- Ser reconocidos como parte del movimiento internacional
- Difundir la disciplina y el movimiento de la Coaching Psychology a nivel nacional
- Contribuir a las buenas prácticas del coaching potenciando la investigación, teoría y práctica del coaching desde la psicología y con ponentes psicólogos coaches de prestigio reconocido internacional y nacionalmente.

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

PROGRAMA

Dirigido a psicólogos/as coaches, psicólogos/as interesados por esta profesión, coaches no psicólogos/as interesados en conocer los principios psicológicos presentes en los procesos de coaching

Perfil ponentes: Todos los ponentes serán **destacados psicólogos/as coaches**. Presencia de referentes internacionales del movimiento Coaching Psychology

Orientación práctica y/o académica en:

- Coaching psychology en las organizaciones
- Coaching psychology para la salud, el bienestar y reorientación de misión vital

- 6 Conferencias
- 10 Talleres
- 6 Papers de investigación
- 20 Posters
- Espacio para el networking
- Cena de congreso
- 10 Stands

NORMATIVA DE ABSTRACTS

El *1st International Congress of Coaching Psychology – Spain* está dirigido a académicos, profesionales, investigadores, certificados en coaching o acreditados como psicólogos expertos en coaching, así como a profesionales afines que puedan estar interesados en esta área de conocimiento y a estudiantes de psicología.

Animamos a participar y a enviar sus propuestas a **investigadores y académicos psicólogos coaches** de todas las áreas, con bagajes teóricos y metodológicos diferentes.

Así mismo, también animamos a los/las **psicólogos/as coaches profesionales** a que contribuyan con aportaciones de talleres/masterclass.

La participación en el Congreso puede hacerse de dos formas. Bien acudiendo como participante oyente o bien asistiendo como participante/ponente.

En el primer de los casos, uno no tiene más que realizar la inscripción en el apartado **INSCRIPCIÓN|Registration**.

En el segundo, tiene la oportunidad de presentar diferentes modalidades de actividades (hasta un máximo de 3), para lo que previamente ha de presentar un *Abstract* (resumen), que será sometido a revisión y valorado para su inclusión o no en programa.

Las diferentes modalidades para las que se pueden presentar propuestas se recogen debajo. El envío de estos abstracts (resúmenes) ha de hacerse obligatoriamente a través de la página web, apartado **COMUNICACIONES** y para la modalidad posters a **POSTER**. No se aceptará ningún resumen que no llegue por esa vía.

TIPOS DE PROPUESTA

El programa del Congreso se organizará en torno a las siguientes propuestas:

CONFERENCIAS

Las conferencias son disertaciones de reconocidos especialistas sobre diversos temas de interés, propuestas por la Organización del Congreso. En este tipo de actividad únicamente se puede participar como ponente por invitación.

PAPERS

El trabajo estará centrado en aspectos investigadores. El *Abstract* debe incluir:

- Objetivos
- Descripción
- Métodos
- Resultados
- Conclusión

El *Abstract* no excederá las 250 palabras, se pueden presentar indistintamente en castellano o inglés, la exposición tendrá lugar en el Aula Magna y será de 50 minutos. Ha de enviarse a través de **COMUNICACIONES**

WORKSHOPS (TALLERES)

El propósito de los talleres es trabajar habilidades y debatir sobre un determinado tema. El *Abstract* deberá incluir:

- Objetivos
- Descripción
- Métodos
- Resultados
- Conclusión

El *Abstract* no excederá las 350 palabras, se pueden presentar indistintamente en castellano o inglés la actividad se realizará en salas con una capacidad máxima de 50 personas teniendo una duración 3 horas. Ha de enviarse a través **COMUNICACIONES**

PÓSTERS

Los pósters son presentaciones gráficas sobre un trabajo científico. Al menos uno de los autores del póster deberá estar presente durante la exposición del mismo para explicar y debatir el contenido con el público presente. Para presentar este tipo de propuestas ha de enviarse un *Abstract* a través de **POSTER**. El *Abstract* deberá incluir:

- Objetivos
- Descripción
- Métodos
- Resultados
- Conclusión

El *Abstract* no excederá las 250 palabras, se pueden presentar indistintamente en castellano o inglés, la presentación y exposición será durante las dos jornadas del congreso.

Fecha límite para enviar el abstract: 8 de agosto

Conferenciantes destacados invitados:

Prof. Stephen Palmer
Gran Bretaña

Prof. Giorgio Nardone
Italia

Dr. Michael Cavanagh
Australia

Sr. Peter Zarris
Australia

Prof. David Lane
Gran Bretaña

Sr. Joan Quintana
España

INSCRIPCIONES

PRECIO	Psicólogos/as colegiados/as	Psicólogos/as no colegiados/as y otros profesionales	Estudiantes de psicología
Inscripción	324 €	422 €	216 €

Ofertas Grupos	Inscripción		
Grupos de 10 inscripciones o más	Gratis una inscripción, la de menor precio		
Grupos de 3 o más inscripciones	Psicólogos/as colegiados/as	Psicólogos/as no colegiados/as y otros/as profesionales	Estudiantes de psicología
	290 €	390 €	208 €

Las personas/empresas que estén interesadas deberán contactar con la secretaria técnica e indicar los nombres de los interesados/as para que se aplique el descuento. Secretaria Técnica - c.e. coachingpsychology@reunionsciencia.es T. +34934108646 T. +34 934303263.

*El precio incluye una comida y dos *coffee breaks* diarios

Traducción simultánea 65€
Cena de congreso 54 €

Plazas limitadas y por riguroso orden de inscripción al congreso y a las actividades de la tarde

Lugar:

UAB - Casa de la Convalescència
c/ St. Antoni Maria Claret, 171 ·
08041 Barcelona

Información e inscripciones

Web Site del evento:
<http://coaching.psychology.congress.spain.copc.cat>

Web Site internacional:
<http://www.coachingpsychologycongress.org/>

Secretaría Técnica

coachingpsychology@reunionsciencia.es
T. +34 934108646
T. + 34934303263
Reunions i Ciència S.L.
Montnegre 18-24 bajos

Organizado por:

Auspiciado por:

Comunicación, Problem Solving Coaching Estratégico

Giorgio Nardone

Mejorar el presente e inventar el futuro de las personas y de las
empresas

Barcelona, 13 Octubre '11

Comunicación, **Problem Solving**
Coaching **Estratégico**

Seminario de **Giorgio Nardone**

Mejorar el presente e inventar el futuro de las personas y de las empresas

Barcelona, 13 Octubre '11

CASO
CONSULTORA ESTRATÉGICA Y COMUNICACIÓN

Programa del seminario:

- Si existe un problema también existe una solución.
- Que es el Problem Solving.
- Como funciona el Problem Solving Estratégico.
- El Coaching Estratégico como herramienta de Problem Solving.
- Cuando el Problem Solving se focaliza en la performance.
- Cuando el Problem Solving se transforma en terapia.
- Cuando el Problem Solving es consultoría y formación empresarial.

ilustrado con numerosos ejemplos prácticos.

El modelo de Problem Solving Estratégico es una formulación original del equipo del CTS de Arezzo, liderado por Giorgio Nardone, y representa la evolución moderna de la tradición de la Escuela de Palo Alto. El modelo puede aplicarse por **definición** a cualquier tipo de problema y en ámbitos perfectamente diferenciados entre sí, entre los que se incluye el de la

investigación empírica, que ha proporcionado el fundamento metodológico para la intervención

estratégica en diferentes contextos, aplicada con éxito en miles de casos clínicos y en centenares de problemas empresariales.

Debido a estas características, que permiten estudiar las dificultades humanas, y hasta las patologías, como problemas a los que se pueden aplicar procedimientos lógicos rigurosos y también creativos, este Modelo se ha convertido, desde hace años, en una referencia teórica y práctica para estudiosos, psicoterapeutas y directivos de todo el mundo.

Existen ejemplos claros de cómo, frente a determinadas situaciones problemáticas, los procedimientos lógicos de tipo tradicional son resueltamente ineficaces. Consecuentemente, resulta evidente la necesidad de un sistema de análisis de los recursos lógicos que, violando la mera racionalidad y el sentido común, conducen al descubrimiento de soluciones alternativas para problemas que no pueden resolverse con los procedimientos ordinarios. El Problem Solving Estratégico se caracteriza como un modelo metodológico de búsqueda de soluciones para lograr equilibrios funcionales, que sustituyan a los disfuncionales, en contextos de interrelación humana.

Lo que se inició como un enfoque "artístico", se convirtió con los años en tecnología real de Problem Solving, puesto que los modelos de solución estratégica, desarrollados para los distintos tipos de problemas, fueron evolucionando, aumentando su eficacia y eficiencia y se tomaron reproducibles, transmisibles y con efectos predecibles.

LUGAR Y HORARIO:

Lugar: Universitat Abat Oliba CEU Campus Bellesguard
Bellesguard, 30 08022 Barcelona

Jueves, 13 de Octubre '11: de 09,30h a 10,00h (entrega de documentación)

Inicio de la Jornada: 10,00h Pausa: 14,00h a 15,30h Final de la Jornada: 18,30h

ORGANIZACIÓN:

Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya / CASO / Grupo Change Strategies

INFORMACIÓN:

CASO / CHANGE STRATEGIES

Tel: 916618691 / 934199258 - Fax: 916619070

Email: info@problemsolvingestrategico.com

<http://www.problemsolvingestrategico.com>

PRECIOS:

Fecha	Precio normal	Precio con descuento *
Hasta 30/09/11	175 €	140 €
Desde 01/10/11	220 €	175 €

* Los alumnos de los cursos del Grupo Change Strategies y psicólogos colegiados tendrán 20% de descuento

POSGRADO EN TERAPIA RACIONAL EMOTIVA CONDUCTUAL (TREC)

2011-2012

“Una terapia fundada por el Dr. Albert Ellis en 1955, pionero de las terapias cognitivo-conductuales de la actualidad”

PROFESORADO NACIONAL E INTERNACIONAL

Dra. Leonor Lega – Supervisora Internacional de TREC del Albert Ellis Institute (New York)

Dr. Dom DiMattia - Supervisor Internacional de TREC del Albert Ellis Institute (New York)

Dr. Guy Azoulaï – Supervisor Internacional de TREC del Albert Ellis Institute (New York)

Dra. Iris Luna – Especialista en salud mental y dependencias

Profesor Walter Riso – Especialista en Terapia Cognitiva

Montserrat Calvo – Advanced Training en TREC

Francesc Sorribes - Advanced Training en TREC

José Luis Trujillo - Advanced Training en TREC

Dr. Massimo Bertacco – Especialista en Psicología Social Experimental

HORARIO: Sábados: 10h-14h- 16h-20h

DIRIGIDO A: Graduados en Psicología, Medicina o Psiquiatría, y a otros profesionales de la salud

LUGAR: Barcelona; Institut RET (C/ Aragó 224, 4º 2º - Plaza Letamendi)

INFORMACIÓN E INSCRIPCIONES

934541424 - 630 18 78 63 (Francesc)

www.institutret.com • info@institutret.com

INICIO EL 12 DE NOVIEMBRE 2011

150 HORAS LECTIVAS + PRACTICAS

Reconocido de Interés Sanitario por el IES del Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya (90025/7853/2011)
Acreditado por el Consell Català de Formació Mèdica Continuada y la Comisión de Formación Continuada del Sistema Nacional de Salud (módulos 1 y 2)

Entidades colaboradoras:

Organiza:

Psicotecnologia

Xarxes Socials professionals

Una *xarxa social* és una estructura social composta per individus (o organitzacions) anomenats *nodes* que estan lligats (connectats) per un o més tipus d'interdependència, com ara amistat, parentesc, interessos comuns, intercanvis financers, creences, coneixements o prestigi.

Digitals o *en línia*, originades als medis informàtics i electrònics, que és on es desenvolupen.

Ahora, dins d'aquestes, n'hi ha dos grups:

- *Horizontals*, dirigides a tot tipus d'usuaris i sense una temàtica definida ni un objectiu concret.
- *Verticals*, que es basen en un tema i aspiren a reunir un gran nombre d'usuaris entorn aquest tema o objectiu concret. Dins d'aquest grup, poden ser de tipus professional, d'oci o mixtes.

Els principals avantatges de les xarxes socials professionals són:

- Networking professional constant
- Creen noves comunitats i complexitats professionals
- Faciliten l'aprenentatge actiu
- Augmenten el sentit crític i l'exigència en el contingut
- Igualen i democratitzen l'accés sense barreres (amb condicions...)

Impliquen major freqüència de contacte, agilitat, rapidesa...

Fan imprescindible el domini de l'ofimàtica

Per formar part d'una xarxa social professional heu d'introduir, en lloc del vostre perfil personal com es fa dins una xarxa social per a l'oci, les vostres dades professionals i, a vegades, el vostre currículum. Tingueu sempre en compte quines dades poseu i augmenteu la privacitat no més als contactes acceptats.

Per escriure aquest article m'he donat d'alta a Facebook per saber exactament com és el tema de la privacitat.

Sabent exactament el que buscava he estat més de 30 minuts per deixar la meva informació reservada a qui jo vulgui. Per defecte, la majoria comparteix totes les dades, perquè és el que interessa a l'empresa, però no a nosaltres, els usuaris.

Cal advertir dels riscos que comporta la mala utilització d'aquestes xarxes, però, tot i així, utilitzar-les per obrir noves perspectives de feina i la difusió de la nostra marca, organització i del nostre perfil professional.

Quan van aparèixer els mòbils, molta gent deia que no pensava utilitzar-lo. Aquestes mateixes persones, avui dia, segur que tenen l'últim model d'iPhone! Amb les xarxes socials passa el mateix; només a Facebook ja hi ha gairebé 13 milions d'usuaris actius (i segueix creixent!)

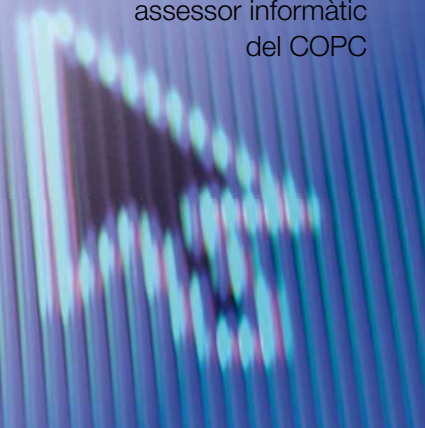
Les xarxes socials avui dia són imprescindibles per al desenvolupament professional.

Per això, el COPC en breu iniciarà una nova etapa pel que fa a xarxes socials. Volem que els professionals col·legiats s'integrin en la utilització de tots els avantatges que suposa aquest mitjà, però també som conscients que aquesta utilització ha de ser responsable i tenir els suficients elements de protecció que permetin preservar la intimitat dels col·legiats fora del seu àmbit professional. En definitiva, el que no vulgueu que se sàpiga, no ho pengeu en el vostre perfil d'una xarxa social.

Amb tot, els avantatges superen àmpliament els inconvenients, i aquest és l'objectiu del COPC: mantenir un contacte habitual, flexible i sense complicacions amb totes les persones interessades en l'àmbit de la psicologia.

Aviat, tindreu notícies sobre aquesta nova iniciativa del COPC.

Lluís Oncins,
assessor informàtic
del COPC

Activitats

Presentación del libro

Lacan, la política en cuestión... Coversaciones, notas y textos, de Jorge Alemán

Editorial Grama. Buenos Aires 2010

Con esta reseña iniciamos la colaboración entre la Biblioteca del Campo Freudiano de Barcelona y el COPC.

En un ambiente muy animado y con mucho público asistente, tuvimos la ocasión en nuestra sede de participar de un muy interesante debate en torno al último libro de **Jorge Alemán**. El autor es psicoanalista en Madrid, miembro de la Escuela Lacaniana de Psicoanálisis (ELP). Con él conversaron **Eugenio Díaz**, psicoanalista y Director de la Comunidad de Cataluña de la ELP y **Rosa Calvet**, psicoanalista y miembro de la ELP.

“Lacan, la política en cuestión...” es un libro que no deja indiferente a nadie, y que se presta para el debate. El autor introduce categorías del psicoanálisis para pensar lo político. Para él la política no debe reducirse a una cuestión de pura gestión: ... *“el sentido primero es qué hacer con la pulsión de muerte”*... Alemán nos habla de forma crítica de lo que él llama el capitalismo tardío pero pone también en cuestión ciertos dogmas de la izquierda, a la que él adscribe. Más bien los pone a trabajar, buscando desestabilizar la solidez de algunas de sus identificaciones

Como señaló Eugenio Díaz: ... *“el libro que ahora comentamos, es fruto del deseo de conversar de Jorge Alemán desde el psicoanálisis con otros discursos. Nos ofrece una serie de definiciones,*

de bellas definiciones, cuyo valor lejos de cerrar, son una suerte de convite al deseo de saber”...

Rosa Calvet dijo: ... *“Lo primero que aprecio como lectora en los libros de Jorge Alemán es que cada uno de ellos da cuenta de un ejercicio de enunciación y en consecuencia son políticamente incorrectos, Jorge siguiendo la ética del psicoanálisis pasa de los usos escolásticos de la filosofía a condición de servirse de ellos para lo que nos concierne y nos reúne aquí....Es decir que cuestiona y debate con los estudiosos de las filosofías políticas postlacanianas desde los márgenes internos del psicoanálisis y para ello en primer lugar insiste dejar caer el goce de la impotencia para acentuaren el carácter contingente de las realidades históricas del capitalismo”*....

El animado debate se orientó en relación a la sociedad actual, la relación al trabajo, el empuje clasificatorio y evaluativo, que tiene enormes consecuencias en la clínica y en el malestar de las personas, a las servidumbres voluntarias y a un concepto que Alemán introdujo en el que los pobres no quedan del lado de la carencia sino del lado de un plus, del plus de goce.

Mario Izcovich, psicoanalista y Director de la Biblioteca del Campo Freudiano de Barcelona (<http://www.cdcelp.org/bibliotecas/barcelona.asp>) (en Facebook: Biblioteca Campo Freudiano)

Mesa redonda

“Comunicación en la empresa”

El pasado 30 de mayo tuvo lugar en la sede del COPC, una interesante mesa redonda bajo el título **“Comunicación en la empresa. El rol del psicólogo y psicóloga en este ámbito”**. El acto, organizado por el **Grupo de trabajo de “Comunicación y conflicto en las organizaciones”**, de la Sección de Psicología de las Organizaciones y del Trabajo, del COPC, fue presentado y moderado por **Francesc Quer**, coordinador del GT.

En la mesa participaron como ponentes: **Joan Delatte**, Licenciado en Psicología. Postgrado en Comunicación Empresarial; diplomado PPD, por IESE; *Communication Manager Spain* de Solvay; **Enric Gómez**, Licenciado en Ciencias de la Información; Máster en Dirección de Comunicación de Empresas, por la UAB; especialista en comunicación corporativa y de crisis, y en el ámbito de la salud; y director general de Ogilvy Healthworld; y **Antoni Gutiérrez-Rubí**, miembro de la ADECEC (Asociación de Empresas Consultoras en Relaciones Públicas y Comunicación) y de la EAPC (*European Association of Political Consultants*), entre otras; profesor de la UAB y la UCM; asesor en comunicación y consultor político; y fundador y director de Ideograma.

Lo que pretendía el acto era debatir sobre las **nuevas tendencias en comunicación empresarial**, tanto interna como externa, y ver el **rol** que el **psicólogo** y la **psicóloga** pueden tener en estos nuevos contextos. Los temas que se trataron intentaban captar esa nueva visión y cómo el profesional de la psicología puede tener un importante papel en esos nuevos ámbitos, si sabe adaptarse a ellos.

Se habló de la **sociedad 2.0**, más como cultura que como tecnología, de la **identidad digital**, como una nueva forma de “nacer” en Internet e ir dejando un rastro digital, creando una **reputación**, que dependerá, en definitiva, de la combinación entre lo que producimos y emitimos, y lo que los demás perciben, ya que la *autoritas* te la empiezan a dar los demás y no los símbolos de estatus tradicional.

Se comentó también cómo la sociedad-red se basa en el **talento**, la **comunicación** y nuevas formas de **organización**, y, además, cómo todo sucede de un

modo **muy rápido**. En este nuevo escenario, tanto empresas como agencias y consultorías, tienen que empezar a entender estos **nuevos modelos de comunicación**, y que la **realidad digital** no es algo que puedas evitar; estarás ahí, quieras o no.

Todo ello también ha cambiado la forma tradicional de **comunicación externa**, que ha de tener en cuenta esos factores, y que tiene que dar mensajes breves y que capten la atención. Hay que cuidar también la **comunicación interna** y tener muy en cuenta que, al final, todo dependerá de las personas; ellas son la imagen de tu marca, de tu empresa. Por lo tanto, esos nuevos retos pueden ser **una oportunidad** para el/la psicólogo/a que, como especialista en el comportamiento humano y las relaciones sociales y grupales, puede ayudar a entender y conducir la comunicación, y establecer y dinamizar **diálogos positivos**, tanto en la comunicación externa como en la interna.

Como novedad en este tipo de actos, se retransmitió en directo, a través de la red social **Twitter**, bajo la etiqueta (*hashtag*) #copc, las partes más relevantes de las intervenciones de la mesa. En esta ocasión, se hizo a título particular, ya que el **COPC** todavía no cuenta con presencia corporativa en la **redes sociales**: un **nuevo reto** que el *Col·legi* debería afrontar, para tener mayor presencia en la sociedad y, de esa manera, también apoyar la presencia de los psicólogos y psicólogas en este nuevo mundo social, virtual, digital...

Mertxe Pasamontes Fitó

Col. 7381

Miembro del GT Comunicación y conflicto en las organizaciones

I Jornada de Benestar a la Feina

“Potenciant les persones, potenciem les empreses”

El **Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya** (COPC) va acollir, el 10 de juny de 2011, la **I Jornada de Benestar a la Feina**, amb l'objectiu d'impulsar la participació i el desenvolupament de les persones en l'organització, mitjançant tècniques i estratègies per millorar les habilitats tècniques i emocionals.

La Jornada, organitzada pel **Grup de Treball de Benestar a la Feina, de la Secció de Psicologia de les Organitzacions i del Treball** (SPOT) del COPC, va comptar amb la presència de professionals de la psicologia, els recursos humans i la consultoria, que van compartir amb les persones assistents la seva visió, coneixements i experiència relacionats amb el treball del benestar a la feina.

L'acte inaugural fou presidit per **Ricard Cayuela**, vicedegà del COPC, **Carmen Santos**, presidenta de la Secció de Psicologia de les Organitzacions i del Treball (SPOT), i **Mati Segura**, coordinadora del Grup de Treball de Benestar a la Feina.

Aquesta primera edició va comptar amb la presència d'experts/es com la psicòloga **Clotilde Nogareda**, directora del *Programa de Ergonomia y Psicossocio-*

logía del Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo (INSHT), que va definir les aportacions de la psicologia en la prevenció de riscos laborals. Nogareda explicà que “la prevenció de riscos laborals és una activitat de la gestió empresarial, i que els riscos psicossocials emmarquen conceptes com la responsabilitat social.

Nogareda va definir l'avaluació de riscos psicossocials com “el procés on s'estima la magnitud dels riscos que no han pogut evitar-se, obtenint la informació perquè l'empresa estigui en condicions de prendre les decisions que calgui, i prendre les mesures corresponents per garantir la salut de les persones que treballen en l'organització”. També va parlar de la necessitat de fer una bona avaluació dels riscos psicossocials que, actualment, és realitzada per persones amb formació de riscos laborals, però que no tenen perquè tenir una formació específica en psicologia.

L'avaluació s'ha de centrar en les condicions de treball de caràcter psicossocial: s'ha de recollir informació sobre aspectes relacionats amb la pròpia tasca, les condicions en que es realitza (monotonia, exigències, pressió de temps, aïllament), les condicions laborals (desenvolupament professional, remuneració, horaris), i les relacions socials (clima laboral, participació).

Segons Clotilde Nogareda, “la manca d'informació i recursos, seguir l'listats estàndard de manera massa rígida, considerar l'avaluació com una tasca puntual, exclou els propis treballadors, o no comprovar suficientment l'eficàcia de les mesures preses, són alguns dels errors més freqüents que es cometien quan s'avaluen els riscos psicossocials”. Va destacar, com un error molt freqüent, que els riscos psicossocials en l'avaluació dels riscos laborals poques vegades es tenen en compte, ja que l'atenció dels riscos laborals es centra en el dany immediat (per exemple: els accidents per maquinària defectuosa o la caiguda des d'una bastida). A diferència del que passa en els accidents, on és fàcil establir una relació de causa-efecte, en el dany que pot provocar l'estrès relacionat amb el treball sobre persones és més difícil d'establir aquesta relació causa-efecte. Amb paraules de Nogareda “aquesta tasca difícilment la poden assumir persones de formació exclusivament tècnica”.

Seguidament, **Herminia Gomà**, psicòloga fundadora i directora de l'Institut Gomà, va parlar del benestar en les organitzacions des del punt de vista del Coaching. "El Coaching té com a finalitat desenvolupar el potencial de les persones d'una manera eficaç, i per fer-ho es centra en les possibilitats de futur, i no en les errades del passat", afirmà la psicòloga. El coach és la persona que facilitarà el canvi als seus clients.

Per a Herminia Gomà, "el coach ha de creure en el potencial dels seus clients", per tant, s'estableix una relació de confiança entre l'entrenador i l'entrenat. "L'actuació del coach és aconseguir que sigui el propi client qui es responsabilitzi del seu procés de canvi". Per tant, no cal que sigui un expert en els problemes del seu client, ja que serà ell mateix qui els solucionarà".

"El coaching aporta valor a les organitzacions perquè millora el rendiment dels treballadors, augmenta el potencial de les persones i, sobretot, fomenta el lideratge", explicà la psicòloga.

En la Jornada també hi va ser present el professor i consultor **Albert Fornieles**, que va explicar detalladament el procés d'elaboració de les enquestes de clima; i **Xavier Tarré**, que parlà del benestar organitzacional des d'una visió energètica. Segons aques-

ta visió estratègica, "el benestar a la feina no es pot aconseguir des del pensar, sinó que s'aconsegueix des del sentir", va explicar Tarré.

A més de les conferències, es van realitzar tres tallers simultanis dirigits pels/per les psicòlegs/òlogues **Patricia Martí, Soledad Calle i Daniel Borrell**. Els tallers van abordar temàtiques com el benestar en les organitzacions des de la musicoteràpia com una forma d'ajuda per a retrobar l'equilibri personal, el *mindfulness* com a eina per a desenvolupar l'atenció conscient, i el desenvolupament professional centrat en l'autocura emocional.

Pere Ejarque, pedagog especialista en recursos humans, amb experiència en els àmbits de la selecció de personal a la Fundació CECOT de Terrassa, va centrar la seva ponència en la recol·locació o l'*out-placement*;

"La recol·locació és un programa d'orientació, entrenament, acompanyament i suport per que la persona disposi dels recursos i de les tècniques necessàries per accedir a una nova feina en el menor temps possible", va explicar el pedagog.

Pere Ejarque va dir que tot i que aquest darrer any no s'han destruït tants llocs de treball com en els dos darrers anys, no es creen noves ofertes. Ejarque va parlar també de la importància de donar suport a les persones que marxen de l'empresa, però també a les persones que s'hi queden, i va destacar la importància de fomentar l'autoocupació i de superar la por al canvi.

El psicòleg, psicoterapeuta i psicòsocio, **Georges Escribano**, director del Centre d'Entrenament per a Psicoterapeutes Eric Berne, va fer la darrera conferència de la jornada, parlant de la Psicòsocio-

nomia, un model de desenvolupament personal i organitzacional.

La Psicosisocionomia es basa en la hipòtesi que el comportament de l'ésser humà en les organitzacions només pot ser entès mitjançant l'avaluació permanent i sistèmica de les interrelacions de factors econòmics, psicològics i sociològics que determinen l'activitat socio-professional.

Escribano va descriure les organitzacions com "un cos que quan entra en crisi baixen les defenses immunitàries i es posa malalt".

La Psicosisocionomia es basa en els següents principis:

- Una organització guanya si tots els seus membres o agents guanyen sense exclusió.
- Cada actor o membre d'una organització té una responsabilitat personal i social en les seves accions.

- Cada organització és un sistema i és la raó per la qual cadascun dels seus membres o elements estan interrelacionats entre ells.

- La col·laboració entre els membres és essencial per a l'èxit de l'organització i la satisfacció de cadascun dels seus actors.

- Cada membre o cada individu té una personalitat, però sobretot unes capacitats i talents per desenvolupar i potenciar.

- Cada persona és responsable d'assumir les seves diferències i acceptar les diferències dels altres. És essencial per obrir la comunicació i la col·laboració

La Jornada va finalitzar amb l'acte de cloenda, on es va celebrar l'èxit d'aquesta primera edició i la importància de la necessitat de treballar en un entorn laboral amb emocions positives necessàries per a fer de l'empresa un entorn més eficaç i eficient.

Resum de l'activitat del Grup de Treball de Psicologia Aplicada a l'Arbitratge i al Judici Esportiu. Taula rodona

« Psicologia i arbitratge al futbol. Visions empàtiques »

El propassat 7 de març, la Secció de Psicologia de l'Esport va organitzar una taula rodona anomenada «**Psicologia i arbitratge al futbol. Visions empàtiques**», acte en el qual també es va presentar el llibre escrit per Oliver Martínez, president de la Secció, titulat **Psicologia aplicada a l'arbitratge de futbol**. A l'acte es van aplegar prop d'un centenar de persones, entre les quals hi havia psicòlegs, educadors i àrbitres de diferents esports.

Els ponents van ser Rafael Marañón, exjugador de futbol del Reial Madrid i del RCD Espanyol; Natxo González, entrenador de la UE Sant Andreu; Xavier Moreno, president del Comitè Tècnic d'Àrbitres de la Federació Catalana de Futbol, i el Dr. Josep Pla, coordinador del Grup de Treball de Psicologia Aplicada a l'Arbitratge i al Judici Esportiu del COPC. Oliver Martínez, president de la Secció de Psicologia de l'Esport, va moderar la taula rodona i va obrir l'acte presentant el llibre, moment en el qual va destacar tant la utilitat del mateix, perquè dota els àrbitres d'eines per millorar l'execució de la seva tasca, com el compromís per part del Comitè Tècnic d'Àrbitres de

la Federació Catalana de Futbol perquè la psicologia de l'esport entri a formar part del pla de formació del col·lectiu arbitral del futbol.

Seguidament, Xavier Moreno va posar de manifest algunes de les característiques de la tasca arbitral sobre les quals s'espera que la psicologia ajudi a obtenir un millor rendiment esportiu, i va valorar molt que el llibre que s'acabava de presentar donés resposta a algunes d'aquestes demandes. Rafa Marañón va fer una anàlisi de la visió que els jugadors tenen de la figura de l'àrbitre, en quins aspectes de la relació que s'estableix es pot esperar alguna millora i en quins no pot ser possible. Josep Pla va fer un repàs de com havia evolucionat la intervenció en el col·lectiu arbitral català en els últims anys, des que es va crear el grup de treball sobre arbitratge, tot insistint en la reivindicació de l'àrbitre com un esportista més, i en quines demandes es poden fer a les autoritats federatives perquè atenguin millor les necessitats dels àrbitres pel que fa a la seva formació en aspectes psicològics. Per la seva banda, Natxo González va posar de manifest l'escassa relació existent entre els àrbitres i la resta d'estaments involucrats en el joc. També va

opinar sobre la creença que un millor coneixement entre totes les parts pot facilitar la relació entre tots i l'execució de la tasca arbitral.

La taula rodona va concloure amb un torn de paraules dels assistents, en què es va posar de manifest la diferència que, de vegades, hi ha entre com molts voldrien que fos la figura de l'àrbitre i el que el col·lectiu està oferint en la realitat, cosa que evidencia que la psicologia de l'esport pot oferir eines per acostar aquests desequilibris i ajudar els àrbitres en la seva comesa.

CineSport: el videomuntatge com a eina d'estimulació emocional (18 de maig)

Ponents: Oriol Mercadé Canals, coordinador del Grup d'Alt Rendiment de la Secció de Psicologia de l'Esport. Ivan Mercadé, professor de guió de la Universitat Ramon Llull. Pau Freixas, director de cinema; darreres obres: *Herois* i *Polseres vermelles*

«Necessito un favor per guanyar la
Copa d'Europa»

SMS de **Pep Guardiola** a S. Padró, periodista de TV3

La taula rodona començava amb els llums apagats i, en el projector, les imatges i la banda sonora del videomuntatge «Els gladiadors de Roma» alterava l'estat anímic dels presents, perquè ells mateixos experimentessin si aquell estat era el propici per sortir amb l'adrenalina alta i l'atenció necessària per jugar la final d'una copa d'Europa.

La pregunta: «Va fer bé Pep Guardiola d'usar tal visionat als vestidors 5 minuts abans de sortir al camp?»; la resposta va ser contundent: el bo d'en Guardiola també comet errors, errors que, assessorat per un psicòleg esportiu, es podrien evitar.

El vídeo, però, no es pot considerar teràpia, és un canal més de comunicació per transmetre un missatge de forma diferent o paral·lela al discurs, de manera que impacti més, capti més l'atenció i doni una idea de quina actitud volem aconseguir. A més, en l'àmbit motivacional, és bo que, paral·lelament a l'ús de reforçadors externs, existeixi una estratègia complementària, per potenciar el reforç intern (el coratge, la cohesió, els valors, la dignitat, l'amor per l'esport, l'autosuperació i l'esforç).

A part de presentar una videoteca esportiva que els psicòlegs esportius poden usar com a element complementari, també es va fer un recull de premsa de les ocasions en què els entrenadors havien usat el vídeo i es va explicar l'efecte que volien aconseguir.

L'Ivan ens va parlar dels valors, de com plasmar-los en els vídeos, i en Pau ens va sorprendre a tots explicant-nos com havia aconseguit crear una pel·lícula com *Herois*, capaç d'estimular les emocions dels espectadors: la fórmula va ser: «Si volia transmetre les relacions que es donen en una *pandilla* d'estiu, abans de rodar la pel·lícula, havia de crear aquesta *pandilla*; per això els actors van marxar junts d'acampada fins que les dinàmiques de grup van començar a aflorar. Aleshores era el moment de començar a gravar».

Sessió Clínica

«Un diagnòstic de TDAH»

El passat 11 de maig es va presentar la sessió «Un diagnòstic de TDAH», a càrrec de Mercè Collell, psicòloga clínica psicoanalista; Joaquim Trenchs, psicòleg psicoanalista, amb la coordinació d'Ana Molinaro, psicòloga clínica psicoanalista.

S'inicià la sessió amb l'exposició de Joaquim Trenchs d'algunes reflexions genèriques per emmarcar el TDAH. Aquest es presenta com una simptomatologia de fàcil descripció però de complexa etiologia. Va indicar que en la mateixa literatura científica existent trobem algunes paradoxes i contradiccions, en la creença d'un determinisme unicausal i lineal directe que uniria allò biologicogenètic amb l'expressió conductual de la persona. Com a psicoanalistes emfatitzem el pes del llenguatge, del seu valor metafòric i simbòlic en la canalització inconscient d'afectes i emocions, per entendre la constitució, organització i funcionament mental i conductual de la persona.

Hi ha qüestions d'ordre social, com l'eclosió de la societat virtual i les noves tecnologies, i d'ordre mèdic, com l'èmfasi en l'etiologia biològica, que podrien explicar la generalització i l'emergència en l'actualitat de la simptomatologia del TDHA. Des de la psicoanàlisi valorem uns dèficits en els vincles afectius primerencs que afecten l'estructuració bàsica de la personalitat, i entenem el símptoma com un missatge a desxifrar, no tant com una conducta a eliminar.

Mercè Collell va exposar el cas clínic d'un noi de tretze anys diagnosticat de TDAH des dels cinc anys i medicat des d'aleshores. L'exposició es va acompanyar de suport audiovisual, en què es van mostrar els dibuixos que va fer al llarg de la cura. Aquest noi va ser derivat pel psicòleg escolar. L'exploració psicodiagnòstica ens assenyalava un CI de 102. En les proves projectives mostra signes de refugi a un món de fantasia, una pobresa ioica, una molt baixa autoestima i una percepció ideal de la figura femenina.

La cura passa per diferents moments. Un període inicial, en què mostra un món intern caòtic i el malestar sofert en relació amb el món escolar i l'aprenentatge. En aquest noi hi ha unes mancances importants en la construcció de la imago corporal, es viu com a

ximple, inepte amb incapacitat per aprendre. L'esperança de curació es manifesta en què cal que li facin un «canvi radical». Entrem en una etapa fetitxista, en la qual s'amaga darrere la figura femenina a la qual embellirà amb tota mena de pentinats. Es treballa la posició menysvalorada de l'element masculí, pot donar sortida a sentiments agressius que comporta la posició d'inferioritat. A mesura que van caient les figures ideals, ell creix. En l'àmbit transferencial, no es respon als temes agressius i amorosos vers la psicoanalista.

El treball psicoanalític li permet, per mitjà de la paraula, donar sortida a les ansietats que el col·lapsen. Des de l'inici de la cura millora en la seva capacitat de comunicació; abans hi havia mutisme. Descobreix la paraula i construeix un alfabet. Aquest noi té un bon sentit del ritme, interpretarà cançons infantils amb un contingut ben simbòlic: el *Joan petit com balla el Patufet*, les quals revelen una incipient personalitat que va creixent.

El diagnòstic realitzat fins aleshores, sense tenir en compte els aspectes emocionals i de personalitat, atenent sols a la part de medicació, va encapsular el desenvolupament subjectiu.

Hi va haver preguntes i comentaris per part dels assistents en relació amb casos de la seva pràctica. El diagnòstic que atén sols a la part conductual amaga altres aspectes importants en la cura d'aquests nens.

Mercè Collell

Col. 2482

Notícies interdisciplinàries . Jornada de treball

«El rol del psiquiatre a la xarxa assistencial de salut mental»

La Junta de la Secció de Psicologia Clínica i de la Salut està molt interessada a potenciar el contacte entre disciplines i professionals que treballen en el camp de la salut mental. Es per això que considerem interessant donar-vos notícia de la jornada de treball sobre «El rol del psiquiatre a la xarxa assistencial de salut mental» que va tenir lloc al Col·legi Oficial de Metges de Barcelona el passat 29 d'abril.

Aquesta jornada, organitzada per la Secció Col·legial de Metges Psiquiatres del COMB, es va dividir en quatre parts:

1a. Obertura

Hi van participar el Dr. **Jaume Padrós**, vicepresident del COMB; el Dr. **Miquel Casas**, catedràtic de psiquiatria i president del Consell Assessor del Departament de Salut, i el Dr. **Lluís Albaigés**, president de la Secció Col·legial de Metges Psiquiatres del COMB.

El Dr. **Jaume Padrós** va destacar el paper de la secció col·legial de psiquiatres en l'impuls i defensa de la professió, i la importància que el Col·legi sigui un espai des d'on es fomenti una perspectiva integradora de les diferents sensibilitats que hi ha dins la professió i un contacte transversal de reflexió amb altres professionals, diferenciat del que seria l'àmbit científic i/o acadèmic.

El Dr. **Miquel Casas** va destacar la complexitat de les eines terapèutiques, els avenços i limitacions de la psicofarmacologia i la necessitat d'abordatges combinats (psicoterapèutics i psicofarmacològics).

El Dr. **Lluís Albaigés** va presentar les conclusions dels grups de treball preparatoris de la jornada, entre les quals destaquem les que més ens poden interessar en tant que psicòlegs clínics i de la salut. Va destacar que calia reflexionar sobre: Les mancances molt importants en la formació en psicoteràpia dels psiquiatres.

- La confusió del rol de psiquiatres i psicòlegs, fent una identificació reduccionista del psicòleg com a psicoterapeuta (sense que ser-ho impliqui cap capacitació) i el psiquiatre, com a prescriptor de psicofàrmacs.
- Les mancances importants en la formació dels psiquiatres en psicologia evolutiva, paidopsiquiatria, psicogenètica i psicopatologia fenomenològica i dinàmica, i sobre la desviació i reducció del coneixement afavorida pels manuals nosològics a l'ús.

2a. Taula rodona

En aquesta taula vam sentir les aportacions de quatre participants:

- **Ricard Ruiz**, periodista i escriptor, autor dels llibres *Las voces del laberinto* i *Esquizo: Històries reals*, va parlar sobre «La imatge del psiquiatre des de la societat». Va fer una revisió de la visió que es promou del psiquiatre des dels mitjans de comunicació, i va destacar en clau d'humor la imatge del psiquiatre com a portador de bogeria i en la seva dificultat per fer autocrítica.
- El Dr. **Albert Jovell**, representant del usuari, va parlar sobre «Vivència i imatge del psiquiatre i la psiquiatria des dels usuaris i familiars». Entre altres coses, va recordar que el 2020 s'espera en l'àmbit mundial que la malaltia més prevalent serà la depressió, i que els trastorns mentals tenen una relació estreta amb la manca de felicitat, fent referència a estats que valoren, en lloc del PIB com a indicador de bon funcionament, el IFB (índex de felicitat brut), i conclouent que cal parlar de polítiques de la felicitat. També es va referir al patiment psíquic associat a tota mena de malalties i al fet que calia fer servir no només els psicofàrmacs com a moduladors del malestar, sinó també la psicoteràpia per possibilitar un millor funcionament basat en les parts sanes del paci-

ent, i va concloure que cal parlar de polítiques de salut i educació sanitària.

- La Dra. **María León**, metgessa de família, va parlar sobre «Necessitats dels equips d'atenció primària respecte de les funcions que ha de satisfer el psiquiatre». Es va referir a les mancances en la formació dels metges, basada en el paradigma biomèdic i enfocada en la hiperclassificació i a promoure intervencions molt programades i protocol·litzades. Malgrat que els metges de família poden tenir un paper molt important en la detecció precoç de patologies mentals, va citar un estudi segons el qual només 1/3 dels metges de família es mostren interessats a formar-se en temes de salut mental; 1/3 no volen saber res de la salut mental, i 1/3 pensen que, si s'ocupen del tema, han de rebre una remuneració extra. Va destacar que els manca completament la formació en treball en equip, promoció de la cultura de treball en grup i maneig de les situacions emocionals, i va reclamar més espais de reflexió del tipus grup Balint.
- Finalment, el Dr. **Lluís Lalucat**, psiquiatre, director del Centre d'Higiene Mental Les Corts, va parlar sobre «Els programes assistencials a la xarxa pública i l'adequació dels psiquiatres a les funcions que se'ls demanen», i va destacar que cal passar de la pràctica clínica individual a la pràctica compartida, i que per això cal una modificació dels papers que tots hi tenim, una redefinició de la complementarietat dels rols entre professionals de diferents formacions acadèmiques i també entre diferents equips i nivells assistencials.

3a. Grups de treball

Els assistents (psiquiatres, psicòlegs clínics, metges de família i treballadors socials) es van repartir en dos grups de treball:

En un d'aquests, moderat pel psicòleg clínic **Xavier Cleries** i per la metgessa **Carlota Albuin**, es va debatre sobre «La formació del psiquiatre en l'àmbit de primària i en l'àmbit comunitari i preventiu», i, en l'altre, moderat pels psiquiatres **David Clusa** i **Jordi Blanch**, sobre «Formació en psicoteràpia dels psiquiatres». El debat interdisciplinari va ser molt ric i participatiu.

4a. Presentació de conclusions

De la llarga llista de conclusions, només destacarem les que ens poden afectar més directament, en tant que psicòlegs clínics i de la salut:

- L'atenció en salut mental en molt bona part és efectuada per professionals que no són psiquiatres. Sobretot, metges de família. I, per tal que puguin fer aquesta tasca de manera adequada, cal que tinguin unes condicions organitzatives i de formació adequades.
- Això vol dir que cal que els metges tinguin un entrenament suficient en relació interpersonal i coneixements bàsics de psicoteràpia.
- S'ha de potenciar el treball en equip i els grups de treball d'interconsulta, així com els grups de comentari de casos tipus Balint.
- Cal que les unitats docents que formen residents de psiquiatria apliquin els components formatius en psicoteràpia. Es valora que probablement les unitats no tenen psiquiatres formats adequadament per tirar endavant aquesta tasca i, per tant, caldria un reforç extern.
- Calen supervisions tècniques continuades, tant a primària com en aquelles tasques que es basen en la relació metge-pacient, i aportar elements per a un aprenentatge continuat dels especialistes.

Només hem destacat les conclusions que ens poden interpellar més com a psicòlegs clínics i de la salut. Creiem que se'ns obre tot un camp de possible col·laboració en la formació continuada dels professionals de la salut (que inclou, naturalment, la salut mental).

Per acabar, volem agrair al Dr. **Lluís Albaigés**, president de la Secció Col·legial de Metges Psiquiatres del COMB, que ens hagi facilitat un amplí resum de la jornada, que ens ha estat de gran utilitat per elaborar aquesta ressenya.

Neri Daurella

Vocal de la Junta de la Secció de Psicologia Clínica i de la Salut

Presentació del llibre

La práctica de la psicoterapia relacional. El modelo interactivo en el campo del psicoanálisis, de Joan Coderch

El passat 10 de maig, a la seu del COPC, es va presentar el llibre *La práctica de la psicoterapia relacional. El modelo interactivo en el campo del psicoanálisis*, de **Joan Coderch** (2010. Madrid: Ed. Ágora relacional).

L'acte va ser organitzat per la **Secció de Psicologia Clínica i de la Salut del COPC**, amb la col·laboració de la **Societat Espanyola de Psicoanàlisi (SEP)**. **Neri Daurella**, psicòloga clínica i psicoanalista, membre de la Junta de la Secció, va presentar els dos participants: **Víctor Hernández**, professor del Màster de Psicoteràpia Psicoanalítica de l'Institut Universitari de Salut Mental de la Fundació Vidal i Barraquer (Universitat Ramon Llull), on imparteix, conjuntament amb en Francesc Sáinz, el seminari "Des de Ferenczi, Fairbairn i Kohut a la psicoanàlisi relacional"; i l'autor del llibre, **Joan Coderch**, tots dos doctors en medicina, psiquiatres i psicoanalistes de la SEP-IPA.

Víctor Hernández va fer una breu introducció històrica per contextualitzar el que ara es coneix com la "psicoanàlisi relacional". Va situar aquesta corrent de la psicoanàlisi, anomenada així a partir del consens entre un grup de psicoanalistes que treballaven amb Stephen Mitchell l'any 1988, com el resultat d'un moviment que parteix del pensament de Ferenczi, passa pels psicoanalistes del grup independent britànic (Balint, Fairbairn, Winnicott), Bowlby i la teoria de l'*attachment*, fins arribar als Estats Units, on actualment constitueix la corrent gairebé majoritària.

Va presentar aquesta evolució com un procés dialèctic entre el model pulsional estructural clàssic, i el model de la relació d'objecte, i va qüestionar que es pugui concebre una psicoanàlisi que no tingui molt present la relació, donat que la ment o el món intern s'estableix a través de la relació. Víctor va lamentar que sovint es doni una comunicació mínima entre les diverses escoles psicoanalítiques, que practiquen

una dissociació i una caricaturització de l'altre, impròpies d'un pensament integrador.

A continuació, Neri Daurella va presentar a Joan Coderch, destacant que per seguir l'evolució del seu pensament que culmina en aquest llibre, comptem amb l'avantatge de ser un dels autors del nostre entorn que més ha publicat, deixant una àmplia evidència de la seva constant revisió de la teoria i la tècnica psicoanalítica i psicoterapèutica. A banda dels seus nombrosos articles i treballs, va enumerar els seus llibres: *Psiquiatria dinàmica* (1975), que ara ha tornat a aparèixer en una edició revisada i ampliada; *Teoría y técnica de la psicoterapia psicoanalítica* (1987); *La interpretación en psicoanálisis. Fundamentos y teoría de la técnica* (1995); *La relación paciente-terapeuta* (2001); *Pluralidad y diálogo en psicoanálisis* (2006), fins arribar al llibre que es va presentar.

La intervenció de Joan Coderch va ser molt oberta i comunicativa. Coderch va parlar de les experiències que expliquen la seva evolució amb molta claredat. Va començar referint-se a com en els inicis de la seva formació va trobar que es marcava molt la diferència entre psicoanàlisi i psicoteràpia psicoanalítica, i va comprovar que els seus pacients milloraven més, com més psicoterapèutica era la seva intervenció. També va citar molts estudis que demostren empíri-

cament que els pacients milloren amb totes les tècniques de psicoteràpia, i el factor comú que correlaciona positivament amb aquesta millora és la qualitat de la relació terapeuta-pacient.

Va citar la carta de Freud a Fliess, de 1897, on diu que ja no creu en les seves histèries, i a partir d'aleshores abandona la teoria traumàtica per adoptar la teoria pulsional i el conflicte intrapsíquic com referents per explicar la psicopatologia. Coderch considera que actualment cal revisar aquesta posició, i recuperar la teoria traumàtica d'una altra manera, tenint molt en compte els descobriments de les neurociències. Ara sabem que la ment emergeix del cervell, i que tot procés psíquic inclou tot l'organisme en interacció amb l'ambient, és a dir, no hi ha una fantasia endògena sense interacció amb l'ambient. Per això, la psicoanàlisi relacional recupera la teoria traumàtica i la relació amb la ciència.

Tot i reconèixer els antecedents dins el camp de la psicoanàlisi, als que es va referir en Víctor Hernández, i dels que Coderch en dedica un capítol en el seu llibre, va destacar que a partir dels anys 90 s'ha produït una eclosió de la psicoanàlisi relacional, arrel de les investigacions amb tècniques de neuroimatge. Ara sabem com el cervell neix com a potencialitat de sinapsi, i es forma a través de la interacció. Va parlar de plasticitat cerebral, marques, xarxes neuronals... i també de realitat traumàtica més o menys tolerable,

de la ment com a resultat de la interacció amb els altres, de la memòria de procediment, i del procesament no conscient de la informació. Per acabar, Coderch va tornar a Freud, fent notar la seva evolució des de 1913 (quan diu que en psicoanàlisi es tracta de fer conscient allò que és inconscient), fins a 1933 (quan "allà on hi havia l'allò hi ha el jo"). Coderch va deduir que aquí ja s'apuntava la visió d'una psicoanàlisi més terapèutica, amb tendència a enfortir un jo deficitari i no prou vigorós.

Un cop finalitzada la seva intervenció, prou clara i vigorosa, es va produir un diàleg molt animat amb els assistents, que omplien totalment la sala d'actes del COPC. Es van plantejar moltes qüestions interessants sobre com s'entén en el camp de la psicoanàlisi relacional la noció de conflicte; sobre la necessitat de validar l'experiència del pacient; sobre com el terapeuta pot contribuir al malestar o al benestar del pacient; sobre la implicació personal de l'analista...

Per cloure, Neri Daurella va agrair a Víctor Hernández i a Joan Coderch les seves interessants intervencions i va recomanar als i a les assistents la lectura del llibre (recomanació innecessària, donada la quantitat de llibres que va dedicar i signar el Dr. Coderch), afegint la recomanació de la lectura d'un altre llibre, de títol molt aplicable a l'autor: *La paradoja de la sabiduría. Cómo la mente puede mejorar con la edad*, d'E. Goldberg (Barcelona: Crítica, 2007). També va celebrar, com a representant de la Junta de la Secció de Psicologia Clínica i de la Salut, l'èxit d'una presentació on s'havien discutit qüestions de gran interès i actualitat, establint vincles entre psicoanàlisi, psicoteràpia, psicologia cognitiva i neurociència, que ens estimula a continuar organitzant actes en aquesta línia.

Neri Daurella

Vocal de la Junta de la Secció de Psicologia Clínica i de la Salut

Serveis col·legials

Servei d'orientació i assessorament professional

El COPC us ofereix el Servei d'Orientació i Assessorament Professional per proporcionar-vos recursos i estratègies bàsiques que us facilitin el desenvolupament professional i personal. Sessions informatives sobre:

L'orientació de la carrera professional del psicòleg

Properes sessions:

19 setembre

17 octubre

21 novembre

**Les sessions comencen a les 18 h.
Entrada lliure. Confirmar assistència**

Xerrades d'orientació fiscal: Inici d'activitat professional i obligacions formals

Si tens qualsevol dubte sobre els passos a seguir i els tràmits que s'han d'efectuar per donar-se d'alta com a professional, o vols conèixer les obligacions fiscals que has de complir com a professional lliure, assisteix a les sessions informatives impartides per l'assessor fiscal del COPC, Sr. Javier Quilez.

Properes sessions:

20 setembre

18 octubre

22 novembre

Les sessions comencen a dos quarts de sis de la tarda. Entrada lliure

Horaris d'estiu del COPC

Seu central: BARCELONA

Matins (1 de juliol al 15 de setembre): de 9 a 15 hores

Tardes (1 de setembre al 15 de setembre): de 15 a 19 hores
(només per informació general, atenció telefònica i col·legiacions)

Biblioteca-Centre de Documentació:

Matins (1 de juliol al 15 de setembre): de 9:30 a 14:30 hores (de dilluns a dijous)

Tancat del 8 al 21 d'agost

Delegacions Territorials

LLEIDA

Horari d'estiu (1 al 31 de juliol): de 9:30 a 11:30 i de 17 a 20 hores

Tancat de l'1 al 31 d'agost (ambdós inclosos)

GIRONA

Horari d'estiu (1 de juliol al 15 de setembre): de 9 a 15 hores

Tancat de l'1 al 31 d'agost (ambdós inclosos)

TARRAGONA

Horari d'estiu (de l'1 de juliol al 15 de setembre): de 9 a 15 hores

Obert els dimecres a la tarda: de 17 a 21 hores

Tancat de l'1 al 31 d'agost (ambdós inclosos)

SEMINARIOS DE LECTURA DE FREUD

Seminarios semanales: Teoría psicoanalítica, clínica y psicopatología, escritos técnicos.

NUEVO !

Seminario de lectura de la Obra de Freud. Teórico I.

Inicio: jueves 20 de octubre 2011
 Horario: semanal jueves 19,00-20,30hs
 Docente: Carmen Ferrer
 Información: 93 217 10 99 - 619 312 242

Seminario de lectura teórico-clínico de la Obra de Freud. Primer y Segundo nivel.

Intensivo para profesionales de fuera de Barcelona
 Frecuencia: 2 sábados al mes de 11,00 -14,00hs
 Docentes: Perla Ducach y Carmen Ferrer
 Información: 93 217 10 99 - 619 312 242

Seminario de lectura de la Obra de Freud. Teórico III.

Inicio: Setiembre del 2011
 Docente: Eduardo Braier
 Información: 93 217 10 99 - 93 221 30 94

Seminario de Teoría de la Técnica. Freud y postfreudianos.

Inicio: noviembre del 2011
 Docente: Eduardo Braier
 Información: 93 217 10 99 - 93 221 30 94

La inscripción a estos seminarios está abierta

CURSOS 2011-2012

Conceptos Fundamentales de la Teoría Psicoanalítica.

Inicio: 28 de octubre 2011, viernes de 18,30 -21,00hs
 Fechas: 28/10, 11/11, 25/11 del 2011 y 20/1, 27/1, 17/2, 24/2, 16/3 del 2012
 Docente: Carmen Ferrer
 Información: 619 312 242 - 651 498 813

Introducción a las Psicosis en Freud y principales seguidores (Klein, Bion y Lacan)

Inicio: 8 de octubre 2011, sábados de 10,00 -13,30hs
 Fechas: 8/10, 12/11, 10/12 del 2011 y 7/1, 11/2, 10/3, 14/4, 12/5, i 9/6 del 2012
 Docentes: Luis Sales y Perla Ducach
 Información: 93 217 10 99 - 651 498 813

Adolescencia: cuestiones clínico-teóricas.

Inicio: 1 de octubre 2011, sábados de 10,00 -13,00hs
 Fechas: 1/10, 5/11, 3/12 del 2011, 4/2, 3/3, 5/5, y 2/7 del 2012
 Docentes: Carmen Ferrer, Antonio Soler y Margarita Solé
 Información: 619 312 242 - 651 498 813

Cuerpo, lenguaje y subjetividad en la infancia.

Inicio: 21 de octubre 2011, viernes de 18,00 -20,30hs
 Fechas: 21/10, 18/11, 16/12, del 2011 y 13/1, 10/2, 9/3 del 2012
 Docente: Regina Bayo-Borrás
 Información: 93 414 65 18 - 651 498 813

Clínica con adultos. Teoría de la Técnica en psicoterapia psicoanalítica.

Inicio: 15 de octubre 2011, sábado de 10,00 -13,30hs
 Fechas: 15/10, 19/11, 17/12, del 2011 y 28/1, 25/2, 24/3, 21/4, 26/5, 9/6 del 2012
 Docentes: Regina Bayo-Borrás, Mª José García, Carmen Ferrer, Margarita Solé y Perla Ducach
 Información: 93 414 65 18 - 651 498 813

Dificultades en el acto de aprender: problemas con la letra y el número.

Discusión de casos.
 De octubre 2011 a Mayo 2012, mensual sábados de 10-13,30hs
 Docentes: Perla Ducach y Carmen Sánchez Cruz.
 Información: 93 217 10 99 - 651 498 813

Docentes: R.Bayo-Borrás, E.Braier, G.Davidovich, P.Ducach, J.Erviti, C.Ferrer, MªJ.García, L.Sales, C.Sánchez, C.Sánchez Cruz, MªE.Sammartino, M.Solé, A.Soler

Todos los cursos se realizarán en la sede de Gradiva
 c/Vallirana, 58 bajos, 08006 Barcelona tel. 651 498 813
gradiva@gradivabarcelona.org www.gradivabarcelona.org

MÁSTER EN PSICOTERAPIA ANALÍTICA GRUPAL

Cursos organizados por la Fundación OMIE (26ava edición).
 Título propio expedido por la Universidad de Deusto.

El programa formativo, dirigido a psicólogos, psiquiatras y otros profesionales vinculados con la Salud Mental en general, centra su interés en la experiencia personal en psicoterapia de grupo tanto en el contexto de grupo pequeño (unas ocho personas) como en grupo grande (unas noventa personas), complementándolo con espacios teóricos y de supervisión del trabajo clínico que cada alumno desarrolla. Y todo ello en el marco concep-

tual de una comunidad terapéutico-educativa Grupoanalítica de estructura multigrupal. El contenido y formato del curso se adecúa a los requisitos formativos del Instituto de Grupoanálisis y de la Federación de Institutos Formativos en Grupoanálisis (EGATIN).

Duración del Máster: 685 horas. Tres cursos académicos.

Información y matrícula en Barcelona, previa entrevista: Dr. Sunyer.

Avenir 5 pral. 2ª - 08006 Barcelona - Tel. 93.201.17.96 / 639.779.053 - grupoanalis@grupoanalis.com

Los cursos se organizan en régimen de fin de semana -8 por curso académico- y se imparten en el Seminari Conciliar de Barcelona (C/ Diputació 231). **Inicio del curso: 21 de octubre de 2011. Abierto el plazo de inscripción**

Entrevista

Giorgio Nardone

El Dr. Psicólogo, psicoterapeuta. Doctor en Filosofía de la Ciencia. Fundador, junto con Paul Watzlawick, del Centro di Terapia Strategica (CTS) di Arezzo. Director de la Escuela de Especialización en Psicoterapia Breve Estratégica de Arezzo, del máster en Terapia Breve Estratégica de Arezzo, Madrid, Barcelona, Moscú, París, Liège, Ciudad de México y San Diego; de las Escuelas de Comunicación y Problem Solving Estratégico de Arezzo, Milán, Madrid y Barcelona. Coordinador del Brief Strategic and Systemic

Therapy World Network. Es considerado el máximo exponente de entre los investigadores que han evolucionado la tradición de la Escuela de Palo Alto.

Internacionalmente reconocido como uno de los más creativos y rigurosos estudiosos y terapeutas en virtud de sus innovadores y eficaces modelos de Terapia Breve Estratégica y Problem Solving Estratégico, imparte regularmente conferencias y seminarios en los contextos clínicos y organizacionales. Compagina la actividad

clínica con la consultoría, formación y coaching de altos directivos en organizaciones de proyección internacional. Estudiosos y especialistas en management de todo el mundo se inspiran en los resultados de su trabajo creativo y sistemático.

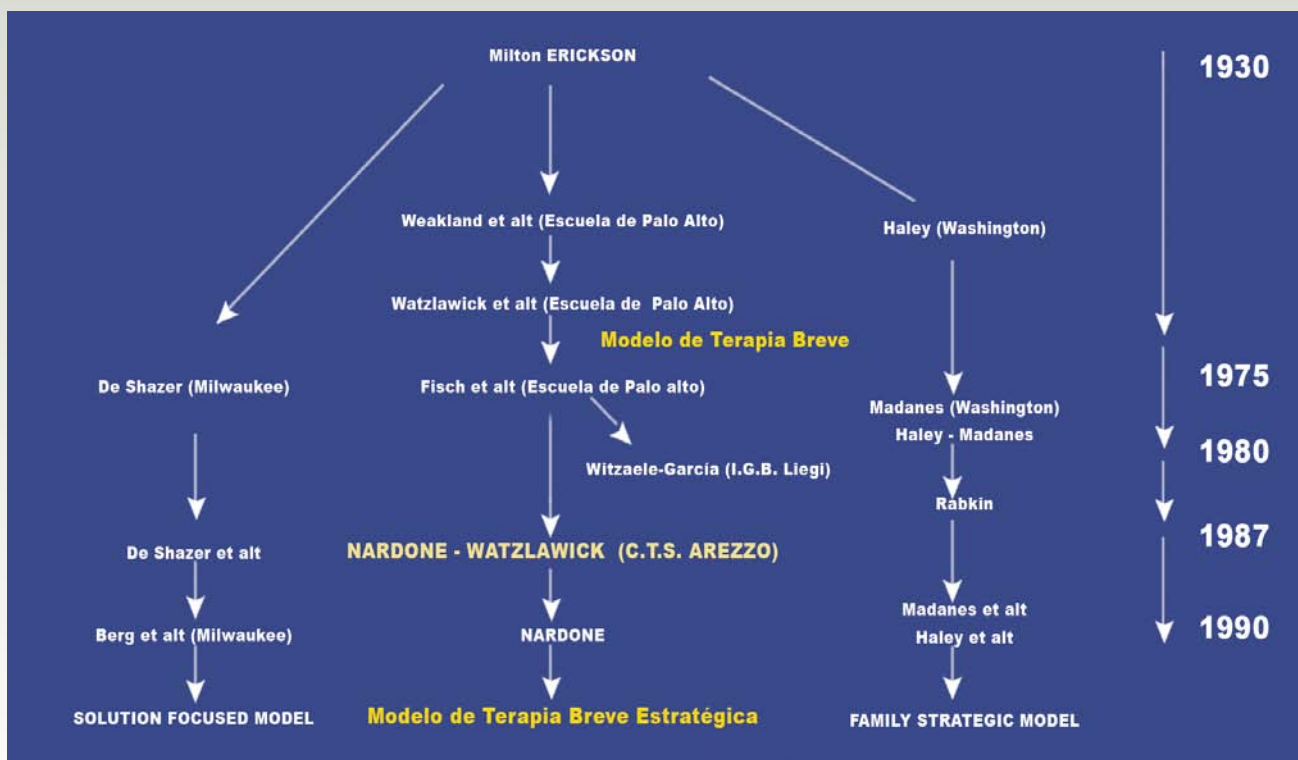
Ha publicado 28 libros, traducidos a diversos idiomas, que se refieren a los resultados de sus investigaciones y a las intervenciones realizadas tanto en el ámbito clínico como en el ámbito organizacional.

1. ¿Cuáles son los orígenes del enfoque estratégico?

Si queremos referirnos con el máximo de corrección a los orígenes del enfoque estratégico, deberemos referirnos al antiguo mundo helénico o a la antigua China. De hecho, el pensamiento estratégico y la utilización de estratagemas, de formas de actuación que violan la lógica ordinaria para afrontar problemas extraordinarios, nace paralelamente en Occidente y en Oriente. En el mundo helénico encontramos el arte de los sofistas y su capacidad para resolver problemas con la construcción de nuevos modelos de percepción de la realidad mediante la utilización de la comunicación persuasiva; en Oriente, la sabiduría estratégica se expresa en el arte de la estratagema. Durante muchos siglos, en Occidente, la filosofía y la lógica ordinaria instituida por Platón ha dominado la escena, y también la psicología y la psicoterapia se han resentido de este modo de inter-

pretar y gestionar la realidad. A principios del siglo pasado, se verificó un resurgimiento del enfoque estratégico con el nacimiento del Pragmatismo, introducido por W. James, quien se dio cuenta de la necesidad de nuevas técnicas que llegaran más allá del pensamiento común. Milton Erickson, en 1930, publicó el primer artículo sobre el enfoque estratégico en psicoterapia relativo a los métodos indirectos que resultaban más eficaces que los métodos directos en la aplicación de sugestión hipnótica en psicoterapia. Algunos decenios después, gracias a los estudios sobre la comunicación llevados a cabo por Bateson, Weakland y Haley, el enfoque estratégico entra en el campo de la terapia familiar sistémica. En los años sesenta, el grupo MRI, compuesto por Weakland, Fisch y Watzlawick, formuló un primer modelo de terapia breve que integraba la experiencia de un modelo sistémico en particular, el de Don D. Jackson, y las ense-

ñanzas estratégicas de Erickson. El libro **Change** representa la primera formulación publicada; quince años después, Paul Watzlawick y yo mismo, como su único alumno directo, creamos la Terapia Breve Estratégica (TBE). El libro **El arte del cambio** es el manifiesto de este enfoque, evolucionado gracias a la colaboración que hemos mantenido a lo largo de casi veinte años. En virtud de investigaciones sistemáticas y aplicación empírica en miles de casos, realizadas en el Centro di Terapia Strategica di Arezzo, se han puesto a punto técnicas evolucionadas de psicoterapia y comunicación estratégica que nos han convertido en el punto de referencia internacional para los enfoques estratégicos. A lo largo de los años, los protocolos evolucionados de Psicoterapia Breve Estratégica, construidos *ad hoc* para las más importantes formas de psicopatología, que representan la punta de diamante del enfoque estratégico, han hecho evolucionar la terapia tradicional de una fase históricamente artística a

Una de las aulas de la Escuela de Terapia Breve Estratégica de Arezzo

una moderna fase tecnológica. Esto significa que si durante algunos decenios el enfoque estratégico había sido criticado como una gran habilidad de ilustres terapeutas y no como un modelo de psicoterapia o de *problem solving* replicable, gracias al trabajo anteriormente citado, este modelo ha entrado ahora en el grupo de las formas de psicoterapia más rigurosas y, sobre todo, más fiables.

Son particularmente sorprendentes los resultados publicados sobre los trastornos fóbicos y obsesivos, y sobre los trastornos alimentarios, en los cuales el enfoque destaca por unos resultados superiores a otras formas de psicoterapia.

Estos últimos años, hemos elaborado un protocolo específico para convertir ya la primera sesión en efectivamente terapéutica, lo que representa una evolución adicional del enfoque y de sus técnicas aplicables a contextos no sólo clínicos.

El Centro di Terapia Strategica tiene sedes oficiales de formación y actividad clínica en todo el mundo. Después de decenios, el tra-

bajo que hemos desarrollado, inicialmente junto a Paul Watzlawick y después con la ayuda de numerosos alumnos y colaboradores formados a lo largo de los años, representa una auténtica escuela de pensamiento relativa a las formas según las cuales los seres humanos construyen sus propios problemas y sus soluciones.

El modelo no se aplica sólo en el contexto clínico, sino también a otros sectores, como el *management*, el mundo del trabajo, de la educación y el ámbito de la investigación científica.

Hoy, el Problem Solving Estratégico, como enfoque, está en la base de estudios científicos tan rigurosos como creativos en todos los ámbitos en los cuales los seres humanos tengan que afrontar problemas aparentemente sin solución.

2. ¿Qué similitudes y diferencias existen entre el modelo de Terapia Breve de Palo Alto y su modelo de Terapia Breve Estratégica?

Yo mismo me formé en los años ochenta en el M.R.I. de Palo Alto,

donde aprendí la terapia breve del M.R.I.; como quedé insatisfecho con el modelo, que era muy genérico para las diferentes formas de patología, me dediqué a la investigación empírica experimental, enfocada a construir soluciones terapéuticas específicas para las diferentes formas de problemas más frecuentes en ámbito clínico evolucionado. Este tipo de método de investigación unido a la intuición derivada de la práctica clínica en miles de casos, ha permitido la creación de modelos específicos adecuados a las diferentes formas de patología a fin de ofrecer a los colegas la posibilidad de tener un modelo que les guíe en la aplicación de estrategias terapéuticas construidas *ad hoc* para los diferentes trastornos y una estrategia precisa que seguir.

Esto ha incrementado de forma importante la eficacia y la eficiencia de la intervención terapéutica, garantizando además un rigor metodológico acompañado de flexibilidad práctica.

En segundo lugar, el modelo de Psicoterapia Breve Estratégica de Arezzo se diferencia del modelo del M.R.I. por recurrir a una comunicación sugestiva y retórica mucho más elaborada y refinada, que incluye formas específicas de comunicación verbal y no verbal, tales como la utilización de argumentación capaz de reestructurar sistemáticamente la realidad del paciente.

El «diálogo estratégico» es la técnica más evolucionada y permite integrar el poder de la comunicación con las técnicas de *problem solving* para obtener un cambio real en una sola sesión.

A todo el trabajo desarrollado en el ámbito clínico se añade la formulación de modelos no clínicos evolucionados: el Problem Solving

Estratégico, el Coaching Estratégico y la Comunicación Estratégica, aplicables a personas sin patologías específicas y a contextos diferentes, como el empresarial, las *performances* y los aprendizajes complejos.

Por lo tanto, mi trabajo ha nacido de las enseñanzas de Palo Alto y ha proseguido gracias a la colaboración con Paul Watzlawick y a mis competencias como filósofo de la ciencia, la lógica y la investigación empírica encaminada hacia formas decisivamente más avanzadas y más rigurosas de intervención estratégica.

3. ¿En qué se diferencia su escuela de la terapia sistémica?

Diría que, en general, mantiene una «identidad» sistémica de fondo, aunque la evolución de la

terapia breve estratégica se desarrolla más sobre la vertiente constructivista, es decir, sobre la idea de que cada uno de nosotros construye lo que después sufre o gestiona y que la realidad es determinada por el punto de vista que nosotros asumimos, por los instrumentos que nosotros utilizamos para observarla y por nuestro lenguaje para comunicarla. Sin embargo, está claro que un enfoque de tipo interactivo (ésta es la definición que más me gusta), o sea, que comprende siempre la interacción que cada uno de nosotros tiene inevitablemente consigo mismo, con los otros y con el mundo, está en la base de mi enfoque. Dicho esto, la diferencia sustancial con los enfoques sistémicos, que habitualmente son equiparados con la terapia familiar, está en el hecho de que en el enfoque estratégico se constru-

yen siempre estrategias, no existe nunca rigidez. Por ejemplo, la unidad de intervención no es nunca sólo la familia; la intervención puede ser con la pareja o la familia.

Lo que nos hace elegir es el acceso privilegiado para obtener el cambio en el tiempo más rápido posible, de la forma más eficaz y eficiente posible. Sin embargo, el constructo fundamental que distingue la terapia breve estratégica no sólo de la terapia sistémica o familiar, sino también de todas las otras terapias, es la utilización de *estratagemas*.

Es la idea de que el cambio nace gracias al uso de *estratagemas* terapéuticos que hacen cambiar la percepción de la realidad de las personas sin que éstas se den cuenta inicialmente, para después llevarlas a la conciencia cuando el cambio se ha realizado. Y esto, obviamente, permite superar las

Nardone entregando diploma a sus afiliados

resistencias de un modo rápido y obtener resultados de una manera mucho más veloz. Este constructo invierte completamente la metodología de la mayor parte de las terapias, que parten de la idea de que las personas deben ser conscientes de las causas del problema o de la estructura del problema para después afrontarlas.

4. ¿Cuáles son las características principales de la Terapia Breve Estratégica? ¿Cuáles son las principales razones por las que la TBE logra ser tan eficaz en tan poco tiempo?

Las características fundamentales son, desde un punto de vista teórico, la renuncia a cualquier tipo de teoría determinista, o sea, el hecho de que cada intervención está construida sobre la base del objetivo que deseamos alcanzar y no sobre la base de una teoría que se debe respetar. Este aspecto diferencia la lógica estratégica de otras formas de intervención basadas en una teoría que hay que seguir o respetar. Un segundo aspecto que caracteriza la Terapia Breve Estratégica es el hecho de que se concentra sobre lo que las personas han hecho y hacen para resolver los problemas, individualizando las modalidades fallidas y las que han tenido éxito, e interviniendo después para modificar las primeras o para amplificar las segundas. Son las soluciones las que nos hacen conocer el problema y su funcionamiento, y no viceversa. Ésta es otra de las características que distingue la Psicoterapia Breve Estratégica de Arezzo. De hecho, han sido las soluciones terapéuticas ideadas y aplicadas con éxito a decenas de miles de casos de pacientes con formas

específicas de patología, las que han permitido conocerlas como clases de problemas. Desde un punto de vista estrictamente científico, lo que caracteriza este modelo es el hecho de que se ha demostrado **eficaz**, o sea, capaz de conducir a la solución de los problemas a los cuales se aplica; **eficiente**, es decir, capaz de alcanzar resultados en un tiempo breve, con una relación positiva entre costes y beneficios, en sentido no sólo económico, sino sobre todo existencial; **replicable**, o sea, la técnica puesta a punto para un problema específico se puede aplicar a personas diferentes que presentan el mismo problema, y **predecible**, es decir, para cada maniobra son conocidos y están calculados los posibles efectos, lo que significa que los errores pueden ser modificados durante el proceso terapéutico y no solamente al final. Esto significa que el modelo no sólo es riguroso, sino **autocorrectivo**, en función de los efectos producidos durante su aplicación, y **transmisible**, es decir, la técnica puede ser enseñada y aplicada por terapeutas diferentes, por lo que es un modelo real y no sólo una habilidad artística o la habilidad individual de un terapeuta. Con base en esta relevancia empírica, se aplican las estrategias construidas *ad hoc* para formas específicas de problemas, se utiliza la comunicación de tipo sugestivo e hipnótica, y se recurre a estratagemas retóricas con el propósito de hacer cambiar a la persona la percepción de la situación que la conduce a reacciones patológicas. Todo esto se consigue en un tiempo muy breve, la mayoría de las veces en la primera sesión, de modo que los cambios terapéuticos suelen ocurrir, por lo

general, durante las tres primeras sesiones; el resto de la terapia, que se prolonga en el tiempo con sesiones distanciadas, tiene como objetivo consolidar estos resultados obtenidos tan rápidamente. La gran eficacia de este método terapéutico se debe al hecho de que se ajusta a la percepción que la persona tiene respecto a su realidad, que es modificada terapéuticamente mediante estratagemas que eluden su resistencia al cambio. De hecho, en relación con la terapia tradicional, en la que para producir un cambio terapéutico se debe guiar primero a la persona a ser consciente de su problema y sus orígenes, en este modelo primero se produce el cambio y después se conduce a la persona a saber cómo ha sucedido y cuáles eran los orígenes de su problema. Por tanto, el cambio terapéutico alcanzado es radical y persistente, aunque se produzca en breve tiempo, porque induce no sólo a modificaciones conductuales y cognitivas, sino también a cambios perceptivos y emotivos.

5. Profesor, ¿cuáles son los trastornos psicológicos en los que la Terapia Breve Estratégica se muestra más eficaz? ¿En cuáles diría que es menos eficaz?

Como ya mencioné antes, los trastornos en los que este enfoque produce mejores resultados, a veces tan sorprendentes que parecen mágicos, son los trastornos fóbicos, los obsesivo-compulsivos y los de la alimentación, que, como todos sabemos, representan la mayor parte de la casuística clínica. Los tipos de problemas con los que su aplicación tiene resultados menos sorprendentes son los

trastornos que no presentan sintomatología invalidante. La paradoja es que la terapia es más breve cuando se aplica en trastornos más graves y más invalidantes.

6. ¿Cuál es el desarrollo de la Terapia Breve Estratégica en España y qué opinión le merece?

Desde finales de los años noventa, he visitado países de habla española, no sólo de la Península Ibérica, sino también de Centroamérica y Sudamérica, para presentar mi trabajo, así como los más de veinticinco libros traducidos al español que exponen la investigación y el método terapéutico puesto a punto por el Centro di Terapia Strategica di Arezzo. Además, desde hace más de diez años, están en funcionamiento en las sedes oficiales del CTS en España y en Estados Unidos cursos de formación en Terapia Breve Estratégica, Coaching Estratégico y Problem Solving Estratégico. Esto indica que la realidad española, desde el punto de vista de aplicación de nuestro modelo, es una de las realidades más cercana y activa. De hecho, en el momento actual son numerosos los terapeutas que trabajan con éxito en este país. Mirando hacia el futuro, crearemos cursos de formación más avanzados y grupos de supervisión para aquellos que trabajan utilizando la Psicoterapia Breve Estratégica, el Coaching Estratégico, el Problem Solving y la Comunicación Estratégica.

7. ¿Qué características principales cree que debe tener un buen terapeuta estratégico?

Como ya escribí hace más de veinte años, para llegar a ser un

verdadero terapeuta estratégico se necesita ser también una persona estratégica, es decir, sujetos que han hecho propia la filosofía constructivista estratégica y que aplican también en su vida personal los principios y las técnicas del enfoque. Desde mi punto de vista, no se puede ser un buen maestro sin saber lo que enseñamos; si un terapeuta está desequilibrado, no podrá hacer una buena terapia. Un terapeuta estratégico debe ser equilibrado, riguroso y sistemático, pero al mismo tiempo flexible y creativo, capaz de adaptarse constantemente a la persona que tiene enfrente para asumir sus puntos de vista y sus percepciones y, gracias a esto, ser capaz de conducirle a cambiar hacia una realidad más funcional. Además, ha de tener pasión por lo que hace; si se aburre haciendo su trabajo, es mejor que lo cambie.

Damos lo mejor sólo en lo que nos apasiona. Debemos querer mejorar continuamente: quien no mejora, inexorablemente termina por empeorar. Y hay una última característica: debe ser tenaz, es decir, nunca rendirse, ser resistente frente a las dificultades, o de otra forma cederá ante los pacientes más difíciles que colocan al terapeuta en la cuerda floja.

8. A partir de ahora vamos a intentar descubrir aspectos más personales del profesor Nardone. Hemos averiguado que aparte de ser un maestro en la terapia, lo es también en los fogones. ¿Cuál es el plato que más le gusta cocinar y que más éxito tiene entre su gente?

Amo cocinar porque es un poco como hacer terapia, dice mucho de uno. El plato que más me gusta

ta cocinar, que tiene siempre mucho éxito, es el «salmón en costra de amapola». Una receta muy sencilla, pero muy gustosa. Como en una terapia, es importante saber obtener mucho con poco, pero, como es sabido, transformar en simples las cosas complicadas requiere de un conocimiento complejo y una gran habilidad.

9. Cuando no trabaja, ¿cuáles son sus aficiones?

Me encanta jugar con mis perros, nadar, practico desde hace decenios artes marciales, leo de todo, me gusta ver películas, pero no esas con fondo psicológico porque me aburren y, como ya he dicho, adoro sentar a la mesa a las personas que quiero y premiarlas con mi cocina.

10. ¿Nos puede contar alguna anécdota de su vida profesional?

Una anécdota que ya comenté en mi libro **Miedo, pánico y fobias**, es la de cómo se pone a punto una prescripción y está relacionada con el tratamiento de la agorafobia.

Tenía enfrente a una señora que padecía agorafobia. Era un día de mucho calor, estábamos en 1985 iniciando el estudio del protocolo del tratamiento de los trastornos fóbicos-obsesivos. Me levanté, fui a abrir la ventana porque hacía mucho calor y me golpeé con una pieza puntiaguda que me hizo una herida en la frente. En el momento no me di cuenta, me senté de nuevo y continué hablando con la paciente, que comenzó a palidecer y me dije para mí mismo: «No pasa nada, es una fóbica». Al poco rato, comencé a sentir calor, me di cuenta de que estaba sangrando, fui al baño, me lavé

la frente y vi que se trataba de una herida importante. Volví a la sala y le dije a la señora: «Debo ir al hospital». Ella contestó: «No se preocupe, yo le acompaño». Salió conmigo y se puso al volante de mi coche –considerando que hacía años que no conducía ni se alejaba de casa–, me llevó al hospital, me esperó mientras me trataban y me llevó de vuelta a mi consulta. El marido, que había vuelto para recoger a su mujer, esperaba en la puerta, vio a su mujer llegar conduciendo un coche y le pareció un milagro.

Esto fue increíble porque me hizo pensar en cómo sería de fantástico inventar una estrategia que funcionase del mismo modo, o sea, desviar la atención del control de las propias reacciones a la tarea, a la situación. Así se inventó la famosa prescripción de mandar a las personas con un lenguaje sugestivo, haciendo piruetas, a comprar una manzana grande, roja y madura, a una tienda cerca de mi consulta, y volver

haciendo piruetas con la manzana en la mano, lo que permite desbloquear rápidamente a pacientes que han tenido un comportamiento agorafóbico durante años.

11. Para concluir, ¿cuál es el próximo proyecto o proyectos que tiene entre manos? ¿Y por aquí, en Cataluña?

El 5 de julio daré un seminario en Barcelona sobre «Estrategias para el liderazgo femenino», donde presentaré mi último libro **Los errores de la mujer en el amor**, editado por Paidós. El 11 y 12 de octubre estoy invitado al 1st. International Congress of Coaching Psychology, organizado por el COPC; el día 13 impartiré un seminario sobre el modelo de Problem Solving Estratégico. Por último, iniciamos en octubre el máster en Terapia Breve Estratégica en Madrid y en febrero del 2012 en Barcelona, aparte de los másteres en Comunicación, Problem Solving y Coaching Estratégico,

en Madrid y Barcelona, que se iniciarán también durante el mes de octubre. En marzo de 2012 impartiré otro seminario en Barcelona, en el ámbito del máster en Terapia Breve Estratégica, sobre lógica no ordinaria y estrategias terapéuticas innovadoras.

Gracias profesor Nardone por su tiempo y por los conocimientos que nos ha transmitido. Sus nociones son, como diría Platón, «camino de vida», que nos iluminan en la penumbra de nuestra existencia y nos recuerdan que es propio del hombre buscar la percepción de la realidad más adecuada, pero también que el hombre no es sólo pensamiento, sino también acción, acción liberadora.

Júlia Pascual Guiteras
Secretaria de la Secció de
Psicologia Clínica i de la Salut
col. 16795

Nardone en su última conferencia en el COPC junto con Júlia Pascual

(respira)

Pornografia

Elena Crespi i Asensio
Col 14736

Si fem una mica d'etimologia..., veiem que **pornografia ve del grec i significa 'la descripció d'una prostituta'**. Per tant, originàriament, feia referència a aquelles activitats que es duïen a terme en l'ofici més antic del món, com sempre s'ha dit, la prostitució. Però, tal com l'entendem, és una paraula que hem inventat recentment i que, realment, es refereix a aquells materials considerats sexuals. Poden ser fotografies, pel·lícules, narracions, etcètera. L'objectiu de la pornografia és aconseguir l'excitació sexual per part de qui l'està consumint. Faré un petit matís: l'objectiu de la pornografia és aconseguir l'excitació sexual *física* per part de qui l'està consumint.

la dona sol ser un procediment en el qual, a més, ni ella mateixa s'adona del que està succeint; és difícil de percebre. La comparació amb l'home, i amb com respon aquest davant de la visualització de pornografia, ens ajudarà a entendre millor com s'inicia el procés: durant el visionat d'una imatge pornogràfica, en l'àmbit cerebral, ja comença el procés d'excitació, ja que es percep que quelcom sexual s'està iniciant, i ja s'envia l'ordre als genitals que iniciïn l'erecció. En aquell moment, el penis comença a guanyar rigidesa i es comença a expulsar líquid preseminal, i aquest és un símptoma evident d'excitació i fàcilment perceptible. Per tant, l'home entén i percep que s'està excitant. En el cas de

la dona, passa quelcom semblant, però sense símptomes tan evidents del que està passant. Davant del visionat d'imatges pornogràfiques, el cervell detecta un senyal sexual i indica als genitals que comencin el procés d'excitació. En aquest moment, normalment, el clítoris guanya una mica d'erecció (però la part externa del clítoris

Això és un fet: **la pornografia té un objectiu i aquest objectiu és excitar sexualment** a qui està rebent aquestes imatges o narracions. I la pornografia aconsegueix a la perfecció la seva finalitat. La pornografia excita. Però cal que quedi clar què implica això, a qui excita més i a qui menys, com excita, quins judicis morals en fem, què aprenem de la pornografia i si n'aprenem correctament. Explicaré punt per punt aquestes afirmacions.

La pornografia excita i això implica que, si visualitzem imatges pornogràfiques, el nostre cos comença el procés de resposta sexual humana (RSH), sense importar si som **homes o dones**. El que succeeix és que és molt més imperceptible aquest procés si parlem de la dona. En el cas de

és d'una mida tan petita que quasi ni es percep) i les parets de la vagina comencen a lubricar (però la vagina està replegada i la lubricació pot quedar resguardada a dins). Per tant, els primers símptomes de l'excitació femenina poden passar completament desapercibuts. A més, cal sumar que l'home sol tenir un tipus d'excitació sexual més visual i percep les imatges pornogràfiques com a més agradables i la dona, a causa del fet que la indústria del porno sovint està més pensada per al consumidor masculí, sol percebre aquestes imatges com a massa violentes, desagradables i poc eròtiques (tot i que el procés de RSH físic hagi començat igualment i ella no se n'hagi ni adonat). Masters i Johnson (1966) van ser els encarregats de dur a terme els experiments que demostraven

que tant homes com dones reaccionaven físicament iniciant el procés de RSH davant del visionat d'imatges pornogràfiques. Per tant, resumint, l'ordre cerebral de començar el procés d'excitació davant d'una imatge pornogràfica es dona tant en homes com en dones.

La pornografia sol excitar més a homes que a dones.

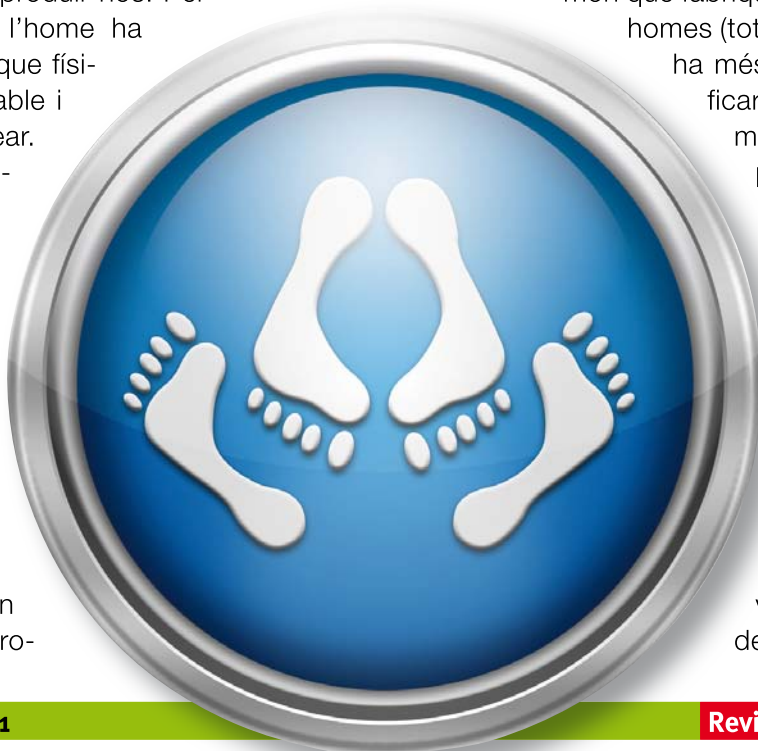
Els homes tenen un tipus de resposta més aguda davant del visionat de material pornogràfic, ja que juguen molt més de manera visual i l'excitació guanya molta més importància si *entra pels ulls*. En canvi, les dones necessiten quelcom més que visualitzar alguna cosa aparentment excitant per poder-se excitar. En aquest punt, m'aturo i explico més àmpliament que, en tot moment, fem referència a homes i dones parlant en termes generals. Evidentment, no ens podem fixar en cada cas concret, ja que, com diuen, cada cas és un món, però sí que està comprovat que homes i dones tenim tendència a reaccionar de manera diferent pel fet de ser homes o dones. És un fet per al qual biològicament trobem explicació, però també, no ens n'oblidem, culturalment i socialment hi podem trobar la seva explicació. Per tant, en general, tenim tendència a actuar d'una manera o d'una altra en funció de si som homes o dones, però, evidentment, hi ha excepcions que confirmen la regla. Retornant a allò que comentava prèviament, els homes solen excitar-se més de manera visual. Biològicament, té una explicació que resumiré de manera molt senzilla: com a animals que som, tenim una funció per evitar l'extinció de l'espècie: reproduir-nos. Per poder-nos reproduir, l'home ha de buscar una dona que físicament estigui saludable i sigui capaç de procrear. Per això, és més visual (tot i que avui en dia aquest concepte d'estar «saludable» s'ha confós amb un concepte de bellesa que no acostuma a anar acompanyat de salut). En canvi, la dona ha de trobar un home (recordo que estem parlant en termes purament repro-

ductius) que li permeti tenir certa estabilitat i amb el qual se senti segura per poder criar els fills (si anem enrere en el temps, a l'època de les caver-nes, la dona que havia acabat de parir necessitava una parella que li permetés sentir-se segura, ja que es trobava en un món molt insegur... Tot això també ha quedat tergiversat, a dia d'avui). I l'estabilitat i la seguretat no es veuen a simple vista. Per això, i entre altres coses, quelcom visual sol cridar més l'atenció a un home que a una dona.

També hauríem de parlar de l'excitació purament física i de l'excitació més mental,

més intel·lectual. Hi ha moltes maneres d'excitar-nos i la pornografia activa la part més física de l'excitació. En aquest sentit, els homes (generalment) tenen un nivell de coneixement i de connexió amb el seu cos sovint superior al que tenen les dones; per tant, estan molt més ben connectats amb la part més física de la sexualitat i la viuen de manera més normalitzada. És per això que aprenen a gaudir de la resposta corporal que tenen en visualitzar material pornogràfic i, a més, dediquen una part del seu temps a buscar i a trobar material d'aquest tipus per poder trobar aquesta excitació física (ja que resulta molt més ràpid i senzill excitar-se amb aquest input extern). En canvi, trobem certes dificultats quan parlem d'excitació a través de la pornografia si tenim una dona al davant. Una dona pot no ser conscient de l'excitació física que està tenint perquè és una excitació molt menys evident però, a més, juga amb un altre factor en contra: la indústria de la pornografia sol ser un

món que fabriquen els homes per als homes (tot i que cada vegada hi ha més dones que intenten ficar un peu en aquest món) i, precisament per això, utilitzen fantasies i estereotips que poden no resultar agradables per una dona. Hem de pensar que una dona té una càrrega cultural molt important sobre la seva pròpia sexualitat. A una dona poques vegades se li parla de manera clara sobre

sexe; més aviat hi ha una mena de núvol de silenci que sura al voltant de tota aquesta temàtica i, a més, no tenen tan contacte directe amb els seus genitals (estan més amagats) i tenen menys testosterona (i això inhibeix una mica la curiositat més innata). Si sumem aquests tres ingredients (el silenci de la societat, els genitals amagats i un nivell menor de testosterona), ens trobem davant de diferents situacions com, per exemple, que l'impuls innat i la connexió amb la part més sexual és menor i, a més, la societat ha callat tant entorn de la sexualitat femenina i, sovint, ha fet sentir culpable la dona que vivia sanament el seu desig i la seva sexualitat, que això ens ha portat a la creació de certs mites i tabús, pors i falses creences que fan que la dona pugui rebutjar la visualització de cert material pornogràfic. Per tant, podríem dir que la dona necessita una excitació més mental, més intel·lectual, per poder arribar a l'excitació física. Per això, sol ser més difícil que les dones siguin les grans consumidores de pornografia.

A més, ens trobem davant d'un terreny que acostuma a anar **acompanyat de grans judicis morals** sobre qui consumeix aquests tipus de productes. No és el mateix que un home compri pornografia que que ho faci una dona. Tots donem per fet que un home té un impuls sexual més fort que la dona; per

tant, és lògic que consumeixi porno. En canvi, quan una dona consumeix pornografia, encara a dia d'avui (no ens enganyem, encara a dia d'avui) es considera que no és del tot *normal* (per utilitzar una paraula que no insulti ningú) o un pèl més «fogosa» de l'habitual. A més, s'ha de tenir en compte que, com deia anteriorment, la pornografia és una indústria majoritàriament masculina pensada i produïda pel i per al públic masculí; per tant, les dones en solen ser consumidores minoritàries.

D'altra banda, i com a tema força important, també ens podem plantejar **quin tipus d'imatge dóna sobre la sexualitat** la indústria de la pornografia. El porno ens dóna una imatge d'allò que realment és la sexualitat? El que veiem és el que vivim? És la realitat? Rotundament, no. La pornografia, com una vegada em va dir un director de cinema pornogràfic català, és *ficció*. En el dia a dia no es viu la sexualitat com si fos una pel·lícula porno; és més, molts aspectes de la pornografia estàndard no se solen donar a la vida *real*. Per exemple: un actor o una actriu d'aquest gènere treballa per estar davant d'una càmera; per tant, cuidarà i treballarà molt la seva imatge corporal, el seu cos, etcètera. Normalment, els actors han de tenir certes característiques físiques per poder-se dedicar a aquesta professió com, per exemple, tenir un penis d'una mida superior a la mitjana (i això ajuda a creure i a reforçar mites erronis i falses creences sobre la mida del penis). Les actrius també han de tenir unes característiques físiques concretes com, per exemple, cossos esculturals i genitals externs completament recollits on tota la part interna queda amagada (i això ajuda a crear complexos físics en les dones i expectatives irrealistes en el consumidor / la consumidora). A més, un dels aspectes que crea més confusió quan ens referim a pel·lícules en concret és la capacitat de resistència d'uns i d'altres. Es mostra una capacitat de resistència pràcticament il·limitada, tant per part dels homes com de les dones, i hem d'entendre que durant la gravació d'una pel·lícula es pot tallar i tornar a gravar les vegades que siguin necessàries i que els actors i les actrius s'entrenen per poder tenir certs nivells de resistència superiors a la mitjana poblacional.

En definitiva, la pornografia ha d'existir i és bo que existeixi per poder fer gaudir a qui gaudeix amb ella, però no hem d'oblidar que no deixa de ser quelcom fictici que, sovint, s'allunya de la realitat.

Rehabilitació al trastorn mental sever

Yolanda González
Col. 7824

Federica Diaz
Col. 6159

1. L'origen del concepte de rehabilitació

El 1915 Goldstein fundà un hospital dedicat a la recuperació dels soldats de la Primera Guerra Mundial que havien patit lesions al cap i que mostraven importants dèficits cognitius. En aquest hospital implementà un programa de «neurorehabilitació», basat en el «reentrenament» del dèficit, en què, mitjançant intervencions ocupacionals o psicològiques, els pacients aprenien estratègies compensatòries de les seves deficiències. El resultat va ser satisfactori: hi va haver una important millora en els soldats, evidenciada en el fet que recuperaven el nivell de vida previ.

Tres dècades més tard, el 1944, Goldstein escrivia: «Un entrenament sistemàtic facilita enormement el procés de millora, fins i tot en aquells casos en què no s'obté de cap altra manera una recuperació espontània de les funcions perdudes; de totes maneres, només podrem aconseguir que l'entrenament sigui eficaç, si es basa en una avaluació detallada del cas i en la comprensió del defecte individual, ambdues portades a terme de manera sistemàtica» (citat per Twanley, 2003, p.216).

Malgrat que Goldstein no es dedicà a pacients amb esquizofrènia, ja el 1939 comentava la semblança entre els seus pacients amb lesions cerebrals i els pacients amb aquest trastorn mental en aquelles tasques que requerien el pensament abstracte. Va arribar, fins i tot, a proposar que s'utilitzes-

sin aquest tipus de tasques com a aproximació psicoterapèutica a l'esquizofrènia.

Des dels anys cinquanta s'ha incrementat el nombre d'investigacions empíriques que demostren l'eficàcia de la neurorehabilitació cognitiva, i el seu camp d'acció s'ha ampliat als trastorns psiquiàtrics.

2. La diferenciació entre el concepte de rehabilitació i el de tractament

En els tractaments dels pacients amb trastorn mental sever s'inclouen els programes de rehabilitació, especialment en el cas de l'esquizofrènia, on apareixen dèficits cognitius que formen part rellevant del procés d'aquesta patologia.

No podem confondre, això no obstant, el concepte de *rehabilitació* amb el més ampli de *tractament*. Ens adscriuim a la diferenciació que estableixen Kopelowicz i Lieberman (2003): el tractament és una intervenció focalitzada a minimitzar o eliminar el símptoma durant la fase aguda del trastorn, mentre que la rehabilitació inclouria aquelles intervencions dirigides a discapacitats funcionals o cognitives que es manifesten durant la fase d'estabilització, de recuperació o en una possible recaiguda.

3. La importància del deteriorament cognitiu en l'esquizofrènia

Els dèficits cognitius dels pacients esquizofrènics tenen un important valor pronòstic. El rendiment

d'aquests pacients en les tasques cognitives ens permet predir com s'adapta el pacient a la seva vida quotidiana dintre de la comunitat, si és capaç de resoldre els problemes socials i si és possible que adquireixi habilitats interpersonals més efectives.

S'ha proposat que el deteriorament cognitiu en l'esquizofrènia té una triple funcionalitat: a) com a mecanisme central de la malaltia, b) com a indicador de vulnerabilitat a aquesta i c) com a predictor de la resposta al tractament.

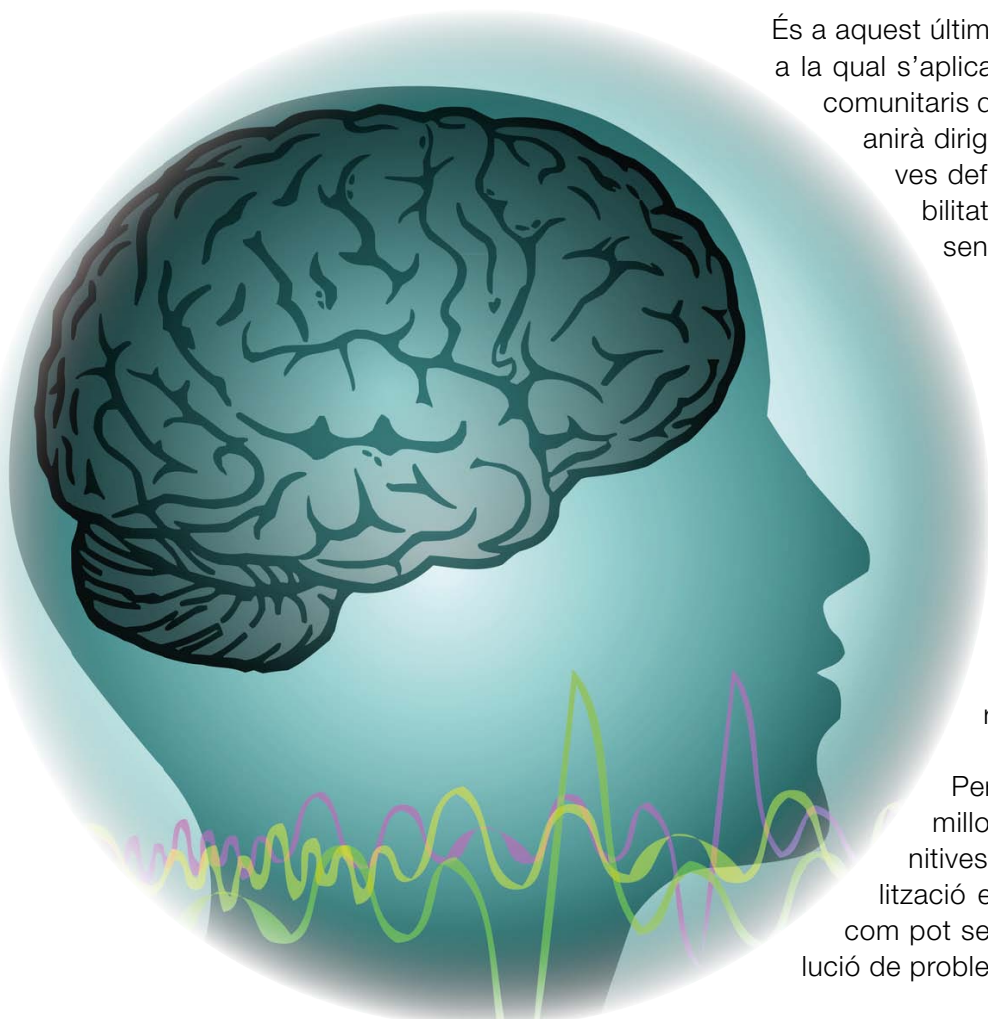
Podem destacar que la presència o absència d'aquests dèficits ens permet distingir dos tipus d'esquizofrènia: la tipus I, caracteritzada per la presència de símptomes al·lucinatoris i delirants, també coneguda com *esquizofrènia positiva*, en què el deteriorament cognitiu no és tan evident i respon de manera satisfactòria a la medicació, i la tipus II, on predomina l'aplanament afectiu, l'anhedonia i l'apatia, en què existeix deteriorament cognitiu i no respon a la medicació, coneguda com *esquizofrènia negativa*.

És a aquest últim tipus, més cronicada i residual, a la qual s'aplicaran majoritàriament els recursos comunitaris de rehabilitació. Aquesta aplicació anirà dirigida no només a funcions cognitives deficitàries, sinó a l'adquisició d'habilitats socials, interpersonals, no desenvolupades mai.

4. Què entenem per rehabilitació en l'àrea dels TMS?

El principal objectiu de la rehabilitació és aconseguir que les persones amb TMS tinguin el millor nivell possible de funcionament en la seva vida quotidiana i assoleixin, d'aquesta manera, una bona qualitat de vida.

Per això, la rehabilitació es proposa millorar o restaurar les funcions cognitives del pacient, mitjançant la focalització en processos cognitius concrets, com pot ser l'atenció, la memòria o la resolució de problemes.

No és d'estranyar que la rehabilitació cognitiva s'hagi definit com aquell tractament que ha estat dissenyat per millorar la cognició.

Kopelowicz, Liberman i Zarate (2006) van definir la rehabilitació cognitiva com l'entrenament dels processos cognitius bàsics següents: atenció sostinguda, velocitat del processament de la informació, funcions executives, aprenentatge verbal, memòria de treball i cognició social. Aquests autors inclouen, dintre d'aquest concepte de rehabilitació, la creació d'estratègies compensatòries dels dèficits en les funcions esmentades.

La majoria dels programes proposats parteixen d'un model biopsicosocial que té en compte els factors biològics (necessitat d'un tractament farmacològic), els psicològics (especialment els emo-

cionals i la motivació del pacient) i els socials (de quina xarxa de suport social disposa el pacient).

Les estratègies terapèutiques implementades (entrenament en habilitats socials, desenvolupament de la conducta assertiva, suport de l'adherència al tractament i psicoeducació familiar) es basen en l'evidència empírica.

Per poder desenvolupar habilitats socials o interpersonals, primordials per obtenir una adaptació òptima del pacient a la comunitat, és necessari rehabilitar, primer, les funcions cognitives bàsiques. D'aquesta manera, aconseguim l'objectiu principal de la teràpia: obtenir una bona qualitat de vida per al pacient, sempre dintre de l'acceptació de les seves limitacions.

Bibliografia

- DE LA HIGUERA, J.; SAGASTAGOITIA, E. «Rehabilitación cognitiva en la esquizofrenia: estado actual y perspectivas futuras». *Apuntes de psicología*, núm. 24(1-3) (2006), p. 245-266.
- GREENWOOD, K; LANDAU, S.; WYKES, T. «Negative symptoms and specific cognitive impairments as combined targets for improved functional outcomes within cognitive remediation therapy». *Schizophrenia Bulletin*, núm. 31(4) (2005), p. 910-921.
- KOPELOWICZ, A.; LIBERMAN, R. P. «Integrating treatment with rehabilitation for persons with major mental illnesses». *Psychiatric Services*, núm. 54 (2003), p. 1491-1498.
- KOPELOWICZ, A.; LIBERMAN, R. P.; ZARATE, R. «Recent advances in social skills training for schizophrenia». *Schizophrenia Bulletin*, núm. 32(supl. 1) (2006).
- LIBERMAN R. P.; WALLACE, C. J.; BLACKWELL, G.; KOPELOWICZ, A.; VACCARO, J.; MINTZ, J. «Skills training versus occupational therapy for persons with persistent schizophrenia». *The American Journal of Psychiatry*, núm. 155 (1998), p. 1087-1091.
- LIBERMAN, R. P. «Psychiatric rehabilitation of schizophrenia: Editor's Introduction». *Schizophrenia Bulletin*, núm. 12(4) (1986), p. 540-541.
- RODER, V.; ZORN, P.; MULLER, D.; BRENNER, H. D. «Rehab Rounds: Improving recreational, residential and vocational outcomes for patients with schizophrenia». *Psychiatric Services*, núm. 52 (2001), p. 1439-1441.
- SILVERSTEIN, S. M.; WILKNISS, S. M. «At Issue: The future of cognitive rehabilitation of schizophrenia». *Schizophrenia Bulletin*, núm. 30(4) (2004), p. 679-692.
- TWAMLEY, E. W.; JESTE, D. V.; BELLACK, A. S. «A review of cognitive training in schizophrenia». *Schizophrenia Bulletin*, núm. 29(2) (2003), p. 359-382.
- VAN DER GAAG, M.; KERN, R. S.; VAN DEN BOSCH, R. J.; LIBERMAN, R. P. «A controlled trial of cognitive remediation in schizophrenia». *Schizophrenia Bulletin*, núm. 28(1) (2002), p. 167-176.
- WIKES, T.; REEDER, C.; LANDAU, S.; EVERITT, B.; KNAPP, M.; PATEL, A.; ROMEO, R. «Cognitive remediation therapy in schizophrenia: Randomised controlled trial». *British Journal of Psychiatry*, núm. 190 (2007), p. 421-427.

Divulgación científica de la inteligencia emocional

Lidia Marfil Victoria, Col. 13474

Natalie P.Lizeretti, Col. 14081

Ana Rodríguez Ruiz, Col. 16707

Grupo de trabajo en inteligencia emocional

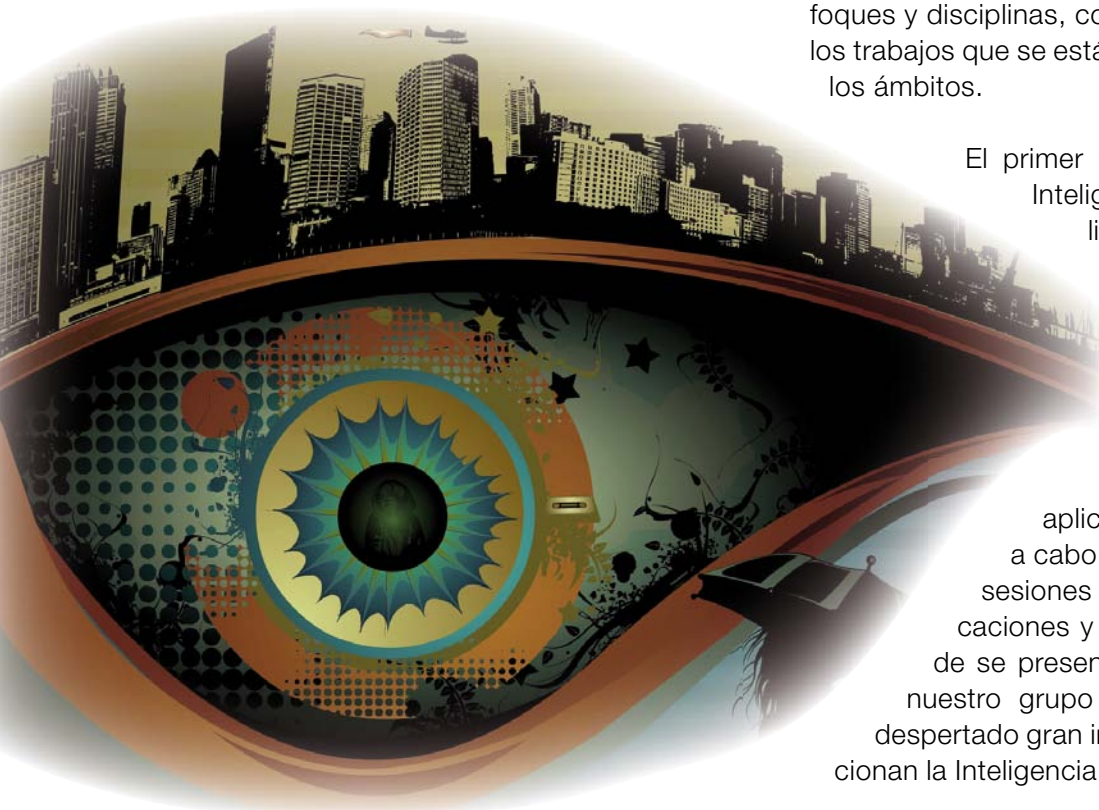
En las últimas décadas hemos vivido un aumento progresivo del interés social y de las investigaciones científicas en el campo de la Inteligencia Emocional (IE). Desde que surgió el concepto de habilidad de IE propuesto por Salovey y Mayer (1990) son muchas las publicaciones y los estudios que se han realizado en esta dirección.

Durante los primeros años, el interés estuvo centrado en la conceptualización del término y en la elaboración de instrumentos que permitiesen su evaluación. Según los autores, la Inteligencia Emocional está formada por cuatro habilidades emocionales relacionadas jerárquicamente entre ellas. La habilidad para **percibir** las emociones propias y ajenas; el **uso** de la emoción para la facilitación del pensamiento; la habilidad para **comprender** la emoción; y por último, la habilidad para **regular**

los estados emocionales hacia el crecimiento personal e intelectual. A diferencia de otros modelos, los autores defienden que dichas habilidades se desarrollan a lo largo de la vida y pueden ser observadas en conductas concretas, por lo que son susceptibles de cambio y evolución continua.

Más tarde, los estudios se orientaron a indagar sobre la implicación de la Inteligencia Emocional en los ámbitos del trabajo y las organizaciones y en el campo pedagógico/psicoeducacional, así como en la propia revisión de la evaluación de la IE. A medida que se ampliaba el campo de investigación, aumentaban los trabajos que demostraban la influencia de la IE en la salud y en concreto, en la psicología clínica. Debido al creciente interés y al progresivo aumento de investigaciones sobre IE, se creó un espacio que reuniese a investigadores y clínicos de todo el mundo, de diversos enfoques y disciplinas, con el objetivo dar a conocer los trabajos que se están llevando a cabo en todos los ámbitos.

El primer Congreso Internacional de Inteligencia Emocional se realizó en Málaga los días 19, 20 y 21 de septiembre de 2007. Reunió a más de 350 científicos de todo el mundo que contribuyeron a analizar los aspectos teóricos, empíricos y aplicados de la IE. Se llevaron a cabo 8 conferencias plenarias, 4 sesiones temáticas con 115 comunicaciones y 4 sesiones de póster donde se presentaron 114 trabajos. Desde nuestro grupo de investigación, nos ha despertado gran interés los trabajos que relacionan la Inteligencia Emocional con la salud. En

la revisión realizada hemos podido observar que las principales líneas de investigación señalaron las implicaciones de la IE en el bienestar y el ajuste psicológico, la autoestima, el autoconcepto, el optimismo, las conductas prosociales y diferentes variables asociadas a la salud mental.

Las investigaciones presentadas en éste primer congreso, revelaron que los déficits en las habilidades emocionales influían en la aparición de sintomatología clínica y en el desarrollo de diversos trastornos psicopatológicos. En esta línea, se demostró que las personas con bajos niveles de IE presentan sesgos atencionales similares a los observados en personas ansiosas. Del mismo modo, se comprobó que la IE era un factor de vulnerabilidad y protección en el desarrollo y cronificación del trastorno de pánico, comportamientos neuróticos y la depresión. También se observó que los pacientes con diagnóstico de distimia, agorafobia y adicción a la cocaína, podrían diferenciarse por su nivel de Inteligencia Emocional, lo que permitió crear perfiles emocionales para cada uno de diferentes trastornos psicopatológicos. Por otro lado, se observó que bajos niveles de IE se relacionan con conductas antisociales en menores infractores y de riesgo social. Y que los presos por violencia de género, presentan déficits en las habilidades emocionales, indicando que el trabajo orientado al aumento de la IE con este colectivo podría actuar cómo factor preventivo del maltrato y el abuso psicológico en el contexto de la violencia de género.

El I Congreso fue todo un éxito y se decidió celebrar un Congreso Internacional de Inteligencia Emocional de forma bianual, dónde los principales objetivos sean:

- Examinar los modelos conceptuales existentes sobre Inteligencia Emocional, así cómo a los aspectos teóricos del término.
- Dar a conocer los últimos progresos sobre las investigaciones para la evaluación de la IE.
- Exponer la influencia de la IE en los ámbitos de la salud, la educación y las organizaciones.

El II Congreso Internacional de Inteligencia Emocional se realizó en Santander, los días 16,17 y

18 de septiembre de 2009. Se presentaron 211 trabajos: 8 conferencias plenarios, 72 póster y 131 ponencias divididas en 23 simposios acerca de las implicaciones de la IE en el ámbito de la educación, en el del trabajo y de las organizaciones, en la salud, así como en la Psicología Clínica.

Este segundo congreso, consolidó los estudios previos que demostraban la implicación de la IE en diversas variables de salud mental y se ampliaron los estudios que demostraban la influencia de la IE en aspectos relacionados con salud-enfermedad. Algunas de las investigaciones presentadas apuntaron que, la IE era un posible factor de protección en la aparición de trastornos emocionales tras un suceso traumático, que el riesgo suicida está modulado por alguno de los componentes de la IE y que ésta se muestra como una variable explicativa y predictiva, de la rumiación depresiva, por lo que una elevada Inteligencia Emocional actuaría como factor protector en la aparición de la depresión. Los estudios también señalaron que la IE actúa como factor clave en el desarrollo y la gravedad de los ataques de pánico, del trastorno de ansiedad social, del autismo, los trastornos de la conducta alimentaria, la psicosis, la adicción a sustancias o el maltrato. Incluso se observó que la IE se mues-

tra como factor mediador en la presencia y gravedad de los síntomas clínicos en pacientes con psicopatología, de hecho, queda consolidado la existencia de perfiles emocionales para los distintos trastornos psicopatológicos estudiados.

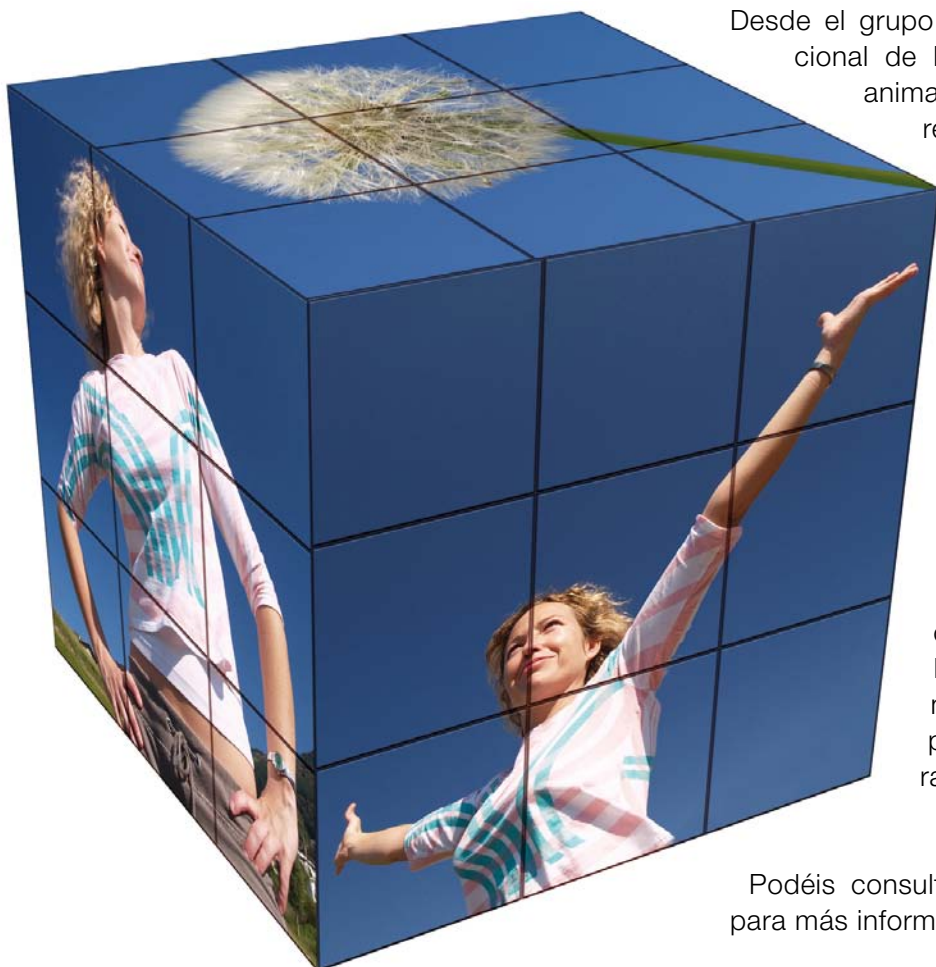
Todas estas investigaciones demuestran que la IE ejerce un papel modulador en el desarrollo de las enfermedades mentales y apuntan hacia la necesidad de seguir ampliando los trabajos en esta línea. Los datos resultan innovadores y realmente interesantes en el ámbito de la psicología y la psicoterapia para todos aquellos clínicos que nos dedicamos al abordaje de los trastornos psicopatológicos. De hecho, nuestro grupo de investigación que lleva años trabajando desde ésta perspectiva, ha demostrado la eficacia de un trata-

miento basado en el desarrollo de la Inteligencia Emocional para los trastornos de ansiedad por encima del tratamiento Cognitivo-Conductual, sobre los síntomas de ansiedad y la satisfacción con la vida.

Todos los trabajos que se han presentado en los dos congresos internacionales contribuyen al avance de las investigaciones sobre Inteligencia Emocional en el ámbito de la psicología clínica y demuestran que las habilidades emocionales están directamente relacionadas con el desarrollo de las enfermedades mentales, apuntando que las intervenciones orientadas a mejorar el nivel de IE pueden ser igual o incluso más eficaces que otras psicoterapias para el tratamiento de distintos trastornos psicopatológicos.

Desde el grupo de trabajo de Inteligencia Emocional de la sección de psicología clínica, animamos a científicos y clínicos interesados por éste concepto a que compartan sus investigaciones en el próximo congreso que se llevará a cabo en Opatija (Croacia), los días 8, 9 y 10 de septiembre de 2011, dónde esperamos que se pueda seguir ampliando el conocimiento de las implicaciones de la IE en diferentes disciplinas, y generando nuevas líneas de investigación y aplicaciones prácticas en diversos ámbitos. Especialmente, aportaciones que permitan ir precisando el importante papel de la IE sobre el bienestar de las personas, la salud mental, los procesos psicopatológicos y su abordaje terapéutico.

Podéis consultar la página web del Congreso para más información: <http://www.icei2011.org/>

Referencias:

Salovey, P. & Mayer, J. (1990). "Emotional Intelligence". *Imagination, Cognition and Personality*, 9, 185-211.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

MÀSTER ANÁLISIS Y CONDUCCIÓN DE GRUPOS

24ª Edición

Dirección: Dra. María Palacín

Módulo I

Formación en Habilidades del Conductor de Grupos y Técnicas de Intervención con Grupos.

Módulo II

Formación para la Supervisión de Grupos y Diseño y Aplicación de Intervención Grupal.

Duración y créditos ECTS:

Módulo I —22 créditos ECTS plan Bolonia.

Módulo II—20 créditos ECTS plan Bolonia.

Los 42 créditos ECTS del programa pueden convalidarse en programas de Máster oficial de la UB.

Precios:

Módulo I **2.300,0 €**

Módulo II **2.100,0 €**

Dirigido a:

Licenciados, diplomados universitarios o titulación universitaria equivalente.

Calendario y horario presencial:

Inicio del Curso: 2ª quincena de Noviembre 2011.

Módulo I:

Lunes y miércoles de 17:30h a 21:00h y un viernes al mes de 15:30h a 21:00h.

Módulo II:

Lunes y martes de 17:30h a 21:00h.

Lugar de impartición:

Departamento de Psicología Social,
Facultad de Psicología de la UB.

Fechas de preinscripción:

Hasta el 15 de Octubre 2011.

Más información en:

<http://www.ub.es/dppss/gr/mgrupos.htm>

Mail: mgrupos@ub.edu

mariapalacinlois@ub.edu

Teléfonos: (0034) 93-312-58-00

(0034) 93-312-51-72/71

ACPP

ASSOCIACIÓ CATALANA DE PSICOTERÀPIA PSICOANALÍTICA

Membre Fundador de la FEAP
(Federación Española de Asociaciones de Psicoterapeutas)
Membre de l'EAP (Brusel·les)

Membre de l'European Federation for Psychoanalytic Psychotherapy EFPP
Associació que representa a Catalunya l'AEPP
(Asociación Española de Psicoterapia Psicoanalítica)

MÀSTERS DE FORMACIÓ EN PSICOTERÀPIA PSICOANALÍTICA

Formació reconeguda per l' EFPP (European Federation Psychoanalytic Psychotherapy), acreditada per la FEAP (Federación Española de Asociaciones de Psicoterapeutas) i amb el Reconeixement d'Interès Sanitari per la Generalitat de Catalunya

– S'ofereix la possibilitat de cursar dos Màsters en psicoteràpia psicoanalítica:

1) MÀSTER EN PSICOTERÀPIA PSICOANALÍTICA

Títol Propi de la Universitat de Girona

2) MÀSTER DE PERFECCIONAMENT EN PSICOTERÀPIA PSICOANALÍTICA

Títols reconeguts per l' EFPP i acreditats per la FEAP

Modalitats: Presencial i Semipresencial

- Es durà a terme en grups reduïts, amb tutoria i orientació individualitzada.
- Pràctiques en centres públics i privats.
- Les places seran limitades

L'EQUIP DOCENT DELS MÀSTERS ESTÀ FORMAT PER:

Milagros Anabitarte, Pere Barbosa, Maria Cristina Betrian, Joan Manuel Blanqué, Josep Coromina, Maria de Querol, Jesús Gracia, Carmen Largo, Elizabeth Llorca, Josefina López, Montserrat Martínez del Pozo, Marta Sadurní., Pere Jaume Serra, Carlos Tabbia, Núria Tomàs i Carme Vilagínés.
Professors col.laboradors: Maria José Alierta, Saïd El Kadaoui, Cèlia Montañés, Carme Morral, Montserrat Pol, Teresa Pont, Anna Roldan.

DIRECCIÓ: Josefina López, Elizabeth Llorca i Marta Sadurní

COORDINACIÓ PRESENCIAL: Montserrat Martínez

COORDINACIÓ SEMIPRESENCIAL: Núria Tomàs

PER A INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:

ACPP

dilluns, dimecres, dijous i divendres: 10:30 a 14:00 h.

dimarts de 19:00 a 22:00 h

Tel. 93 212 78 96 / Fax: 93 417 45 57

e-mail: master.presencial@psicoterapeuta.org

master.semipresencial@psicoterapeuta.org

internet: www.psicoterapeuta.org

Pl. Bonanova 11 Entresòl 2ª - 08022 Barcelona

 UdG Formació
FUNDACIÓ UNIVERSITAT DE GIRONA:
INNOVACIÓ I FORMACIÓ

Edifici Mercadal

Plaça Jordi de Sant Jordi, 1- 17001 Girona

Tel. 972 210 299 A/e: info.fundacioif@udg.es

dilluns a dijous de 9 a 19 h. i divendres de 9 a 15 h.

Altres/Otras Lectur@s

Para un diálogo posible entre la ciencia y la clínica

Carlos Rey
Col. 2508
carlosry@copc.cat

En abril del año pasado se habló en esta sección del potente artículo «La reducción científicista de lo humano», firmado por Francisco Javier Peteiro Cartelle, doctor en medicina y jefe de la sección de Bioquímica del Complejo Hospitalario Universitario de A Coruña, y Manuel Fernández Blanco, psicólogo especialista en psicología clínica del Servicio de Psiquiatría del hospital antes citado. El texto es uno más de los interesantes artículos que forman parte del libro *Las ciencias inhumanas*. Ahora nos hacemos eco de la publicación del libro **El autoritarismo científico**, de Javier Peteiro. Éste es un texto brillante en su forma y fondo, pues está escrito con tal claridad, tensión y ritmo narrativo que te permite leerlo de un tirón. ¡Y eso que se trata de un ensayo!

El autor critica «la distorsión de la mirada científicista» y su autoritarismo, pues se nos quiere imponer que la Ciencia «es la única vía al conocimiento y la única solución posible a todos nuestros problemas». Para nuestro autor, la Ciencia no es aplicable sin dificultades a la psicología, la historia, la antropología, la etnología y la mitología. Para estos campos del saber, lo que nos propone, por ser mucho más ético, es que trabajemos con *teorías*, ya que, al fin y al cabo, la teoría es la vía más honesta de comprender la realidad y la mejor manera de distanciarnos de las pseudociencias, como del científicismo. Para nuestro autor, la pretensión de explicar todo lo humano, es decir, el científicismo, «ha confundido en la práctica la reducción metodológica, de valor indiscutible, con el reduccionismo ontológico de lo aún no conocido, con lamentables consecuencias en Medicina y en Psicología. (...). La Ciencia supone la reducción de lo que estudia y por eso la Medicina [y con más razón en la *psique-logía*] sólo puede convertirse

en Ciencia si tal reducción es factible en su objeto de estudio. Ahora bien, dicho objeto no es sino una relación médico-enfermo que, por ser eso, relación entre sujetos, no parece reducible». Debe ser por eso que, en la red asistencial, la relación profesional-paciente está siendo sustituida por cuestionarios y protocolos, y los clínicos, por evaluadores o tasadores con pretensiones científicas.

En resumen, si todo saber que se precie no tiene por qué ser científico, quiere decirse que la *Ciencia* no es *Toda*: todo el saber posible. Si la Ciencia es el resultado de seguir el método científico, es evidente que el estudio de la psique... de cada cual no admite el punto de vista *omnisciente*. Frente al autoritarismo del *omnis scientia* (todo ciencia) del científicismo, nada mejor que proponer, a partes iguales, mucha ética y mucha paciencia, pues no en balde la paciencia es... la madre de la Ciencia. De todas estas cosas hemos querido hablar directamente con Javier Peteiro.

P: ¿Por qué cuesta tanto entender que la Ciencia no es la única vía de conocimiento, ni la única narración ni la única lectura posible de la condición humana?

R: Tal vez por los propios logros de la Ciencia, especialmente en su aplicación a la medicina. Los avances en el conocimiento biológico han sido impresionantes. Hoy podemos entender mucho de cómo se regula la vida celular y el funcionamiento de nuestros órganos, incluyendo aspectos neurobiológicos. Pero la Ciencia no sólo nos ha dado conocimiento básico; también aplicaciones como la penicilina o el diagnóstico por la imagen. Puede decirse que la Ciencia nos permite vivir

más y mejor, no sólo por lo que atañe a nuestra salud, sino también a nuestras condiciones de trabajo y ocio. Tenemos robots, ordenadores, Internet, teléfonos móviles, GPS. Y, además, la Ciencia nos ha ampliado la mirada en el espacio y en el tiempo. Podemos conocer cómo ha evolucionado el Universo y abordar el estudio de las partículas elementales. Todo eso ha ocurrido en un tiempo de la Historia relativamente breve y, lógicamente, fascina. Es esa fascinación la que con frecuencia ciega la visión de los límites que la propia Ciencia ha descubierto en su seno, por un lado, y los límites de índole práctica, por otro. Abandonado el vitalismo, parece que sólo es cuestión de tiempo que un nuevo mecanicismo bioquímico nos lo revele todo, incluyendo por qué pensamos, amamos, odiamos y, en general, por qué somos como somos.

La tecnociencia ha mostrado su poder transformador del mundo, para bien y para mal, y, ante esa capacidad, la literatura, el arte, la música, la filosofía y, en general, todo lo humanístico parecen algo accesorio, mera cultura ornamental.

La Ciencia ha confirmado muchas esperanzas (algunas a corto plazo, como la explicación etiológica y el tratamiento del SIDA) y eso propicia la extrapolación fácil: ver en ella una promesa de salvación, la única promesa.

Además, a diferencia de hace treinta o cuarenta años, esa fascinación es alimentada y, sobre todo, exagerada por una divulgación repleta de imágenes atractivas y de optimismo barato. La divulgación tiene sus bondades, pero es un arma de doble filo, y en la actualidad está haciendo mucho daño porque no se limita precisamente a enseñar Ciencia; más bien la predica, como si de una religión se tratara.

P: ¿Cómo valoras la lectura que se ha hecho de tu libro entre los profesionales psi?

R: El libro ha sido muy bien acogido por psicoanalistas y por personas que simpatizan con el psicoanálisis. Yo creo que no les he dicho nada realmente nuevo que no supieran ya sobre lo esencial. Lo que ocurre es que mi razonamiento parte de una óptica diferente a la del psicoanálisis, al producirse desde dentro de la Ciencia y, sobre todo, desde la admiración personal por ella. El cientificismo no atenta sólo contra lo humanístico, sino también, aunque pueda parecer contradictorio, contra la propia Ciencia. Conozco científicos, investigadores en ciencias básicas, a los que les ha gustado el libro.

P: Acabas de venir de Madrid donde has sido invitado al II Foro de *Lo que la Evaluación Silencia*, este año dedicado a «Las servidumbres voluntarias». Cuéntanos.

R: Fue un encuentro muy interesante. Se trataba de hablar de las servidumbres voluntarias. Vimos que las hay en diversos órdenes y que cuantitativamente tienden a asfixiar la libertad, tratando de hacernos siervos a todos. La servidumbre voluntaria de muchos es requisito para la imposición de una servidumbre generalizada que incluya la involuntaria. Siervos de la evaluación de normas incuestionables, de una calidad que no lo es pero que se vende, en sentido literal, como tal, bajo términos como *eficiencia, gestión, competitividad*, etc., que inundan el discurso vacío de los mercaderes que nos gobiernan.

Parecería que en medicina y en psicología es grave ese sometimiento a la norma, a la llamada *cultura de calidad*, pero es mucho más serio, desde mi punto de vista, en lo que concierne a la educación, porque ahí ya se trata de niños, de personas en formación en una supuesta libertad que no lo es. El Plan Bolonia representa la culminación de la aspiración a crear un rebaño de siervos, a hacer ver como óptimo lo mediocre y a nutrir de becarios baratos a las empresas. En tiempos de servidumbre, el saber está mal visto y el plan Bolonia parece que va por ahí, a la destrucción de cualquier inquietud intelectual, favoreciendo más bien un aprendizaje técnico flexible. La universidad colabora, en general, a su propia auto-destrucción.

Estar en Madrid en esta ocasión ha supuesto un soplo de aire fresco de reflexión, de crítica, de pararse a pensar y decir: «pero... ¿esto qué es? ¿Cómo es posible tanta estupidez y tal sometimiento a ella?». Lógicamente, no basta con lamentarse ni con ironizar sobre ello o con ver que hay muchos que estamos de acuerdo en que eso no es humano, que es estúpido. Hay que hacer algo, y hubo intervenciones en ese sentido. Yo creo que se puede hacer mucho desde una crítica constante.

Cada vez hay más gente cansada de ver como reina una burocracia creciente *al servicio de los mercados*, como se suele decir. Vivimos en estos momentos un tiempo de cierta rebeldía pacífica; pacífica de momento, hasta que la gente se canse, pues ya sabemos en qué pueden acabar las revoluciones. Pero no basta con ese grito colectivo. Es muy necesario el grito individual mantenido de la reflexión, plasmado en la expresión oral y escrita, y es muy necesario el diálogo entre personas inquietas (en el mejor de los sentidos) procedentes de distintos ámbitos, como ocurrió en Madrid.

Por mi parte, hablé un poco del servilismo de los científicos a una tecnociencia alocada y al cientificismo como sustituto religioso. Se da una paradoja aparente: a la vez que hay un servilismo científico en los ámbitos profesional, político y económico, la Ciencia, hecha por científicos, no es precisamente servil, sino que emerge como autoritaria, como la única verdad, en simbiosis con el mercado.

P: El fin de semana anterior a Madrid estuviste en el encuentro de La Otra Psiquiatría, este año celebrado en Vigo, con el título Ciencia y Locura. La primera mesa debatió sobre «La ciencia ficción de las clasificaciones psiquiátricas» y tú pronunciaste la conferencia de clausura sobre «Clases y causas. Virtudes y defectos del afán taxonómico». ¿Cómo te fue?

R: Fui muy agradablemente acogido por Chus Gómez, que me había invitado al encuentro. No pude asistir a esa primera mesa y mi intervención ocurrió al final y había ya un retraso importante, de modo que ya no hubo tiempo material para intercambiar opiniones sobre lo que dije. Ocurrió, no obstante, como en el foro de Madrid. Fue muy interesante; tuve la ocasión de oír las magníficas intervenciones de José María Álvarez y Fernando Colina. Claro, me encuentro un poco descentrado porque el discurso psicoanalítico es distinto al mío y de un alto nivel; eso paraliza un poco y uno acaba con una sensación extraña de que puede estar diciendo auténticas tonterías o vaguedades. La gente me aguantó estoicamente a esas horas tardías, y eso es de agradecer.

P: ¿Te parece que es defendible, también epistemológicamente hablando, el *Manifiesto a favor de una psicopatología clínica, que no estadística*; que ya tiene 3.650 firmas y 60 asociaciones de profesionales han dado su apoyo?

R: Desde luego que sí. Yo ya lo he firmado, porque me parece imprescindible defender la aproximación clínica, relacional, de dos, frente a una clasificación ingenua, rí-

gida e irracional, tan «de expertos», como se dice ahora. En medicina somática, orgánica o como la queramos llamar, la clínica se está perdiendo, y eso es malo porque así se producen retrasos o errores diagnósticos con las consecuencias que ello tiene; sin embargo, es en cierto modo comprensible que suceda. Tenemos perfiles analíticos muy completos, diagnósticos genéticos y potentes técnicas de imagen. Ante esa visualización y cuantificación, la clínica parece a veces cosa del pasado, aunque no sea así en absoluto. Pero, en el ámbito de lo psíquico, no hay marcadores; sólo hay clínica, y tratar de desplazarla por un mero etiquetado cuasi-algorítmico no deja de ser una cosificación pintoresca del sufrimiento. Está claro que hay que diferenciar entidades nosológicas, algo importante para la comunicación entre profesionales y para el aprendizaje de nuevos especialistas, pero manteniendo la perspectiva de que estamos ante una aproximación operacional, no ante algo «visible» como una neoplasia o una inflamación. No puede admitirse una «biblia» nosológica como el DSM, en la que si alguien no está incluido es que realmente tiene algo grave, como comentó un columnista de *Time*.

P: En Vigo dijiste que: «La medicina aspira a ser científica y ha encontrado su científicidad en dos órdenes: uno, realmente importante, en la aplicación del conocimiento morfológico, físico y químico al diagnóstico y al tratamiento; otro, muy discutible, en el uso de la estadística y en la exageración de la llamada *medicina basada en la evidencia*». Si esto es así, ¿por qué se aplica tan alegremente el modelo médico a la clínica de las patologías psíquicas, cuando... —te cito— «ni siquiera en patologías infecciosas un germen es causa suficiente aunque lo sea necesaria»?

R: Hay la tendencia a separar la enfermedad de quien la sufre y se plantea a veces la depresión —por ejemplo— como si estuviésemos ante una celiaquía, suponiendo que, así como los celíacos responden a la abstención de gluten, los deprimidos lo harán a la ingesta de an-

tidepresivos. Se olvida una gran diferencia, y es que un celíaco es diagnosticado por análisis bioquímicos e histológicos. Ni en la depresión, ni en la esquizofrenia, ni en ningún trastorno psíquico hay marcadores medibles. De hecho, cuando aparecen, lo psíquico pasa a ser neurológico. Pero ese afán biologicista permanece, amparado por las grandes firmas farmacéuticas y diagnósticas. Las farmacéuticas, con sus ensayos clínicos no siempre rigurosos y las diagnósticas, con las que asistimos a una nueva frenología basada en las modernas técnicas de imagen funcional y a un nuevo determinismo genético. Ya sabemos lo que puede ocurrir cuando se simplifica de semejante modo la visión de lo psíquico. Pero muchos psiquiatras están contribuyendo a esa visión «médica» en el sentido organicista, pareciendo frustrados por no llevar un fonendo alrededor de su cuello como otros médicos clínicos.

P: ¿Qué crees que está pasando en nuestras universidades, cada vez menos humanistas y más mercantilistas? ¿Por qué han cambiado su carácter de *universalidad* por el tratamiento de *excelencia* que les procura el pensamiento único?

R: Pues precisamente eso que indicas. Parecen meros centros de preparación para un mercado laboral que es el que es. Se trata de formar a personas adaptables, flexibles, con dominio del inglés, que sean técnicas en el sentido amplio del término, es decir, que puedan traducir rápidamente un protocolo en una actuación o incluso que ellos mismos, si son «buenos», puedan llegar a construir protocolos para otros. ¿A quién le importa la universalidad de la universidad? Los aspirantes a científicos se encarrilan rápidamente en líneas productivas, competitivas (es curioso lo que se habla en nuestros días

de competitividad, como algo bueno). Los dedicados a carreras humanísticas saben *a priori* que probablemente nunca vayan a vivir del conocimiento adquirido. Las dedicaciones más «artesanales», por su parte, aspiran al reconocimiento de ser universitarias; eso supone una mayor categoría, poder acceder a un grupo A, por ejemplo.

Y ¿qué dice la Universidad? En general, en su conjunto, salvo honrosas excepciones, nada. Se calla, se amolda a una pretendida modernidad con sus másters y créditos. Cada universidad, cada facultad, quieren ser también competitivas en el peor de los sentidos. El lenguaje universitario se restringe a lo más particular posible; dicho de otro modo, ya no existe. Es en función de esa competitividad que un campus pasa o no a ser considerado «de excelencia». En la web ministerial se habla de *agregaciones estratégicas* (otro término muy usado últimamente) entre universidades y otras instituciones con el fin de crear ecosistemas de conocimiento. ¿Qué significa todo eso? Nada, humo y conflictos pueblerinos. En la época de Max Born, todo el mundo sabía que Göttingen era uno de los mejores lugares para aprender matemáticas. Han hecho catedráticos de asignaturas pintorescas a un montón de mediocres y ahora se ponen a hablar de excelencias. Es patético.

P: ¿Será por eso que nuestras facultades, serviles a los intereses de los mercados, están sustituyendo los clínicos por evaluadores?... En el examen de junio de la asignatura de psicopatología se preguntaba lo que sigue: «La categoría de “Trastorno de estrés posttraumático” aparece descrita por primera vez en el sistema: a) DSM-II, b) DSM-III, c) DSM-III-R. (...) Un niño de 6 años se comporta de la siguiente forma en casa y en el colegio (desde hace 2 años); habla excesivamente, parece que no escucha cuando le hablan, suele perder los juguetes, se mueve constantemente, interrumpe a otros niños, se sube a las mesas, no está quieto en su asiento, y no es capaz de guardar su turno. ¿Qué diagnóstico cabría efectuarse? a) TDAH tipo combinado, b) TDAH predominio hiperactivo-impulsivo, c) TDAH predominio déficit de atención».

R: ¡Vaya examen! Siendo así, ¿para qué se necesita un clínico? Si a alguien le cae una etiqueta «científica» en función, como en el caso de este niño, de 8 síntomas mal definidos e inconexos, ya está todo dicho. Basta un evaluador que puede trabajar también en una fábrica de refrescos. Preguntas tan elementales como todas las que tendrían que ver con el ámbito familiar del niño o sus problemas en el colegio (los suyos, no su mero comportamiento) simplemente no aparecen. Por otra parte, si

ya es TDAH por definición, ¿qué más da rizar el rizo con subtipos? Hay una explicación bien simple a tanta estupidéz: vender fármacos y apaciguar a la gente. Richard Feynman, en pleno proyecto Manhattan, se entretenía abriendo las cajas fuertes que había por allí; después, enseñaba física con la misma o menor dificultad con la que tocaba el bongo y dedicó un año sabático a estudiar lo que muchos expertos considerarían una antigüalla: los Principia de Newton. De someterse a un evaluador tan agudo como el de ese examen, sería tratado farmacológicamente de forma ambulatoria o recluso.

P: En Vigo también dijiste que, si una adecuada clasificación necesita una métrica y, en su ausencia, mucho sentido común, el DSM es un magnífico ejemplo de la carencia de ambos elementos, y que la psicometría constituye un excelente ejemplo de una falsa métrica.

R: Tanto en ciencias básicas de la naturaleza como en medicina, la clasificación aspira a una explicación causal. Así ha ocurrido con el sistema periódico, la evolución estelar o la cromodinámica cuántica, y así se intenta también, con más dificultades, en el caso de las enfermedades. En todos estos casos, la clasificación es la base para el entendimiento causal. Pero en el DSM la clasificación parece el fin en sí misma y la base para tratamientos de eficacia frecuentemente dudosa. Por su parte, los tests psicométricos van más allá: posicionan a la gente en relación a una escala de construcción arbitraria y mediante resultados cualitativos transformados en ordinales. Curiosamente, con esos datos ordinales se hacen análisis factoriales que revelan lo cualitativo pretendidamente esencial: el factor *g* o los componentes de la inteligencia, por ejemplo. Tanto con la clasificación DSM como con la multitud de tests psicométricos, el resultado aparentemente perseguido está claro: una clasificación que va más allá de lo psíquico de cada sujeto. Una clasificación con connotaciones de valor; dicho de otra forma, una marca, que se extiende a todo lo social.

P: También te preguntas si puede haber una psicometría científica.

R: Yo creo que la psicometría supone la perversión de la herramienta estadística. Lo cualitativo se transforma en ordinal y con esos números se juega estadísticamente como si se tratara de variables cuantitativas. Existen contrastes estadísticos para relacionar variables cualitativas y ordinales; eso es bueno, pero en el caso de los tests se va demasiado lejos: se tiende a confundir lo cualitativo con lo cuantitativo a través de lo ordinal. Y se opera sobre lo pretendidamente cuantitativo para retor-

nar, como comentaba antes, a pretendidos elementos cualitativos ocultos, como los relacionados con la inteligencia o la estabilidad de pareja. Stephen Gould publicó un magnífico libro, *La falsa medida del hombre*, relacionado con estos excesos y en el que denunciaba la influencia de los tests psicométricos en las leyes de inmigración de EEUU, por ejemplo. Vemos que no se le hizo mucho caso y el número de tests aumenta, habiéndolos para todos y para todo: inteligencia, depresión, ansiedad, estabilidad de pareja, psicopatía, autoestima, felicidad... Por supuesto, nada de esto puede llamarse *científico*.

P: ¿Cómo es que no bastan criterios de diagnóstico exclusivamente clínicos?

R: A mí me parece que tiene que ver parcialmente con una demanda que está cada día más influida por el mensaje cientificista, según el cual tiene que haber algo que explique lo que pasa: un microbio, un gen alterado, una intoxicación por algo ambiental o algo aún no descubierto, pero algo, observable, medible en el mejor de los casos, un agente causal. Se considera que la enfermedad siempre sobreviene al sujeto como un accidente. Es algo que se tiene, no que se es o en lo que se está instalado. En esa perspectiva, mal puede ser acogido el psicoanálisis, algo esencialmente clínico, al contrario de algunas pseudoterapias «positivas», de autoestima y cosas así, que parten de que nadie es responsable de lo que le pasa.

Ocurre también que el mero criterio clínico, cualitativo, no se presta fácilmente a la realización de ensayos clínicos, que precisan obtener significaciones, las célebres «p» y los intervalos de confianza. Para eso están las escalas y los tests psicométricos, que en algún trabajo se han desarrollado tomando como «gold standard» curiosamente el propio diagnóstico clínico. Y la psicometría, supuestamente necesaria para darle un aire científico a un ensayo sobre la depresión —por ejemplo—, va mucho más allá aplicándose a todos los órdenes de la vida: profesión, pareja, seguros e incluso la libertad condicional de reclusos. La psicometría está al servicio de la evaluación generalizada en todo lo que afecta a decisiones humanas. En función de nuestros percentiles, todos seremos situados, orientados, tratados o excluidos en conjunción con la nueva frenología que ofertan las técnicas de imagen funcional y en espera de encontrar todos los genes que influyen en nosotros mediante aproximaciones tipo «genome wide». El DSM y la psicometría contribuyen poderosamente al afán clasificador y segregacionista de los seres humanos. El ataque cientificista a la libertad es cada día mayor.

Properes Activitats

COPC

Benestar i salut a la infància i l'adolescència

- 18 h Benvinguda a càrrec de **Josep Vilajoana**, degà del COPC
- 18,15 h Taula rodona amb la participació de **Cristina Molina**. Directora del Pla director de Salut Mental i addiccions de la Generalitat de Catalunya (pendent de confirmació)
Maria Jesús Larios. Adjunta al Síndic de Greuges per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents
Araceli Lázaro. Observatori dels Drets de la Infància. Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya
- 19,15 h Taula rodona amb la participació dels portantveus de les seccions professionals del COPC
Dra. Asunción Molina
Glòria Canalda
Francisco S. Romero
- 20 h Debat
- 20,30 h Conclusions a càrrec de **Ma Claustre Jané**, vicedegana del COPC
- 21 h Cloenda

Dimecres 5 d'octubre de 2011 de les 18 a les 21 hores a la sala d'actes del COPC

SECCIÓ DE PSICOLOGIA CLÍNICA I DE LA SALUT

CLÍNICA I DE LA SALUT

Cicle de Sessions clíniques

Intervenció de la fòbia social des de la teràpia breu estratègica

Mauro Bolmida. *Centro de Terapia Breve Estratégica de Arezzo y España*

Julia Pascual Guiteras. Institut de Salut i Serveis Integrals, ISSI

Moderarà: **Guillermo Mattioli**. Vicepresident de la Junta de la Secció

21 de setembre de 2011 a les 19.30 a la sala d'actes del COPC

Aprendre del pacient. El psicoanàlisi relacional en la pràctica

Rosa Royo Esqués. Fundació Vidal i Barraquer. Universitat Ramon Llull

Francesc Sainz Bermejo. Fundació Vidal i Barraquer. Universitat Barcelona i Ramon Llull
Moderarà: **Neri Daurella**. Vocal de la Junta de la Secció

19 octubre 2011 a les 19.30 a la sala d'actes del COPC

Tractament dels trastorns de la conducta alimentària des d'una perspectiva cognitiva-conductual

Esteve Martínez Mallén. Servei de Psiquiatria i Psicologia Infantil i Juvenil de l'Hospital Clínic de Barcelona

Glòria Canalda Sahli. Servei de Psiquiatria i Psicologia Infantil i Juvenil de l'Hospital Clínic de Barcelona

16 de novembre de 2011 a la sala d'actes del COPC

Teràpia de parella com a instrument de abordatge terapèutic d'un trastorn mental greu

Carmen Campo Lopez. Servei de Psiquiatria. Hospital de Sant Pau

Mª Dolores Arenas de Sorrain. Servei de Psiquiatria. Hospital de Sant Pau

Moderarà: **Gemma Baulenas**. Vocal de la Junta de la Secció

20 desembre de 2011 a les 19.30 a la sala d'actes del COPC

La **Secció de Psicologia Clínica i de la Salut** organitza la taula rodonda

El malestar de les dones mares a l'actualitat. Aspectes psicosocials i prevenció

Hi participaran

Sara Berbel. Doctora en Psicologia Social, directora a Barcelona Activa, exdirectora d'Igualtat del Departament de Treball la Generalitat de Catalunya, coautora del llibre: "El cuerpo silenciado" entre d'altres

Títol de la ponència: **Aspectes psicosocials de la maternitat: treball, temps i llibertat d'elecció**

Erika Irusta. Doula, DOULA. Pedagoga, àmbit prevenció Asscoació de Dones Safareig de Cerdanyola. coautora llibre: "Una nueva maternidad. Reflexiones de mujeres en la Red"

Títol ponència: **La reconciliación social de la maternidad**

Mª Dolors Renau. Psicòloga-pedagoga, exdiputada i exparlamentaria del Parlament Europeu, autora llibre: "La voz pública de las mujeres" entre d'altres.

Títol ponència: **Lo personal també és polític; pensant en la maternitat**

Gemma Cánovas. Psicòloga clínica. Exvicepresidenta de la Secció de Psicologia de les Dones del COPC. Autora del llibre, "El oficio de ser madre. La construcción de la maternidad".

Títol ponència: **El malestar subjetivo i la maternidad en la actualidad**

Dijous 6 d'octubre de 2011 a les 19.30 hores a la sala d'actes del COPC

La **Secció de Psicologia Clínica i de la Salut** organitza la conferència

La connexió emocional de la parella. La visió psicoanalítica psicoterapèutica

A càrrec de

Pere Llovet Planas. Supervisor Diputació de Barcelona. Vocal Científic d'ACPP. Delegat nacional de Parella i Família d'AEPP / EFPP. Unitat de Salut Mental, ICS

Presentarà

Carmen Ferrer. Tresorera de la Junta de la Secció de Psicologia Clínica i de la Salut

Dijous 20 d'octubre de 2011 a les 18 hores a la sala d'actes del COPC

El Grup de Treball d'Intel·ligència Emocional de la Secció de Psicologia Clínica i de la Salut organitza el taller

Intel·ligència emocional per psicòlegs

A càrrec de: **Dra. Nathalie P. Lizeretti**. Universitat Ramón LLull
Ana Rodríguez Ruiz. CIDIE. Centro d'investigació i desenvolupament de la Intel·ligència emocional

Continguts

- Les emocions: Tipus i Funcions
- El concepte d'Intel·ligència emocional.
- Diferents models de IE i les seves implicacions pràctiques.
- El model d'habilitat de *Salovey* i *Mayer*.
- Intel·ligència emocional aplicada

Destinat a professionals de la psicologia que tinguin interès en el coneixement de la intel·ligència emocional. L'objectiu del taller és donar a conèixer els pilars bàsics en que es fonamenta la intel·ligència emocional, així com la seva aplicació a diferents àmbits de la psicologia.

Preus 65€ Col·legiats   85€ No col·legiats

Secretaria i inscripcions

COPC- Isabel Clemente. Telèfon: 932 478 650 ext. 1 - Adreça electrònica: seccio@copc.cat ; www.copc.cat

Les places són limitades i atorgades per ordre d'inscripció

- Cal reservar la plaça per telèfon
- Forma de pagament:
  - **Online** mitjançant targeta de crèdit a www.copc.cat
  - **Transferència bancària** al compte: **0081 0137 27 0001055414** del Banc de Sabadell (s'ha de fer constar el nom i els cognoms de la persona inscrita)
- S'ha d'enviar el comprovant del pagament de la transferència per fax 932 478 654

El COPC enviarà la confirmació de plaça (factura) per correu postal

Dissabte 12 de novembre de les 9 a les 14 hores i de 15.30 a les 20.30 hores

El WEB del COPC us mantè informats

Podeu informar-vos de totes les activitats que s'organitzen al COPC en el calendari d'activitats

www.copc.cat

El Grup de Treball Hipnosi Clínica organitza el taller

AUTOHIPNOSI EN DOLOR CRÒNIC

Maika Bakaikoa Muñoz
Mª Carmen Campos Estrada

L'objectiu del taller és el de donar a conèixer l'autohipnosi com una eina aplicable en qualsevol procés psicoterapèutic en general i la seva aplicació específica al dolor crònic.

Donar Informació fisiològica sobre el dolor crònic i els tipus de tractaments.

Informació sobre induccions hipnòtiques i tipus de suggestions aplicables.

Estructura

Que és el dolor crònic

Fisiologia i neurologia del dolor

Tractament biopsicosocial del dolor crònic

- Farmacològic
- Rehabilitador
- Psicològic
- Ocupacional
- Educacional

Avaluació del dolor

Informació teòrica i vivencial sobre l'autohipnosi.

Induccions hipnòtiques

Tipus de suggestions

Adreçat a psicòlegs, metges, persones que pateixen de dolor.

Inscripcions Isabel Clemente. Telèfon: 932 478 650 (ext. 1) seccio@copc.cat

Divendres 21 d'octubre de 2011 de les 16 a les 21 hores a la Sala d'actes del COPC

El GT d'Intel·ligència Emocional organitza la taula rodonda

¿Com podem utilitzar la Intel·ligència emocional en benefici de les intervencions psicològiques?

Presentació i moderació a càrrec de la **Dra. Nathalie P. Lizeretti**. Coordinadora del GT Intel·ligència Emocional

Intel·ligència emocional en pacients amb trastorn de la conducta alimentaria

Maria del Mar Cinto. Llicenciada en Psicologia i nutricionista. Màster en Psicologia Clínica i Psicoteràpia.

Els tics d'Ana: Una proposta d'intervenció des del model d'intel·ligència emocional.

Gisela Zárate. Psicòloga i psicoterapeuta especialista en Psicologia Clínica.

¿Cóm podem fomentar el desenvolupament de les habilitats emocionals en menors en situació

de risc social? El CRAE com context d'educació emocional.

Maria Jose García. Psicòloga. Especialista en infància en risc.

Intel·ligència emocional i Mindfulness

Luis Daniel Herrero. Psicòleg especialista en estratègies d'ensenyança i aprenentatge

Els problemes emocionals de Núria.

Eva Almirón. Psicòloga, Màster en teràpia cognitiu-conductual. Especialista en educació emocional.

La intel·ligència emocional en el dol.

Marta Escarcena. Psicòloga. Màster en Psicoteràpia Integradora Humanista. Especialista en Psicooncologia.

Dijous 15 de desembre a les 19 hores a la sala d'actes del COPC

SECCIÓ DE PSICOLOGIA DE LES DONES

La **Secció de Psicologia de les Dones** organitza la taula rodonda

Per què treballar des d'una perspectiva de gènere

El Intervindran

Aurora Leal. Professora de Psicologia Bàsica, Evolutiva i l'Educació de la UAB

Leonor Cantera. Professora del Departament de Psicologia Social de la UAB

Maria Sánchez. Psicoterapeuta. Membre de l'Associació Internacional de Psicoanàlisi social. Membre de la Junta de la Secció de Psicologia de les Dones

Dilluns 26 de setembre de 2011 a les 19,30 a la sala d'actes del COPC

La **Secció de Psicologia de les Dones** organitza la taula rodonda

Amor i conflicte

Intervindran

Genoveva Sastre. Professora emèrita del Departament de Psicologia Bàsica de la UB

Carmen Sanmarti. Professora d'Història de la UB

Mª Luisa Fabra. Professora de Psicologia de la UAB

Presentarà i moderarà

Mª Jesús Soriano. Vocal de la Junta de la Secció

27 d'octubre de 2011 a les 19.30 hores a la sala d'actes del COPC

El **Grup de Treball Envers la violència cap a les dones** es complau convidar-vos a l'obra de teatre

El Somni de Lucia

Intervindran

Joan Martínez Vidal. Actor del Col·legi del Teatre

Cristina Noguera Moner. Actriu del Col·legi del Teatre

Magda Banderas. Periodista

Presentaran i moderaran

Jocelyn Guerrero i Mª Jesús Soriano

11 de novembre de 2011 a les 19 hores a la sala d'actes del COPC

SECCIÓ DE PSICOLOGIA DE L'EDUCACIÓ

La Secció de Psicologia de l'Educació us convida als

Dimarts d'educativa 2011

Objectius generals

- Potenciar la formació permanent dels psicòlegs/es de l'educació i orientadors educatius a la pràctica professional.
- Actualitzar la intervenció dels psicòlegs/es en els àmbits de l'educació
- Proposar eines, programes, recursos i estratègies d'intervenció educativa

Solicitada l'inclusió dins del Programa de Formació Permanent del Professorat del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

S'entregarà certificat d'assistència al finalitzar el programa complet per un 80% d'assistència al cicle

Total hores programades 32,5

PROGRAMA

20 de set. **Programa de prevenció de violència escolar
Bullying: tutoria entre iguals**

Ponent **Mireia Sanz Mir i Andrés González**
Coordinador **Andrés González**

27 de set. **Abordatge psicomotriu en els trastorns
d'aprenentatge**

Ponent **Joaquim Serrabona**
Coordinadora **Olga Piauelo**

4 d'octubre **Recursos del psicòleg de l'educació davant
l'estrès laboral dels docents**

Ponent **Anna Martorell i Joan Riart**
Coordinadora **Carme Civit**

11 d'octubre **L'atenció a la diversitat: utopia o
possibilitat?**

Ponent **Joan Riart**
Coordinadora **Leopold Carreras**

25 d'octubre **Actualització en eines d'avaluació
psicopedagògica en català**

Ponent **Carme Civit**
Coordinadora **Olga Piauelo**

15 de novembre **La psicologia de l'educació a Europa.**

Ponent **Leopold Carreras**
Coordinador **Flavio Castiglione**

22 de novembre **Nous avançem en altes capacitats.**

Ponent **Flavio Castiglione**
Coordinador **Leopold Carreras**

29 de novembre **Trastorns mentals en el personal docent.**

Ponent **Mª Fernanda de la Torre Monguió**
Coordinador **Andrés González**

13 de desembre **Problem Solving Estratégico en l'Escola**

Ponent **Belén Ortega**
Coordinadora **Eva López**

CICLE EDUCACIÓ SEGLE XXI: NOUS REPTES, NOVES EINES

18 d'octubre **Com millorar el rendiment escolar**

A càrrec de **Xavier Melgarejo**

8 de novembre **Una experiència transformadora: El Col·legi Montserrat**

A càrrec de **Montserrat del Pozo**

SECCIÓ DE PSICOLOGIA DE LES ORGANITZACIONS I DEL TREBALL-SPOT-

TREBALL

La **Secció de Psicologia de les Organitzacions i del Treball** organitza la presentació de llibre

El método Tangram. Transformando actitudes

El **método Tangram** desarrollado por **César Llorente** a partir de los postulados de la escuela de Palo Alto y del Actor's Studio de New York, plantea un método para el cambio de actitudes en las organizaciones, a través de la transformación de las reglas de juego y de las personas.

A càrrec de

César Llorente López. Psicòleg. President de la *Red Internacional de Empresas de Consultoria Sistémico-Constructivistas* MERKABA. Soci fundador d'OMNEOM. Director del grup d'empreses CIONLA

Presentació a càrrec de

Carmen Santos. Presidenta de la Secció de Psicologia de les Organitzacions i del Treball SPOT

Dijous, 29 de setembre a les 19 hores a la sala d'actes del COPC

SECCIÓNS ARC I JURÍDICA

Les seccions **d'Alternatives a la Resolució de Conflictes ARC** i la de **Jurídica** es complauen convidar-vos al cicle de conferències

JURÍDICA

D'ALTERNATIVES DE RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Els nens en els processos judicials de ruptura de la parella

Aquest cicle de conferències està adreçat a professionals interessats en l'efecte emocional, cognitiu i social que els processos legals de ruptura de la parella té en els infants i els adolescents.

Hi participaran entre d'altres:

Pascual Ortuño. Magistrat

Ignacio Bolaños. Psicòleg mediador

Dates del cicle

Dijous **22 de setembre de 2011**

Dijous **13 d'octubre de 2011**

Dilluns **21 de novembre de 2011**

Dilluns **12 de desembre de 2011**

De les **18 a les 20 hores**
a la sala d'actes del COPC

SECCIÓ DE PSICOLOGIA DE L'ESPORT

Sessió Feedback

Tècniques d'intervenció en la consulta de psicologia esportiva

A càrrec de **Vicenç Raluy. Coordinador del Grup de Treball d'Iniciació Esportiva**

Serà una sessió en la que s'exposaran dos metodologies d'abordatge a demandes en iniciació esportiva. El conflicte entre pares, entrenadors, esportistes i sobre el treball en valors.

Dijous 22 de setembre a les 19.30 hores a la seu del COPC

Institut d'Estudis de la
Sexualitat
i la **Parella**

C/ València, 300, ent 2
08009 Barcelona

93 215 58 83

secretaria@iesp.cat

www.iesp.cat

www.facebook.com/Iespbarcelona
www.lafactoriadelsaber.com
www.masterensexologia.com

Tots els cursos estan reconeguts d'Interès sanitari per l' **Institut d'Estudis de la Salut**, de la **Generalitat de Catalunya**

Els cursos presencials es porten a terme majoritàriament en format d'un dissabte al mes

El **Màster de Sexologia clínica i salut sexual** compta amb el reconeixement i suport del **Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya**, i els col·legiats es poden beneficiar d'un 5% de descompte en la inscripció

UdGFormació
FUNDACIÓ UNIVERSITAT DE GIRONA:
INNOVACIÓ I FORMACIÓ

Formació de Màster i de Postgrau 2011—12

ÀMBIT SEXOLOGIA / SEXUALITAT HUMANA

- **Màster en Sexologia clínica i salut sexual** 60 ECTS. 2a edició. Semipresencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Lleida
- **Màster en Sexualitat humana** 60 ECTS. Semipresencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Lleida

ÀMBIT PSICOTERÀPIA

- **Màster en Psicoteràpia** 60 ECTS. 3a edició. Presencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Girona
- **Postgrau de Psicoteràpia integradora** 22 ECTS. 4a Edició. Presencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Girona
- **Postgrau de Teràpia breu estratègica** 10 ECTS. 10a Edició. Presencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Girona
- **Postgrau de Teràpia de parella** 10 ECTS. 3a Edició. Presencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Girona
- **Postgrau de Teràpia de grup** 10 ECTS. 3a Edició. Presencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Girona

ÀMBIT INTERVENCIÓ EDUCATIVA I COMUNITÀRIA

- **Postgrau de Promoció de la salut i prevenció de riscos a l'adolescència.** 16 ECTS. 4a Edició. Semipresencial a Barcelona. Diploma de la Universitat de Girona
- **Especialista universitari en la detecció i prevenció de l'abús sexual infantil.** 12 ECTS 3a Edició Virtual. Diploma de la Universitat de Lleida
- **Expert* universitari en la prevenció i tractament de l'abús sexual infantil.** 20 ECTS. 1a Edició virtual. Diploma de la Universitat de Lleida
- **Expert* universitari en Salut sexual. Intervenció educativa i comunitària.** 25 ECTS. 8a Edició. Semipresencial a Barcelona. Edició virtual. Diploma de la Universitat de Lleida

* El títol d'Expert universitari substitueix el de Postgrau en algunes Universitats.

¿Por qué te puede interesar realizar un Máster con la Aepccc?

- Nuestros Másters cumplen con la ley 5/2011, del 29 de Marzo, de Economía Social, para acceder a la apertura de Centros Sanitarios de Psicología.
  - Porque asistes a sesiones con pacientes reales.
  - Porque aprendes a evaluar y a tratar paso a paso y sesión por sesión.
  - Porque son Módulos acreditados por el Sistema Nacional de Salud.
- Porque aprendes con profesionales de avalado prestigio nacional e internacional.
  - Por el elevado número de horas prácticas.
- Porque podrás disfrutar de supervisión y consejo permanente tras su finalización
- Porque te ofrece orientación, recursos y oportunidades reales para que puedas comenzar enseguida tu trabajo profesional.

BARCELONA

- Título de Master en Práctica Clínica
- Título de Master Infanto-Juvenil
- Título de Master en Sexología y Pareja

Estamos en:

Murcia	Santander
Sevilla	San Sebastián
Salamanca	Barcelona
Santiago de Compostela	Palma de Mallorca
Oviedo	Granada
Madrid	Valencia
Málaga	Mérida
Bilbao	Santa Cruz de Tenerife
Zaragoza	Tenerife
Albacete	Gran Canaria

La mejor garantía de calidad de este Master, y su mayor aval, radica en la propia **SATISFACCIÓN DE NUESTROS ALUMNOS/AS**. Por ese motivo, la AEPCCC ofrece en su página web las opiniones de todos y cada uno de los estudiantes que han participado en este Master, poniendo a tu disposición, con su consentimiento, su nombre y dirección de email, para que, si lo deseas, puedas contactar con cualquiera de ellos y hablar de manera directa y sincera respecto a su experiencia personal con este Master.

INFORMACIÓN E INSCRIPCIÓN:

Información:
catalunya@aepccc.es
(ver apartado Máster Edición Barcelona):
Inscripción ONLINE:
www.aepccc.es

679 568 051

(lunes a viernes de 10h - 20h)

Lugar de impartición:

Hotel Zenit Borrell
C/ Comte Borrell 208
08029 BARCELONA

Plazos de matriculación:

Del 15 de febrero al 31 de octubre o hasta cubrir plazas

SECRETARÍA GENERAL
DE INSTITUCIONES
PENITENCIARIAS

Formación Acreditada:

Módulos Acreditados:
2009-2010 y 2010-2011

Colabora:

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

www.aepccc.es

679 568 051 (de 10.00 a 19.00 h)

catalunya@aepccc.es

ATENEU DE CLÍNICA PSICOANALÍTICA – CATALUNYA

Formaciones Clínicas del Campo Lacaniano
Curso 2011 –2012

SEMINARIO “LA CLÍNICA Y SUS DEBATES” SEMINARIO XIX “...O peor” – J. LACAN

Presentación de niños y Sesiones Clínicas

Enseñantes: Ana Canedo (Barcelona) Rosa Escapa (Barcelona), Jesús Mansilla, María Eugenia Lisman (Barcelona) Teresa Trías (Barcelona) Fulvio Marone (Nápoles), Lola López (Barcelona), Horacio Martínez (Vigo), Cristian Prado (Vigo) Albert Nguyễn (Bordeaux), Carme Dueñas (Barcelona), José Sánchez (Barcelona) Anita Izcovich (París), Colette Soler (París)

SEMINARIO “EL PSICOANÁLISIS ES LA CLÍNICA FREUD Y LACAN” “LA REPETICIÓN EN LA CURA ANALÍTICA”

Intervienen: Rosa Escapa, Lola López, Jesús Mansilla, Carme Dueñas, Montserrat Chacón, Ma. Eugenia Lisman, Ana Canedo, Mayte Roqueta, Teresa Trías

SEMINARIO “REUNIONES MENSUALES DE LOS MIÉRCOLES” “LA HISTERIA, HOY”

Comentario de textos: Mónica Fernández Héctor Abad, Ricardo Vidal, Merçè Comellas, Carmen Mesa, Ángela Rodríguez, Visitación Ferrer, José Sánchez MariCruz Díaz.

V Jornada de invierno: 25 de Febrero “Los Estados Depresivos” Una problemática actual abordada desde el psicoanálisis

Comentario de textos: Mónica Fernández, Héctor Abad, Ricardo Vidal, Merçè Comellas, Carmen Mesa, Ángela Rodríguez, Visitación Ferrer, José Sánchez MariCruz Díaz

Fragmentos clínicos: Guadalupe Sierra, , Carmen Preciado, Rosa María Medrano, Elisa Thomás, Isabel Martínez, Maite Cuartiella, Montse Chacón, Mayte Roqueta, Jesús Mansilla

Los Seminarios se realizarán en Muntaner 440 - Barcelona
La Presentación de niños en el Centro de atención a la infancia
CDIAP Agalma. c/Castillejos 421-423, bajos- Barcelona

Información: Ana Canedo
anacanedo@telefonica.net Tel. 93 418 93 51

GRADIVA

Associació d'Estudis Psicoanalítics

miembro de FEAP

SEMINARIOS DE LECTURA DE LA OBRA DE FREUD

*Lectura y análisis de los textos fundamentales de la
Obra de Freud en pequeños grupos coordinados
por un docente de Gradiva.*

INTRODUCCIÓN A LA TEORÍA Y LA CLÍNICA PSICOANALÍTICA

DESARROLLOS TEÓRICOS

Orígenes del psicoanálisis
Aparato psíquico
Interpretación de los sueños
Inconsciente - Pulsiones
Narcisismo - Angustia
Complejo de Edipo, etc.

CLÍNICA Y PSICOPATOLOGÍA

Casos clínicos de Freud:
Dora, Juanito, El hombre de las ratas, El hombre de los
Lobos, El caso Schreber.

FUNDAMENTOS DE LA TÉCNICA PSICOANALÍTICA

Iniciación del tratamiento - Transferencia
Interpretación - Construcciones, etc.

*Cada uno de los seminarios puede cursarse independientemente
o integrado en un plan de lectura de 3 años de duración.*

Grupos reducidos- Horarios a convenir

Información: 93 217 10 99 - 675 235 994

*Docentes: R.Bayo-Borràs, E.Braier, G.Davidovich, P.Ducach,
J.Erviti, C.Ferrer, M^aJ.García, L.Sales, C.Sánchez, C.Sánchez
Cruz, M^aE.Sammartino, M.Solé, A.Soler*

gradiva@gradivabarcelona.org www.gradivabarcelona.org

*Espai reservat
per anunciar les
vostres activitats.*

*Podeu demanar
tota la informació a:
comcol@copc.cat*

Comunicació i Premsa

Maig - Juny - Juliol 2011

Col·laboracions dels/de les psicòlegs/òlogues en els mitjans de comunicació gestionades pel Gabinet de Premsa i Relacions Públiques del COPC

Premsa i Revistes

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
Ingeborg Porcar	Diari ARA	Terratrèmol Llorca
Ingeborg Porcar	Diari ARA	La pèrdua d'un fill
Ingeborg Porcar	Diari ARA	Presentació de la Unitat de Trauma Crisis i Conflictes de Barcelona
M ^a José Arpi	Avui	Impacte del pessimisme en la societat degut a la crisi
Ricard Cayuela	Diari ARA	Canviar de vida
Sandra Tarragó	La Vanguardia (Estilos de Vida)	Seguretat vial
Mati Segura	Magazine el Mundo	Professions amb estrès emocional
Andrés Cuartero	20 Minutos	Telèfon de l'esperança
Rosa Guillen	Diari ARA	Vacances i tornada a la feina
Rosa Guillen	Diari ARA	Durada òptima vacances, com recomanen els psicòlegs que s'ha de repartir?
Soledad Calle	Diari ARA	Relacions d'estiu entre els/les joves

Ràdio

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
Ingeborg Porcar	Radio Sant Feliu	Presentació de la Unitat de Trauma Crisis i Conflictes de Barcelona
Ingeborg Porcar	Ràdio Barberà (El rincón verde)	Presentació de la Unitat de Trauma Crisis i Conflictes de Barcelona
Ingeborg Porcar	Com Ràdio (El dia a la COM)	Presentació de la Unitat de Trauma Crisis i Conflictes de Barcelona
Maria Dolors Marín	Onda Cero (Això no és tot)	Deixar de fumar
Mati Segura	Com Ràdio (Maneres de viure)	Benestar a la feina
Begoña Elizalde	Punto Radio (Luces en la oscuridad)	La mort. Acompanyar les persones en el dol
Herminia Gomà	Catalunya Ràdio (L'Ofici de Viure)	Lideratge i valors
Xavier Ametller	Ràdio Kanal Barcelona (Lunética)	Perspectiva evolucionista i perspectiva creacionista del perquè de la psique humana
Vega Gonzalez	Ràdio Kanal Barcelona (Lunética)	Com ens afecten psicològicament els avenços tecnològics?
Cristina Silvente	Onda Cero Catalunya	Per què no recordem els primers anys de la nostra vida?
Pere Font	Onda Cero Catalunya	Les persones intel·ligents són més fidels?
Mati Segura	Catalunya Ràdio (El Suplement)	Relacions de parella a través de Facebook

Televisió

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
Bruno e Balanzó	BTV (Respira!)	Junts però separats
Pere Font	BTV (Respira!)	Sexe lliberal
Sílvia Magnani	BTV (Respira!)	Convivre amb la SIDA
Sandra Farrera	Badalona Tv	Els riscos de l'operació bikini
Santiago Estaún	BTV (Respira!)	Crear
Jenny Moix	BTV (Respira!)	Felicitat flexible
Robert Roche	BTV (Respira!)	Prosocials
Xavier Ametller	BTV (Respira!)	Famílies nombroses

Comunicació i Premsa

M ^a José Poza	BTV (El Debat)	Xarxes socials
Begoña Odriozola	BTV (Respira!)	Col·laboradora del Respira (temporada Gener-Juny 2011)
Andrés Cuartero	Tve (Informatius)	Telèfon de l'esperança

Internet

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
Gemma Cánovas	El País. Blog De mamas & de papas	Relació entre mares i filles
Josep M ^a Panés	La Vanguardia digital	Suri Cruise i la seva precocitat
Josep M ^a Panés	El País. Blog De mamas & de papas	S'ha de dir tota la veritat als nens/es?

Col·laboracions de psicòlegs/òlogues als mitjans de comunicació que han estat comunicades Gabinet de Premsa i Relacions Públiques del COPC

Premsa i Revistes

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
José R. Ubieto	La Vanguardia	Terratrèmol Llorca
José R. Ubieto	La Vanguardia	Perquè estimem els nostres líders
Sergi Roca-Balagué	La Vanguardia (Salut i Vida)	Aïllament a l'oficina
Jenny Moix	El País Semanal	Premi secció de psicologia de "El País Semanal"
Ingeborg Porcar	ACN	Accident mortal a Castelldefels (un any després)
Mercè Collell	Diari de Terrassa	Pèrdues i guanys
Antonio Andrés Pueyo	Avui	L'efecte copycat
Sandra Farrera	Diari ARA	Importància d'establir rutines per a les famílies
Sandra Farrera	Diari ARA	Convivència parella/família durant les vacances
Mónica Granados	Psychologies	Diccionario de valores para conseguir el éxito

Ràdio

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
Sandra Farrera	Onda Cero Barcelona (La Ciutat)	Rumorologia
Emilia Cerdà	Ràdio Cornellà	Vull tenir un fill
Tomàs Navarro	Ràdio Sant Cugat (Espai de benestar del Sant Cugat a fons)	Felicitat, optimisme i pensament positiu
Tomàs Navarro	Catalunya Ràdio (L'Ofici de viure)	Sigues agraït i seràs felis
Tomàs Navarro	Catalunya Ràdio (L'Ofici de viure)	Com despertar el desig
Tomàs Navarro	Ràdio Sant Cugat (Espai de benestar del Sant Cugat a fons)	Cicle emocions bàsiques: la ira
Tomàs Navarro	Ràdio Sant Cugat (Espai de benestar del Sant Cugat a fons)	Cicle emocions bàsiques: la sorpresa
Tomàs Navarro	Ràdio Sant Cugat (Espai de benestar del Sant Cugat a fons)	Cicle emocions bàsiques: la por
Tomàs Navarro	Ràdio Sant Cugat (Espai de benestar del Sant Cugat a fons)	Cicle emocions bàsiques: el fàstic

Televisió

Psicòleg	Ha col·laborat en:	Tema
Daniel Borrell	Tv3 (Divendres)	Com reacciona l'ésser humà a l'estímul dels petons i les abraçades
Lola Guerra	Tv3 (Divendres)	Com reacciona l'ésser humà a l'estímul dels petons i les abraçades

A la secció de Premsa de la pàgina web del COPC podeu consultar les col·laboracions mensuals dels psicòlegs i les psicòlogues col·legiats/des en els mitjans, amb un enllaç directe (si en disposa) a la col·laboració realitzada. Si vols que la teva col·laboració formi part d'aquest informe, només cal que et posis en contacte amb comunicacio@copc.cat

Recull Bibliogràfic

Valentinotti, Carmen (2010)
Cuentos curalotodo. Barcelona;
Obelisco. 212 p. ISBN 9788497776462

Harris, Russ; Gres, Mireia Carol (2010) La trampa de la felicidad : deja de luchar, comienza a vivir. Barcelona; Planeta. 420 p. ISBN 9788408093947

Baron-Cohen, Simon (2010) Autismo y síndrome de Asperger.
Madrid; Alianza. 204 p. ISBN 9788420669410

Martínez-Lewi, Linda (2010) Liberarse del narcisismo : en casa, en el trabajo y en las relaciones personales. Barcelona; Obelisco. 226 p. ISBN 9788497776110

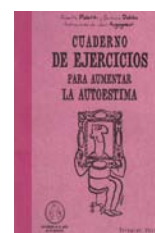
Berbel, Esmeralda (2010) Lo que piensan las adolescentes.
Barcelona; Obelisco. 295 p. ISBN 9788497776677

Tienda, Roser de; LaFrégeyre, Robert de (2010) Nacer conectado, vivir consciente : amor, quiropráctica, EMDR : las tres claves para crecer sano. Barcelona; Obelisco. 151 p. ISBN 9788497776233

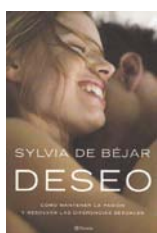
Van Stappen, Anne (2010)
Cuaderno de ejercicios para ser tolerante con uno mismo.
Barcelona; Terapias Verdes. 63 p. ISBN 9788492716296

Poletti, Rosette; Dobbs, Bárbara (2010) Cuaderno de ejercicios para aumentar la autoestima. Barcelona; Terapias Verdes. 63 p. ISBN 8492716272

Poletti, Rosette; Dobbs, Bárbara (2010) Cuaderno de ejercicios para vivir relajados. Barcelona; Terapias Verdes. 63 p. ISBN 9788492716289

Twalmann, Yves-Alexandre (2010) Cuaderno de ejercicios para aprender a ser feliz. Barcelona; Terapias Verdes. 63 p. ISBN 978-84-92716-26-5

Béjar, Sylvia de (2011)
Deseo : cómo mantener la pasión y resolver las diferencias sexuales. Barcelona; Planeta. 431 p. ISBN 9788408100683

Zych, Izabela (2010) SOS... cómo recuperar el control de tu vida. Madrid, Pirámide. 243 p. ISBN 9788436823905

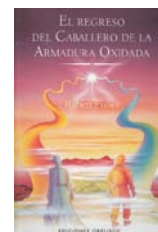
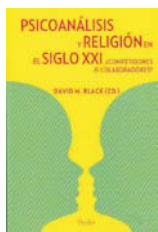

Echeburúa, Enrique; Redondo, Santiago (2010) ¿Por qué víctima es femenino y agresor masculino? : la violencia contra la pareja y las agresiones sexuales. Madrid; Pirámide. 263 p. ISBN 9788436823981

Amigo Vázquez, Isaac (2010) Ser gordo, sentirse gordo : claves para el control emocional del peso. Madrid; Pirámide. 163 p. ISBN 9788436824001

Black, David M. (2010) Psicoanálisis y religión en el siglo XXI : ¿competidores o colaboradores?. Barcelona; Herder. 443 p. ISBN 9788425425851

Fisher, Robert (2010) El regreso del caballero de la armadura oxidada. Barcelona; Obelisco. 126 p. ISBN 9788497776370

Chemes, Marta; Pérez Bahamonde, José (2006) Ser feliz y/o tener razón. Buenos Aires; E Jendú. 197 p. ISBN 987-43-3507-6

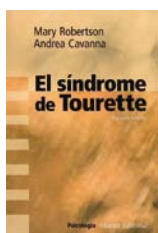
Santagostino, Paola (2005) Cómo contar un cuento e inventarse cientos. Barcelona; Obelisco. 109 p. ISBN 8497771834

Pascual Piqué, Antoni (2010) Rilke o la transformación de la conciencia. Barcelona; Obelisco. 117 p. ISBN 9788497776653

Luna Arocas, Roberto (2010) El Líder no nace..., ¡se hace! : viaje hacia el talento. Barcelona; Obelisco. 281 p. ISBN 9788497776202

Robertson, Mary M. (2010) El Síndrome de Tourette. Madrid; Alianza. 224 p. ISBN 9788420683188

Delage, Michel (2010) La Resiliencia familiar : [el nicho familiar y la superación de las heridas]. Barcelona; Gedisa. 357 p. ISBN 9788497843195

Bassols i Puig, Miquel Àngel (2010) Llull con Lacan : el amor, la palabra y la letra en la psicosis. Madrid; Gredos. 234 p. ISBN 9788424913502

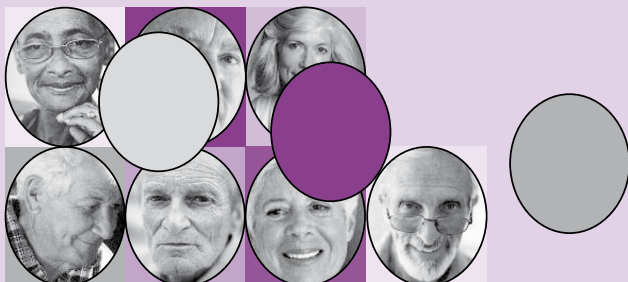

Icho Kozak, Jaime (2010) Manos forastera. Madrid; Editorial Grupo Cero. 77 p. ISBN 9788497551328

Aquests són llibres que ens envien les editorials i que teniu disponibles a la Biblioteca del COPC. Per més informació consulteu la Comunitat Virtual > Novetats Bibliogràfiques!!!

Demarcacions Territorials

Girona

Amb el suport i la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
i Família

3a JORNADA DE PROFESSIONALS DE RESIDÈNCIES GERIÀTRIQUES I CENTRES DE DIA

El propassat 20 de maig va tenir lloc a l'Auditori Palau de Congressos de Girona la 3a Jornada de Professionals de Residències Geriàtriques i Centres de Dia, l'objectiu de la qual va ser donar a conèixer noves aportacions que contribuïssin a millorar la qualitat de vida dels residents i usuaris dels nostres centres. L'acte va ser inaugurat per l'alcaldessa de Girona, Anna Pagans;

el director territorial del Departament de Benestar Social i Família a Girona, Ferran Roquer; el degà del COPC, Josep Vilajoana, i el president de la Delegació de Girona del COPC, Jordi Ruiz.

Ara fa sis anys es va dur a terme la primera jornada. En aquell moment tots els professionals implicats en l'atenció de les persones grans comença-

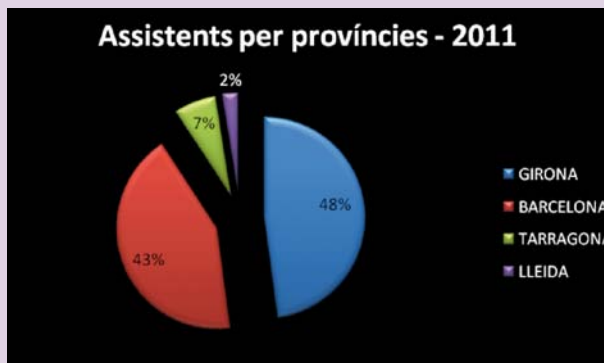

ven a treballar en equip, i es va plantejar la jornada per unificar els criteris d'actuació i per establir les pautes de treball. Tres anys després, a la segona jornada, es va realitzar un abordatge interdisciplinari de les situacions que es produeixen més freqüentment en el nostre àmbit. Certament, hi ha un interès manifest, per part dels professionals, en temàtiques gerontològiques que permetin millorar l'atenció a les persones grans.

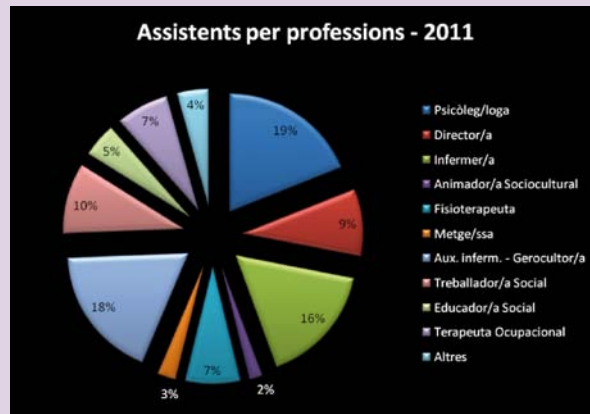
Més de 300 professionals d'arreu de Catalunya es van aplegar a Girona per assistir a la jornada, majoritàriament procedents de Girona, amb un 48 % dels assistents, però només amb un 5 %

de diferència respecte de Barcelona. Cal destacar, també, la presència de professionals de Tarragona i de Lleida, com es pot observar en el gràfic.

La Jornada presentava, sens dubte, importants connotacions ètiques. Des de l'«Ètica, raons i emocions en la decisió d'ingressar», a càrrec de Joan Canimas —filòsof, coordinador científic de l'observatori d'ètica aplicada a la intervenció social— i de Marta Piany —psicòloga, especialista en gerontologia i tècnica de l'observatori d'ètica aplicada a la intervenció social—; passant per l'«Atenció centrada en la

GIRONA	BARCELONA	TARRAGONA	LLEIDA
135	121	19	7

Psicòleg/oga	Director/a	Infermer/a	Animador/a Sociocultural	Fisioterapeuta	Metge/ssa	Aux. infirm. - Gerocultor/a	Treballador/a Social	Educador/a Social	Terapeuta Ocupacional	Altres
53	26	46	5	21	7	51	27	13	20	12

persona: millor servei d'atenció a les persones amb demència», a càrrec de Josep Vila —psicòleg, responsable del servei de teràpia familiar i de projectes psicosocials d'Alzheimer Catalunya, i per les «Sujecciones en ancianos: prevención y manejo. programa Desatar al anciano y al enfermo de Alzheimer de CEOMA», a càrrec de Cristina Sánchez —directora de Sanitas Residencial el Mirador.

Es van presentar, també, noves teràpies com l'«Aplicació de les intervencions assistides amb gossos dins l'àrea de la geriatría» a càrrec de Francesc Ristol, director de programes TAA, Centre de Teràpies Assistides amb Cans (Barcelona); d'Albert Marquès, director del Centre de Teràpies Assistides amb Cans (Girona), i de Belén Maldonado, terapeuta ocupacional, que va explicar la seva experiència en el centre on treballa.

El comitè científic de la jornada es va formar amb un representant dels col·legis implicats professionalment en els centres, és a dir, el Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials (Delegació de Girona), el Col·legi Oficial de Metges de Girona, el Col·legi Oficial de Diplomats en Infermeria de Girona, l'Associació de Professionals de Teràpia Ocupacional de Catalunya, el Col·legi Oficial d'Educa-dores i Educadors Socials de Catalunya (Delegació de Girona), el Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de Catalunya i el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya (Delegació de Girona). Tots ells van treballar conjuntament per elaborar el cas de la «Sessió 5: Actuacions i aportacions dels diferents professionals que analitzaran el cas d'un resident que presenta una sociopatia», en la qual es va projectar un vídeo del cas, filmat a la Residència Geriàtrica de Puig d'en Roca de Girona. El comitè científic també va triar les tres comunicacions que es van presentar, d'entre onze rebudes, en funció de la novetat implícita de l'estudi presentat, l'estructuració del projecte i l'anàlisi dels resultats obtinguts. Les comunicacions que hi van participar, amb molt bona acceptació per part del públic pel seu vessant pràctic, van ser: «Servei d'audiollibres», «Taller de dolor crònic» i «Teràpia Reiki».

Tot el col·lectiu de professionals de residències i centres de dia van assistir a la jornada, com es pot apreciar en el gràfic. Majoritàriament, van assistir psicòlegs, auxiliars d'infermeria i infermers. Amb menor proporció van assistir treballadors socials, directors, fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals, i educadors socials. El col·lectiu minoritari va ser el de metges i animadors socioculturals.

La conferència va anar a càrrec de Genís Roca, que va parlar de «Com la xarxa ens pot ajudar

professionalment», que va despertar gran interès per les tècniques que va proporcionar per fer recerca i també per la importància de no tancar-se a les noves tecnologies i cercar vies per comunicar-se i compartir projectes.

La mitjana de la valoració que van realitzar els professionals assistents, puntuant de l'1 al 10, és la següent: sobre l'interès de la temàtica, 8,5; pel que fa a la claredat de l'exposició dels ponents, 8,2, i quant a l'aplicació en l'àmbit laboral dels continguts, 7,9.

Finalment, es va fer el lliurament del premi del 2n Concurs de Manualitats, que en aquesta ocasió tractava el tema Regala reciclatge, té més valor. Una trentena de residències van presentar la

seva manualitat, i durant tota la jornada van restar exposades al recinte. La guanyadora del lot de psicoestimulació va ser *Blanca*, un vestit fet de materials reciclats de la Residència de Sant Fost de Campsentelles. Tots els participants van rebre un obsequi, com a mostra d'agraïment per implicar els residents a participar en el concurs i per mantenir la seva activació.

Com a organitzadors estem encoratjats per preparar una propera edició, ja que les enquestes han estat molt favorables i proposen un munt d'idees i temes per tractar, com ara: treball en equip, suport a les famílies, dol, relacions sexuals a les residències i, sobretot, casos pràctics. Veurem què us podem oferir i us esperem a la quarta jornada !!!

SEMINARIS DEL DEPARTAMENT D'APLICACIONS DE LA PSICOANÀLISI S.E.P. CURS 2011-2012.

L'Institut de Psicoanàlisi de Barcelona, òrgan de la Societat Espanyola de Psicoanàlisi dedicat a la formació, organitza uns Seminaris per a Professionals de la Salut Mental, pensats com a tallers essencialment pràctics i de tema monogràfic. El seu objectiu és aportar una visió psicoanalítica en aspectes tècnics i clínics que els psicoterapeutes solen trobar-se en la pràctica diària.

PATRÓ RELACIONAL I EXPERIÈNCIA SUBJECTIVA:

REVISIÓ CLÍNICA. Docent: Rosa Velasco

Horari: Tercer divendres de novembre a març, de 17'30 a 19'30.

Duració: 10 Hores. **Preu:** 150 €

SENSEMOCCIONS, PROTOPENSAMENTS I FUNCIO

SIMBÒLICA. Docent: Antònia Grimalt

Horari: Tercer divendres de 18-20. De desembre a juny.

Duració: 14 hores. **Preu:** 210 €

COMPRESIÓ PSICOANALÍTICA DEL VINCLE DE PARELLA.

Docent: Anna Romagosa.

Horari: tercer divendres de 18h a 20 h. D'octubre a març.

Duració: 12 hores. **Preu:** 180€

CINE I PERFILS PSICOTERAPÈUTICS.

Docent: Juan Bellido

Horari: Divendres mensual de 17,30 a 19,30 (20 de enero, 17 de febrero, 23 de marzo, 20 de abril, 18 de mayo).

Duració: 10 hores. **Preu:** 150 €

INTRODUCCIÓ A LA TEORIA DE L'ATTACHMENT.

Docent: Jorge Tió

Horari: dimecres de 21.30 a 23.30: 5 y 19 Octubre y 2 y 16 de Noviembre 2011.

Duració: 8 hores. **Preu:** 120 €

DIALÈGS ENTRE NEUROCIÈNCIES I PSICOANÀLISI.

Docent: María Alicia Vinent

Horari: primer i tercer dilluns de 21 a 22,30 h. De gener a juny.

Duració: 13,5 hores. **Preu:** 200 €.

L'INFANT DE 0 A 3 ANYS. Docent: Carme Miranda.

Horari: 2on i 4t dimarts, excepte gener 16 i 30. De gener a abril. **Duració 10,5. Preu: 160 €.**

FORMACIÓ PSICOSOCIAL EN DINÀMICA DE GRUP

PSICOANALÍTICA. DOCENT: Pere Notó.

Horari: quinzenal a determinar. De desembre a maig.

Duració: 15 hores. **Preu:** 225 €.

Seminaris reconeguts d'interès sanitari per la Generalitat de Catalunya.

Informació i inscripcions: Institut de Psicoanàlisi de Barcelona

Horari: matins de 10 a 14 h i dilluns i dimecres de 16,30 a 20h. - Adreça: C/ Alacant, 27 entr. C 08022 Barcelona

Telef. 93 418 17 30 i 93 212 58 39 - E-mail seps@minorisa.es

Nit Gironina de la Psicologia

Més de 180 psicòlegs i psicòlogues van participar a la Nit Gironina de la Psicologia que es va celebrar el 17 de juny al restaurant del Golf PGA de Caldes de Malavella. Organitzada per la Delegació de Girona del COPC, la festa s'ha convertit en el punt de trobada amb el qual els psicòlegs gironins donen la benvinguda a l'estiu.

Guanyador de la categoria d'estudiants

La Nit Gironina de la Psicologia és també el marc de l'acte de lliurament dels guardons del Concurs Literari d'Articles de Psicologia, que arribava a la 22ª edició i que està obert tant a col·legiats com a estudiants de psicologia. Enguany s'hi van presentar un total de 24 articles en l'apartat de col·legiats (7 de Girona, 14 de Barcelona i 3 de Tarragona) i 5 en l'apartat d'estudiants. El premi en la categoria d'estudiants de psicologia, dotat amb 500 euros i un any de col·legiació, va correspondre a l'article **"La Vellesa. La influència dels estereotips en la gent**

gran", de Josep Gallego Colomer (Olot) i estudiant 4t. de psicologia de la UdG. I el guardó en la categoria de col·legiats, dotat amb 1.000 euros, va ésser per **"En Joan sense por. Un conte clàssic com a eina terapèutica"** de Núria Tió i Rotllan (Girona).

La festa va servir també per acomiadar la Junta Rectora de la Delegació de Girona dels darrers quatre anys i donar la benvinguda a la nova proclamada després de les eleccions a les Demarcacions Territorials del COPC i encapçalada per Araceli Pérez. El president sortint, Jordi Ruiz, va destacar en el seu discurs que marxa "deixant pas a noves idees, amb la certesa de saber que el que hem fet pel Col·legi és mou més enllà del que fa una Junta; sinó que ho movem tots, juntament amb els Grups de Treball i amb infinitat de petites iniciatives i aportacions altruistes de col·legiats de les nostres comarques".

Guanyadora categoria col·legiats

Institut
per a la
Clínica
Psico-Social
Barcelona

CICLO DE FORMACIÓN EN PSICODRAMA PSICOANALÍTICO Y SUS APLICACIONES

CICLO 2011-2014 Los fundamentos del Psicodrama" CURSO 2011-2012

Coordinador: José Monseny, Psicoanalista y Psiquiatra

Docentes: Manuel Baldiz, Ana Martínez, Ramon Miralpeix, Clotilde Pascual

El trabajo psicoterapéutico en grupo y en psicodrama, como praxis derivada del psicoanálisis, se ha mostrado especialmente indicado y eficaz:

- en una serie de cuadros clínicos: trastornos narcisistas, psicósomáticos, estructuras de la personalidad, cuadros de inhibición y fobia social, así como también en el análisis de niños y adolescentes.
- en una variada serie de dispositivos asistenciales: tratamientos de pareja, de familia, mediación de conflictos y terapia en el marco institucional, ya sea ambulatoria, en hospital de día o en internamiento.
- así como también en el campo de la formación en distintas praxis: psicoanálisis, psicoterapias, pedagogía, enfermería, etc...

El equipo de formación reúne más de treinta años de experiencia en esta práctica, en instituciones sanitarias y en el gabinete privado y ofrece un ciclo de formación teórico- práctico completo, para dotar de la formación básica que capacite a sus participantes en la indicación y uso de estas praxis, o bien para enriquecer con nuevos recursos sus prácticas profesionales.

El Curso está organizado por: IPB (Institut per a la Clínica Psico-Social Barcelona) (Centro de Aplicaciones del Psicoanálisis al estudio, investigación y terapia del malestar individual y en los lazos sociales)

En colaboración con: ACCEP Associació Catalana per a la Clínica i l'Ensenyament de la psicoanàlisi

Aribau 127 Ppal 1º (08036) Barcelona
info@accep.org - www.accep.org
Teléfono 934 108 317

ACCEP es miembro de la Federación Española de Asociaciones de Psicoterapia (FEAP)

El curso tendrá lugar los lunes de 20:30 a 22:00hs. De octubre de 2011 a junio de 2012 en la sede del IPB (Institut per a la Clínica Psico-Social de Barcelona)

C/Copérnico 13 bajos - Teléfono 93 417 25 52
www.ipb.cat - ipb@arrakis.es

FORMACIÓ

**Després de l'èxit dels
cursos d'estiu, properament
rebreu la informació
actualitzada de tota l'oferta
formativa del COPC.**

**També la podeu consultar a:
www.copc.cat**

Universitat Autònoma
de Barcelona

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de
l'Educació

ESTUDIS DE DOCTORAT

DOCTORAT EN PSICOLOGIA

Vinculat als Màsters Oficials en Psicologia de la Cognició i de la Comunicació, i Intervenció i Recerca en Patologia del Llenguatge
- Àrea de coneixement: Ciències de la Salut -
Coordinador: Dr. Conrad Izquierdo

DOCTORAT INTERUNIVERSITARI EN PSICOLOGIA DE L'EDUCACIÓ (DIPE)

Vinculat al Màster Oficial Interuniversitari en Psicologia de l'Educació (MIPE)
- Àrea de coneixement: Ciències Socials -
Coordinador general: Dr. Cèsar Coll Salvador
Coordinador UAB: Dr. Carles Monereo Font

DOCTORAT EN PSICOLOGIA DE LA SALUT I DE L'ESPORT

Vinculat als Màsters Oficials de Recerca en Psicologia de la Salut i Recerca en Psicologia de l'Esport i de l'Activitat Física
- Àrea de coneixement: Ciències de la Salut -
Coordinador: Dr. Xavier Borràs

MÀSTERS OFICIALS

PSICOLOGIA DE LA COGNICIÓ I DE LA COMUNICACIÓ

- 60 crèdits ECTS -
Coordinadors: Dra. Dolors Sáiz, Dr. Santiago Estaún

INTERVENCIÓ I RECERCA EN PATOLOGIA DEL LLENGUATGE

- 60 crèdits ECTS -
Coordinadora: Dra. Núria Silvestre

INTERUNIVERSITARI EN PSICOLOGIA DE L'EDUCACIÓ (MIPE)

- 90 crèdits ECTS -
Coordinador general: Dr. Cèsar Coll Salvador
Coordinador UAB: Dr. José Luis Laluzza Sazatornil

RECERCA EN PSICOLOGIA DE L'ESPORT I DE L'ACTIVITAT FÍSICA

- 60 crèdits ECTS -
Coordinadors : Dr. Jaume Cruz Feliu, Dr. Lluís Capdevila

RECERCA EN PSICOLOGIA DE LA SALUT

- 60 crèdits ECTS -
Coordinadora : Dra. Maria Álvarez

Informació : A/e d.psic.basica@uab.cat
Telf. 93 581.13.77

Període de preinscripció:
Del 1 de març al 30 de setembre
<http://www.uab.cat/psicologia>

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de
l'Educació

MÀSTERS PROPIS

PSICOLOGIA DE L'ESPORT I DE L'ACTIVITAT FÍSICA (Professional)

INTERUNIVERSITARI – 70 crèdits –

PSICOCREATIVITAT

-40 crèdits-

PSICOLOGIA JURÍDICA I PERITATGE OPSIOLÒGIC FORENSE

-50 crèdits-

LA TEORIA I LA PRÀCTICA DE LA PROSOCIALITAT I LES APLICACIONS DE LA LOGOTERÀPIA

-60 crèdits-

DIPLOMATURES DE POSTGRAU

COMUNICACIÓ CREATIVA

- 20 crèdits -

PSICOLOGIA DE LA CREATIVITAT

- 20 crèdits -

PERITATGE PSICOLOGIA PENAL FORENSE

- 22 crèdits ECTS -

PERITATGE FORENSE I ASSESSORAMENT PSICOLÒGIC EN DRET CIVIL, FAMILIAR I LABORARL

- 22 crèdits -

ESTIL DE VIDA SALUDABLE

- 30 crèdits -

PSICOLOGIA APLICADA AL REDIMIEMENT ESPORTIU

- 30 crèdits -

DIRECCIÓ I GESTIÓ DE CENTRES GERONTOLÒGICS

- 30 crèdits -

Informació : A/e d.psic.basica@uab.cat

Telf. 93 581.13.77

Període de preinscripció:

Del 1 de març al 30 de setembre

<http://www.uab.cat/psicologia>

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de
l'Educació

CURSOS D'ESPECIALITZACIÓ

Presencials

CURS DE LOGOPEDIA: DISLÈXIA, DISORTOGRAFIA I DISGRÀFIA

CURS D'ESPECIALITZACIÓ EN PSICOLOGIA DE LA CREATIVITAT

On-line

ACTIVITAT FÍSICA I ESTIL DE VIDA SALUDABLE

RELAXACIÓ I ESTIL DE VIDA SALUDABLE

DIETA I ESTIL DE VIDA SALUDABLE

e- SPORTLAB: SISTEMA DE GESTIÓ DE L'ESTRÈS

CURS DE METEDOLOGIA BÀSICA PER AL CONTROL PREVENTIU DEL DETERIORAMENT COGNITIU I

CURS DE METEDOLOGIA BÀSICA PER AL CONTROL PREVENTIU DEL DETERIORAMENT COGNITIU II (CASOS PRÀCTICS)

CURS: TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ I HIPERACTIVITAT

CURS BÀSIC D'INTERVENCIÓ EN DROGODEPENDÈNCIES

Semi-presencial

Metodologia professional de moderació de
grups amb tècniques de visualització: facilitació
d'equips, enfocament participatiu i beneficis
prosocials

counseling i coachig prosocial

CURSOS D'ESPECIALITZACIÓ RECONEGUTS COM A CRÈDITS DE LLIURE ELECCIÓ UAB

TALLER D'INTEL·LIGÈNCIA EFICAÇ

INTERVENCIÓ SOCIOEDUCATIVA EN CONTEXTOS DE DIVERSITAT

Informació : A/e d.psic.basica@uab.cat

Telf. 93 581.13.77

Període de preinscripció:

Del 1 de març al 30 de setembre

<http://www.uab.cat/psicologia>

Estat de la col·legiació

D'acord amb la normativa vigent (LLEI 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals.), la col·legiació és obligatòria per a l'exercici de la professió de psicòleg/òloga. Per tant, les persones en situació de baixa col·legial no poden exercir.

maig

Altes

AGUILAR FERNANDEZ, ALFREDO.....	19418
ALBA MORENO, AINA.....	19435
ALBERT TORNERO, ELISABET.....	19448
AMBROS ROIG, NURIA.....	19445
ANTINORI NUÑEZ, ANA BELKIS.....	19431
ARCE MARTIN, LAURA MERITXELL.....	19438
ASENS CAMPMANY, ESTEL.....	19434
BARALDES HERNANDEZ, CRISTINA.....	19415
BARBA BALLESCÀ, MARIA.....	19411
BAYARRI FERNANDEZ, EDUARD.....	19408
BELLET PONT, NEUS.....	19439
BIRULES MUNTANE, IRENE.....	19428
CANO RIPOLL, ERICA.....	19413
CAPELLA ARRONDO, M ^a DEL MAR.....	19400
CARBAJO RODRÍGUEZ, ISMAEL.....	19458
CARBALLO MARQUEZ, ANNA.....	19454
CARRASCAL GRANADOS, LORENA.....	19424
COPESTAKE CHRISTY, CAROLINE.....	19403
CRUZ OLIVE, MONTSE.....	19455
ESCURRIOL MARTÍNEZ, RAQUEL.....	19451
FELIU ESPEJO, LORENA.....	19436
GARCIA PEDRAJAS, CRISTINA.....	19416
GOMEZ GONZALEZ, MONTSERRAT.....	19412
GOMEZ MORALES, PATRICIA.....	19433
GONZALEZ RAMIREZ, RAUL.....	19410
GORDILLO JIMÉNEZ, ESPERANZA.....	19409
GRIMAL COSTAS, IRIS.....	19398
HERRERA REY, LAURA MARIA.....	19405
JIMENEZ RODRIGUEZ, ISABEL.....	19457
JIMENEZ VILLAFUERTE, ALICIA.....	19444
LAZARO CAGIGAL, NOELIA.....	19419
LOPEZ COMPTA, BEATRIZ.....	19453
LOPEZ RODRIGUEZ, TANIA.....	19442
LUCAS MERCADER, MARIA ALBA.....	19460
MARINE DURAN, ALEXANDRA.....	19429
MARSA FONCILLAS, MONTSERRAT MARIA.....	19449
MASNOU ROIG, ANNA.....	19417
MASOT SANGRA, LAURA.....	19401
MENDEZ ULRICH, JORGE LUIS.....	19404
MORALES GONZALEZ, GEMMA.....	19402
MORILLAS FERRERO, CRISTINA.....	19440
MOSTO GRANITTO, DOMINGO ANDRES.....	19456
NAHME, SIMONA.....	19430
NARVAEZ PERALTA, VANESSA.....	19399
OTT, ANGELA TERESA.....	19420

PEREZ BONAVENTURA, IRIS.....	19414
PEREZ PEREZ, MARIA.....	19427
PIQUE URIA, JOAN.....	19407
REMOLA CABASES, LAIA.....	19421
RESTOY SERRANO, DAMIAN.....	19450
RODRIGUEZ SANCHEZ, MARIA TERESA.....	19446
ROSELLO MEDINA, MIREIA.....	19452
RUIZ JIMENEZ, NANI.....	19425
SAGARRA MUÑOZ DE MORALES, BLANCA.....	19426
SALMERON ANEAS, ROGER.....	19422
SANZ JUANES, MARIA ELISA.....	19447
SERRA FELIU, MARTA.....	19459
SOLSONA FERRA, MARIA DEL MAR.....	19443
SORIN ZOCOLSKY, MONICA.....	19441
TORRES CASAS, ELENA.....	19437
TORRES GARCIA, ARIADNA.....	19406
URBANO LANZAS, ALMUDENA.....	19432
VILAGRA RUIZ, RAUL.....	19423

Recol·legiacions

CAMPINS CALVO, MARIA MERCE.....	2232
CARRES GONZALEZ, GISELA.....	12462
JIMENEZ GARCIA, MARIA ISABEL.....	10108
PUIG RODRIGUEZ, MARIA DOLORS.....	8095
SANCHEZ MARTINEZ, ESTHER.....	9359

Baixes

ARUMI RICART, MIQUEL.....	3915
BLANCO CUCH, AIDA.....	17480
BUNERI SOLER, M. CARME.....	3643
CAMPILLO ANDUJAR, ANTONIO.....	5609
ENGO SARRIO, ETHEL.....	17909
FORNER PUIG, JORDI.....	6075
GONZALEZ REBOLLO, ALEJANDRA.....	18813
JIMENEZ HERNANDEZ-MONTAÑO, ALBA.....	18217
MARTI CORTADA, ANDREU.....	13119
MARTIN CASTAÑO, RAUL.....	15263
MORENO ELIAS, XAVIER.....	14745
PELLICER ALVAREZ, MARIA DEL MAR.....	16372
PONCE GIBERT, CARME.....	10641
QUEROL DIEZ, GLORIA.....	15594
ROIG GALCERAN, M. ROSA.....	4436
ROURE I CUSPINERA, ALBA.....	16052

Altes

ALVAREZ NUÑEZ, NEUS	19501
ALVARO NARANJO, TOMAS	19480
ARIAS, MARIA PAOLA	19483
ARIAS CARPIO, MARIA SUSANA	19482
ARUMI MASFERRER, IVETTE	19515
BAIG BIQUE, BERNARDO JOAQUIN	19472
BERMUDEZ SANCHEZ, REBECA	19513
BLANCO CASTELLA, MERITXELL	19463
BLANCO MIGNORANCE, SONIA	19510
BOFILL TEJADA, NEUS	19517
BUCH BUXO, ROGER	19481
CAMPAS CARBONELL, LIDIA	19497
CASTRO SUI-QUI, TAIKI	19491
COSTA ORTIZ, ANNA	19476
COSTA RODEJA, ANNA	19518
DÍAZ RODRÍGUEZ, SILVIA MARCELA	19471
ESCOBAR BORREGO, PATRICIA	19475
ESCRIBANO SANCHEZ, EVA	19485
FARRE BUSQUET, NURIA	19504
FIGUERAS MONTIU, MELANIA	19516
FONT MARTINEZ, ANNA	19496
GARAU ROLANDÍ, MARIA	19502
GARCIA ORTIZ, VIRGINIA	19477
GELABERT MOLINA, INGRID	19473
GIMFERRER MIR, MARIONA	19499
GOMEZ COSTA, EVA	19474
GUERRERO GOMEZ, ANA	19488
GUERRERO PEREZ, ANA ISABEL	19466
GUERRERO PEREZ, SOFIA	19509
HERNANDO BONVEHI, ANNA	19464
HORTS COMAS, ESTER	19492
MALFAZ CUBRIA, PABLO	19478
MANJON PLAZA, IVAN	19493
MARTINEZ FRANCO, ALBA	19469
MARTINEZ SIERRA, RICEL	19486
MARTORELL VILA, INMACULADA	19467
MATAS ESPINAR, JOAN MANEL	19465
MORENO MAGAÑA, MARIA JOSE	19461
MUÍÑOS RIVERA, LAURA	19506
MUÑOZ CASTRO, AIDA	19479
ROMERO MESTRE, M JOSE	19489
ROSAL NEGRE, THÁIS	19484
SABATE OLIUS, ALBA	19511
SANCHEZ AZNAR, AINHOA	19508
SANCHIS FONTANA, ANA	19507
SANCHO DOMENC, LAIA	19462
SANJUAN PLAZA, ARIADNA	19468
SANZ MARTINEZ, RAQUEL	19487
SENSERRICH GUITART, ENCARNACIO	19470
SOLER CORBELLA, LAIA	19512
SOPENA ZAMARREÑO, ANNA MARIA	19494
TALAVERA ROMERO, AROA	19498
TORRES GASCON, BERTA	19500
VALERO HERREROS, MONTSERRAT	19514

VALVERDE TOLEDO, DAVID	19505
VAZQUEZ DE SEBASTIAN, JULIA	19503
VILLANOVA DOMINGUEZ, ENRIC	19490
ZELAYETA, CELESTE	19495

Recol·legiacions

ALEGRET MORGADES, LOURDES	15045
BALLONGA MUNTADA, JORDI	13247
CARRAL BIELSA, VANESA	15492
MAGRI FARNELL, IOLANDA	16749
PAZ MARTINEZ, DARIO	4133
SIMON CORBELLA, M.TERESA	6452

Baixes

TATXE DIEZ, SILVIA	239
ROS FLORENZA, ASSUMPCIO	423
FONT MARTIN DE VILLARRAGUT, MARIA TERESA	798
FORN RAMBLA, JAUME	1498
MAÑE CARULLA, M. ROSA	1643
CARBAJOSA MENENDEZ, JESUS	2276
BLANQUER LAGUARTA, SACRAMENTO	2773
FONT ILLAMOLA, JOAN	3038
MONTSERRAT CARCELLER, CARLOS	3350
GRAU SANSANO, JOSE ANTONIO	3587
SEGURA LARA, MARTA	4226
LLUFRIU GONZALEZ, SEBASTIAN	4514
GOMIS GARCIA, M. INMACULADA	5156
LOPEZ ALVAREZ, M. TERESA	5328
RAM DE VIU DE SIVATTE, MARGA	6992
LORENZO VAZQUEZ, ISABEL-TRINIT	7295
COLOMER GIRALT, JOSEFINA	7465
RUBINART RUFACH, MARTA	7609
SANFELIU ALICART, MARIA LIDON	7657
MORALES MARTIN, SONIA	7730
GIBERT FUSTER, MARIA ASSUMPCIO	8021
VALIENTE BARROS, LOURDES	8656
GARCIA CANTARERO, MARIA CARMEN	8673
BERNATALLADA PLA, ELISENDA	8983
CLARIANA PATRON, RICARDO	9165
DACHS VILA, ANGEL	9358
OTERO SANZ, OLGA	9489
FRANCIA SILVA, JOSE RAMON	9606
BALAGUE SANTOS, MARTA	9780
GOMEZ CANAL, EUGENIA	9819
GASAMANS GONZALEZ, JUDITH	9834
VALLVERDU MIRO, MARIA ANGELA	9930
DE BATLLE ESTAPE, CONCEPCION	10000
HERNANDEZ SANCHEZ, M. TERESA	10313
ZABAY NEIRO, ANA ISABEL	10404
SANCHEZ CALDERON, CRISTINA	10676
MARTINEZ NUÑEZ, ESTER	10779
MOTA MARTINEZ, ROSA MARIA	10986

RUIZ AZURZA, MARIA CRISTINA	11200
TABERNER SOLER, FRANCESC	11364
LOZANO ORO, JUDIT	11383
SOL MAURI, NEUS	12101
PALAU TUR, NURIA	12420
CARRES GONZALEZ, GISELA	12462
PORTET ROVIRA, ANTONIA	12721
DE BLAS ALVAREZ, MARINA	12864
PULIDO VACAS, AURORA	13038
NAVARRO SOLER, LLUIS M.	13066
ESPAÑA TARRAGO, EVA	13186
ARAGONES RIBOSA, JUDITH	13289
PEREZ TEJERA, FELIX	13292
PEDREGOSA DUEÑAS, M.CARMEN	13313
PUIG ROBLEDA, MIREIA	13575
FORTUNY PICORNELL, AUBA	13590
SAS CACERES-SANTILLANA, SANDRA	13654
ARIZA HUELVES, IMMA	13801
CID GOMEZ, CRISTINA	13951
BATLLE PIE, JOAN	14059
AGRAS AGUSTENCH, MONTSERRAT	14292
RUANO BENITEZ, CRISTOBALINA	14458
CANO AVALOS, ALBERT	14634
PEÑARROYA BAULIES, ALBA	14704
MASDEU PINEL, SILVIA	14926
LOPEZ GONZALEZ, ROCIO	14967
ALONSO HUESO, JUDITH	14990
RODRIGUEZ CLARES, CONCEPCION	14996
NADAL IBARZ, CLARA	15017
PALAU SANCHEZ, CAROLINA	15018
PLANAS HORTAL, ESTER	15151
FERNANDEZ ROVIRA, MONTSERRAT	15259
PUJOL GIMENEZ, NURIA	15383
ALMARAZ SOLA, ESTEFANIA	15418
GALIANO MOLINS, ROSER	15435
ALONSO ROSELL, ANA	15476
FERIA PANEA, LUCIANO	15659
SISO SANCHEZ, LORENA	15843
DADA SANCHEZ, GLORIA MARIA	15873
ROMERO ESCUDERO, NURIA	16216
VEGAS PUJOLASOS, LAURA	16220
DEL BAÑO ROLLIN, EMMA	16239

ARIAS CASTILLO, ANDREA	16293
CASADO HURTADO, MARIA ANGELES	16336
PACHA DE LA FUENTE, SANDRA	16412
TORT TUNEU, ALBERT	16473
BLOM ALVAREZ, FLORA	16561
PAZ ANTUNEZ, MARIA ISABEL	16678
GANCEDO VILLEGAS, BEATRIZ	16685
LOPEZ REINA, CRISTINA	16710
MUELAS VILA, TANIA	16764
YAMUZA SANCHEZ, TAMARA	16849
ARDIACA SERES, MONTSERRAT	16862
RODRIGUEZ VERGARA, LAURA	16895
IRURETA LECUMBERRI, MAYALEN	16955
GONZALEZ ARROYO, PAULINO	17297
RICCIUTI, CAROLINA NATALIA	17307
BLANQUEZ CARMONA, NOELIA	17331
BOSCH FAINE, MIREIA	17378
GAVALDA VALLESPI, ESTER	17384
RENAUDIN, MARTINE	17582
ETCHEVERRY, PAULA DIANA	17672
GODOY ANUBLA, ANA	17795
LLOBERA RAMÍREZ, MONICA	17802
PUENTE GALLIGO, ERIK	17840
RODRIGUEZ REY CABEZAS, MARIA JIMENA	17951
ANDRES ALEMAN, ESTEL.LA	18007
FABREGA HERAS, PATRICIA	18079
PALENZUELA MORAL, MARIA FERNANDA	18092
MOLINERO REDRADO, FLORENCIA	18116
VALLEJO GÖRBITZ, LUIS CARLOS	18202
VILADECANS MOLINA-MARTELL, JORDI	18289
GARRIT LOZANO, JOAQUIN	18307
MARTIN SATORRES, NURIA	18399
RUIZ PARRA, ADRIA	18409
ESTRELA I BANYULS, LAURA	18410
MARTINEZ ORO, DAVID PERE	18525
MARTINEZ CARNICERO, MARIA TERESA	19045
GODO SANCHEZ, SARA	19050
RISCO CALDERON, GLADYS YOLANDA	19059
RUEDA CARDELUS, ELENA	19071
NAVEA MENDEZ, LUCELI ROMELIA	19072
MARTINEZ FERRANDO, JOSE	19123
SANTAMARIA RODRIGUEZ, CAROLINA	19247

idees amb llum pròpia

imaginarte.net
comunicació & disseny

2Heads Graphics, S. L.
El Pla, 166, Despatx- D12
Tel.: 93 685 97 94 - Fax: 93 685 10 15
08980 Sant Feliu de Llobregat - Barcelona

Agenda

Barcelona

Adolescencia: cuestiones clínico-teóricas.

Inicio: 1 de octubre 2011, sábados de 10,00 -13,00hs
 Fechas: 1/10, 5/11, 3/12 del 2011, 4/2, 3/3, 5/5, y 2/7 del 2012
 Docentes: Carmen Ferrer, Antonio Soler y Margarita Solé

Información: 619 312 242 - 651 498 813
www.gradivabarcelona.org
gradiva@gradivabarcelona.org

Octubre, 5

Seminario "El Psicoanálisis es la Clínica- Freud y Lacan": **La repetición en la cura analítica** "Retorno de lo reprimido", *Rosa Escapa*

Octubre, 19

Seminario "Reuniones mensuales de los miércoles". **La Histeria hoy:** Líneas teóricas: "Los albores de la histeria" *Mónica Fernández*. Fragmento clínico: "El Diario secreto de Patricia", *Guadalupe Sierra*

Organiza: **ATENEU DE CLÍNICA PSICOANALÍTICA-CATALUNYA**
Formacions Clíniques del Camp Lacanià.
 Muntaner 440, pral. 1ª
 Informació: Ana Canedo: anacanedo@telefonica.net
 Lola López lola024@gmail.com

De septiembre 2011 a junio 2011.

Seminario: Actualizaciones en clínica Psicoanalítica. Curso: Conceptos fundamentales del Psicoanálisis actual. Espacio de articulación teórico-clínica. Espacio de supervisión psicoanalítica. Ciclo de sesiones clínicas psicoanalíticas. Espacio de Lectura y Comentario. Grupo de estudio de psicoanálisis con niños y adolescentes. Jornadas, Conferencias y otros cursos y espacios formativos.

Organiza: **APERTURA, Estudio, investigación y transmisión del Psicoanálisis.** C/Mallorca, 306, 7º 3ª - 08006 Barcelona - Información: Tel. 932098039 (de 16 a 20h) - www.aperturapsicoanalisis.com.

Novembre, 2

Seminario "El Psicoanálisis es la Clínica- Freud y Lacan": **La repetición en la cura analítica** "Actuar en lugar de recordar", *Lola López*.

Noviembre, 16

Seminario "Reuniones mensuales de los miércoles". **La Histeria hoy:** Líneas teóricas: "El mecanismo psíquico de los fenómenos histéricos", *Héctor Abad*. Fragmento clínico: "La niña chica", *Carmen Preciado*

Organiza: **ATENEU DE CLÍNICA PSICOANALÍTICA-CATALUNYA**
Formacions Clíniques del Camp Lacanià.
 Muntaner 440, pral. 1ª
 Informació: Ana Canedo: anacanedo@telefonica.net
 Lola López lola024@gmail.com

OPCIÓN A ESPECIALISTA: Octubre 2011 – Junio 2013 OPCIÓN B EXPERTO: Octubre 2011 – Junio 2012

ESPECIALISTA Y EXPERTO EN TERAPIA DE CONDUCTA PARA ADULTOS (ALTERNATIVAS: FIN DE SEMANA/ENTRE SEMANA)

ORGANIZA: GRUPO LURIA (Madrid)
 PROFESOR: Equipo de profesionales Luria
 PRECIO: 270,00€ mensuales y 150€ de matrícula (I.V.A. no incluido).
 INFORMACIÓN: Tlfonos.: 91 310 14 55; 91 310 14 06
 E-mail: grupoluria@cop.es; Zurbarán 14, bajo dcha. 28010 MADRID;
www.luriapsicologia.com

TOT L'ANY - Barcelona

Curs: TÈCNiques DE RELAXACIÓ CREATIVA I EMOCIONAL per a professionals. Pràctica de: respiració, consciència corporal, relaxació, visualització, creativitat. Basat en el llibre: Pintanel (2005). Tècniques de relajación creativa y emocional. Ed. Thomson.
 Curs personalitzat. 3 mesos de formació. Sessió: una hora i quart.
 Tria un horari: dimarts 19'30h; dijous 9'15h. o bé 15h; divendres 9'15h. o bé 15h. (60 euros/hora).

PSICOLOGIA I TÈCNiques DE RELAXACIÓ
 Professorat: Dra. Mònica Pintanel. Psicòloga. www.monicapintanel.com
 C/. Casp 144, ent D. Barcelona Tf. 629 370 460
 E-mail: mpintanel@telefonica.net

Octubre 2011 – Junio 2012 - Madrid

EXPERTO EN TERAPIA DE CONDUCTA INFANTO-JUVENIL (ALTERNATIVAS: FIN DE SEMANA/ENTRE SEMANA)

ORGANIZA: GRUPO LURIA
 PROFESORES: Equipo de profesionales Luria
 PRECIO: 270,00 € mensuales, 150 € matrícula € (I.V.A. no incluido)
 INFORMACIÓN: Tlfonos.: 91 310 14 55; 91 310 14 06
 E-mail: grupoluria@cop.es; Zurbarán 14, bajo dcha. 28010 MADRID;
www.luriapsicologia.com

Dilluns i dissabtes de setembre, octubre i novembre. BARCELONA

Curs: Dieta sana i equilibrada. Dilluns 26 setembre a 7 nov. Horari: 19'30h - 21'30h. (90 euros)
 Curs: Acompanyament emocional a famílies amb malalts terminals o crònics. Dissabtes 1, 15 i 22 octubre. Horari: 10h. a 19'30h. (215 euros)
 Curs: Suport emocional durant el dol. Dissabtes 29 octubre i 5 nov. Horari: 10h. a 19'30h. (145 euros)

PSICOLOGIA I TÈCNiques DE RELAXACIÓ
 Professorat: Montserrat Albert i Mònica Pintanel. www.monicapintanel.com
 C/. Casp 144, ent D. Barcelona Tf. 646 301 372
 E-mail: montserrat.albert2@gmail.com

Barcelona

Introducción a las Psicosis en Freud y principales seguidores (Klein, Bion y Lacan)

Inicio: 8 de octubre 2011, sábados de 10,00 -13,30hs
 Fechas: 8/10, 12/11, 10/12 del 2011 y 7/1, 11/2, 10/3, 14/4, 12/5, i 9/6 del 2012
 Docentes: Luis Sales y Perla Ducach

Información: 619 312 242 - 651 498 813
www.gradivabarcelona.org
gradiva@gradivabarcelona.org

Dilluns 10, 17, 24 i 31 d'octubre i 7 i 14 de novembre de 18 a 21 hores - Barcelona

TDAH: Les reeducacions psicopedagògiques des de l'abordatge cognitiu-conductual.

FUNDACIÓ PRIVADA ADANA. Ajuda Dèficit d'Atenció a Nens, Adolescents i Adults.

Tel . 93 241 19 79 o 93254 60 98
E-mail: adana@fundacioadana.org
Professorat: Isabel Chavez, psicòloga de Fundació Adana

Divendres 27 de gener, 3, 10, 17 i 24 de febrer de 17:30 a 20:30 - Barcelona

TDAH: Avaluació, diagnòstic i pla terapèutic.

FUNDACIÓ PRIVADA ADANA. Ajuda Dèficit d'Atenció a Nens, Adolescents i Adults.

Tel . 93 241 19 79 o 93254 60 98
E-mail: adana@fundacioadana.org
Professorat: Francisca Ojados, psicòloga de Fundació Adana

Dimecres 2, 9, 16, 23 i 30 de novembre de 18 a 21 hores - Barcelona

Gestió de conflictes a l'aula: Nens i adolescents amb comportament difícil.

FUNDACIÓ PRIVADA ADANA. Ajuda Dèficit d'Atenció a Nens, Adolescents i Adults.

Tel . 93 241 19 79 o 93254 60 98
E-mail: adana@fundacioadana.org
Professorat: Isabel Chavez, psicòloga de Fundació Adana

Dilluns 16, 23 i 30 de gener i 6 i 13 de febrer de gener, 7, 14 de febrer de 17:30 a 20:30h - Barcelona

TDAH i DISLÈXIA: intervenció davant les dificultats de lectura.

FUNDACIÓ PRIVADA ADANA. Ajuda Dèficit d'Atenció a Nens, Adolescents i Adults.

Tel . 93 241 19 79 o 93254 60 98
E-mail: adana@fundacioadana.org
Professorat: Mercè González, psicòloga de F. Adana

Divendres 11 i 18 dilluns 21 i 28 de novembre de 17:45 a 21:15 - Barcelona

Intervenció educativa primerenca en nens amb problemes d'aprenentatge i conductes de risc.

FUNDACIÓ PRIVADA ADANA. Ajuda Dèficit d'Atenció a Nens, Adolescents i Adults.

Av. Tibidabo nº 15 - Tel . 93 241 19 79
E-mail: adana@fundacioadana.org
Professorat: Sònia Tardío i Isabel Vargas, professionals de la Fundació Adana

Dimecres 2, 9, 16, 23 i 30 de novembre de 18 a 21 hores - Barcelona

Gestió de conflictes a l'aula: Nens i adolescents amb comportament difícil.

FUNDACIÓ PRIVADA ADANA. Ajuda Dèficit d'Atenció a Nens, Adolescents i Adults.

Tel . 93 241 19 79 o 93254 60 98
E-mail: adana@fundacioadana.org
Professorat: Isabel Chavez, psicòloga de Fundació Adana

Petits Anuncis

Alquilo **DESPACHOS MUY CENTRICOS**, por horas, mañanas, tardes o días enteros; ideal para psicólogos o terapeutas". C/. Bruc-Diagonal. Tel. 034590077 o 677730495

"**CENTRO DE PSICOLOGÍA** con 20 años de experiencia ofrece despacho (por días o por mes) a profesional responsable, para ejercer en temas afines al centro: psicología y/o salud. Zona: Eixample, al lado Hospital Clínico. Se realizará entrevista previa. Interesados/as enviar CV a: **psiquegaia@gmail.com / psiquegaia@yahoo.es**, o preguntar por **MONTSE** al tel. **636 02 24 49**".

SOMOS UN DESPACHO DE ABOGADO/AS EN BARCELONA –Balmes, 129, pral.2ª- que ofrecemos espacio –despacho con todos los servicios (teléfono, ADSL, fax, fotocopiadora, Secretaria todo el día, armario archivo privado y buen ambiente...etc.)- a **PSICÓLOGO/IA**, por la cantidad mensual de 450,00€. Y una entrada a negociar de 3.000,00€. Interesados/as llamar, en horario de oficina, al 93 4516282 (preguntar por JOANA ESTIVILL).

Es lloga **SALA PER SESSIONS** de teràpia individual a despatx de psicoteràpia ubicat a Gran de Gràcia, a 2 mts del metro Fontana i a 5 mts dels ferrocarrils catalans. Sala amb llum natural, doble vidre, aire condicionat, calefacció i ascensor. Es lloga per mòduls de dia sencer o de mig dia . Informació tf. 93-2172941. Deixeu missatge al contestador.

Alquilo **DESPACHOS MUY CENTRICOS**, por horas, mañanas, tardes o días enteros; ideal para psicólogos o terapeutas". C/. Bruc-Diagonal. Tfños. 034590077 o 677730495.

CENTROBARCELONA-Enrique Granados/ Diagonal - compartimos despachos- ideal profesionales inicio de psiquiatría, psicología, etc. Despachos independientes, a partir de 100 euros. Todos los servicios incluidos: agenda, ADSL, Secretaría, luz, calefacción, agua, aire acondicionado, etc. T. 931 251 477 – 607 782 092 (Srta. Yolanda)

Unidad de psicología **CLINICA CORACHAN**, ofrece despacho para psicóloga. Interesadas llamar: 696444137

Lloguer de **DESPATX A MATARÓ**. Disponible dilluns, dimecres i/o divendres, totalment equipat i cèntric, al costat dels Jutjats. Centre de Psicologia, C/Cami Ral, 552, 2n, 1ª. Contacteu amb Ramon, Tel.937996596 ó rvilana@xtec.cat

Es lloguen **DESPATXOS MOBLATS** per a consulta a dues finques lluminoses, ben comunicades i tranquil·les. zona Eixample/Gràcia de Barcelona. Carrer Bailén – Travessera de Gràcia (Eixample – Gràcia) i Carrer Escorial davant Clínica del Remei (Gràcia). Serveis inclosos: sala d'espera, wifi, aire condicionat, calefacció, neteja i ascensor. Preus econòmics, especialment dirigits a professionals que comencen activitat. Els preus varien segons horaris i tipus de despatx. A partir de 100 € fins a 310 € / mes. Es pot compartir un mateix espai. Contacte: Maria Rosa 93 213 58 48 / 651 829 221 / consultapsico@yahoo.es

Professional BS

BS Compte Professional

OFERTA PER A:

Col·legi Oficial de
Psicòlegs de Catalunya

«**No em cobren comissions pel meu compte. Això sí que és un tracte diferencial**»

BS Compte Professional és el compte que **ho té tot, excepte comissions**¹:

0 comissions ■ **0 euros** de manteniment¹
■ **0 euros** d'administració¹
■ **0 euros** per ingrés de xecs

Obri ara el seu compte i accedeixi a la resta de condicions preferents que Professional BS li ofereix pel fet de ser membre del seu col·lectiu professional.

Ara, a més a més, només pel fet de fer-se client, aconseguirà **un regal ben pràctic**.

Memòria USB
de 8 Gb

Informi's sobre Professional BS a les nostres oficines, al **902 383 666** o directament a **professionalbs.es**.

NOMÉS PER A PROFESSIONALS

1. Excepte comptes inoperants en un període igual o superior a un any i amb un saldo igual o inferior a 150 euros.

Sabadell Atlántico

El valor de la confiança

